



NOVO MESTO – Danes ob 18. uru bodo v domu JLA odprli razstavo fotografije z naslovom „Ljudska oblast in socialistična demokracija“. Razstava je posvečena 30-letnici AVNOJ.

SEMIC – Odbor za proslavo 30. obletnice oživitev delovanja organizacije RK Slovenije, ki bo junija prihodnje leto v Gradcu v Beli krajini, bo organiziral jutri v Semiču pogovor s predstavniki črnomajske, novomeške in metliške občinske skupščine.

METLIKA – Jutri se bodo zadnjič sešli člani občinske konference ZKS. Na prihodnji seji jih bodo že „zamenjali“ na novo izvoljeni člani. Na seji bodo pregledali delo konference in njenih organov ter sprejeli sklep o organiziranosti.

SEVNICA – Jutri bo v prostorij AMD razstavljen sestanek komisije za ugotavljanje izvorjanje izvora premoženja, kjer naj bi se dogovorili za bolj učinkovite akcije. Uvodne besede bo povedal sekretar komiteje občinske konference ZK Viktor Auer.

SENTJERNEJ – Na sobotni slavnosti v počastitev dneva republike bo predsednik občinske skupščine Avgust Avbar izročil kolektivu „Iskre“ „plaketo Novega mesta“.

BREŽICE – Občinska skupščina bo v pondeljek na svoji seji sprejela med drugim tudi odlok o pogrebnem ceremoniju, katerega namen je zagotoviti sihernemu občanu dostojen pokop.

SEVNICA – V soboto bo v gasilskem domu slavnostna podelitev priznanj sodelujočim ekipam v letosnjih občinskih sindikalnih športnih igrah. Po podelitev bo ples, igral bo ansambel „Septam“.

KOČEVJE – Včeraj zvečer je bil ustanovni občni zbor Temeljne telesno-kulture skupnosti.

BREŽICE
V ČAST 29. NOVEMBRA

Jutri ob 19. uri bo v prostornem domu v Brežicah večer samospovov v počastitev dneva republike. Nastopili bodo znani slovenski operni solisti.

OD DANES: NAŠA NOVA AKCIJA

Za vse nove: do konca 1973

BREZPLAČNO!

Ni kaj skrivati, vse naše delo je bilo vedno odprta knjiga za vse naročnike, bralce, sodelavce in prijatelje našega lista. Dobro poltretje leto je minilo, kar smo zaključili našo zadnjo veliko akcijo zbiranja novih naročnikov: od 1. 11. 1970 do 15. 4. 1971 nam je dala predvsem po zaslugu prizadetnih pismenoš in drugih poštnih delavcev 2818 novih naročnikov! Spomnimo se takratnih zmagovalcev:

Božo Kuzmički, Sevnica, je pridobil 301 novega naročnika; Mustafa Suljagić v Novem mestu 232, Jože Radešek iz Šentjerneja 138, Franc Žnidarič v Novem mestu 89, Martin Stopar v Podbočju 80, Ivan Volčanšek v Sromljah 60, Franc Glogovšek v Brežicah 42 novih naročnikov itd.

Po obrnimo medaljo: po lanski nujno potrebeni podraziti domačega časnika smo od 1. julija 1972 do danes izgubili kakih 2500 starih naročnikov. Jeza, razočaranje nad podražitvijo, pri marsikom pa tudi resnična stiska za dinar, vse to nam je „zbilo“ redno tedensko naklado od približno 30.500 izvodov na dobrih 28.000 izvodov, kolikor znaša sedanje poprečje. Zato smo sklenili: skupaj s poštami vseh naših občin se obračamo na prebivalce v pokrajini, na naše občane, zdomec v tujini in naše fante ter može v vrstah JLA: naročite si DOLENJSKI LIST, bodite obveščeni o vsem, kar vas zanima in kar se vsak teden zgodi v vaši ožji okolici! Recite tudi vi: V VSAKO HIŠO DOLENJSKI LIST!

Do konca 1973 ga bodo vsi novi naročniki dobivali brezplačno!

Naročilnico za vas ima vaš pismoša

Pripravljamo vam vrsto prijetnih presenečenj – zato ne zamudite naslednjih stekilk domačega glasila SZDL! Brezplačen izvod Vašega Dolenjskega lista ima vaš pismoša!

Starim in novim naročnikom: lepe pozdrave!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA



France Popit in drugi gostje so si z največjim zanimanjem ogledali proizvodnjo. Jurij Levičnik razlagá ...

(Foto: Mikulan)

Samoupravljava in delovna zmaga

Na slavnostni seji centralnega delavskega sveta v Industriji motornih vozil so ob navzočnosti Franceta Popita proslavili ustanovitev 8 temeljnih organizacij in milijardno vrednost proizvodnje

V navzočnosti predsednika CK ZKS Franceta Popita, člena sekretariata Franca Salija, številnih predstavnikov dolenjskih občinskih skupščin in družbeno-političnih organizacij, bank in drugih so v soboto dopoldne na slavnostni seji centralnega delavskega sveta slavili dva pomembna jubileja: sredi novembra je nameč tudi kolektiv presegel milijardno vrednost proizvodnje, pred dnevi pa so ustanovili v tovarni tudi 8 temeljnih organizacij združenega dela.

Predsednik centralnega delavskega sveta Anton Šepc je v svojem govoru poudaril, kako je bila napo-

današnjih 4.300 zaposlenih in štirivrstne poročevanje: dostavnih in osebnih avtomobilov, prikolic in servisne opreme. Na sobotnem slavlju je bilo spet čutiti mladostni zagon tega kolektiva, ki je na trdi samorastniški poti pognal globoke korenine.

Na seji so se spomnili na prvo domače dostavno vozilo iz leta 1958 pa na zgodovinsko odločitev o proizvodnji prikolic – s prvimi so se na evropskem trgu pojavili 1966.

Bolje pozno - kot pa nikoli

Optimistične izjave o razvojnem konceptu Posavja od 1971 do 1985

Ponedeljkovo zasedanje sveta posavskih občin, medobčinskega sveta ZK Posavje, medobčinske komisije in poslavcev s tega območja je prevevalo zadovoljstvo nad tem, da je Posavje končno dobilo dokument, ki ga združuje in vodi iz zaostalosti. Osnutek gospodarskega, socialnega in regionalnega razvoja dokazuje, da ima regija vse pogoje za samostojno življenje in razvoj.

„Posavje se s tem dokumentom uveljavlja kot regija. Vse tri skupščine so napravile velik korak, ko so ga naročile in se dogovorile za skupno financiranje razvojnega koncepta. Ta nam daje spodbude za nove skupne korake, s katerimi bomo premaknili regijo s predzadnjega mesta v razvoju slovenskega prostora,“ je poudaril predsednik sveta posavskih občin Jože Radej v svojem uvodu.

Ivan Živič je spregovoril v imenu medobčinske komisije o njeni vlogi pri oblikovanju koncepta in dejal, da je ta stremela k trdnosti znotraj regije in enakopravnim ekonomskim sodelovanjem navzven. V konceptu je ves čas prisotno razmišljanje o integraciji ter vključevanju v jugoslovanski in slovenski razvoj. Posavje doslej še ni nastopilo tako enotno, kot to poskuša sedaj.

Dokument je prisotnim tolmačil Ermin Kržičnik, direktor instituta za regionalno ekonomiko v Ljubljani, ki je ves čas sodeloval pri njegovem nastajanju. Pojasnil je, da vsebuje koncept elemente socialnega, ekonomskoga in prostorskega razvoja in da je v Sloveniji to prvi kompleksni pristop k tem stvari.

štel je možnosti, ki se obetajo Posavju z zgraditvijo jedrske elektrarne v Krškem, z drugim pasom avtoceste, s hidrocentralami od Blance do Vrhovega itd. Možnosti, ki se ponujajo, lahko izkoristijo občine le, če bodo imeli ljudi in kapital in če bodo bolje izkorisčale svoje možnosti. Nosilce razvoja bo moral imeti Posavje znotraj svojih meja, kajti samo zunanjji (kot sta na primer Emona in Slovenska vino) niso dovolj.

JOŽICA TEPPEY



DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA



Pred začetkom naše nove velike akcije za pridobivanje novih naročnikov smo 14. novembra povabili na ogled tehničnega oddelka ČZP Dolenjski list predstavnike PTT podjetja Novo mesto in nekatere najuspešnejše dostavljavce iz posameznih pošt. Med njimi so se odzvali vabilo Jože Radešek iz Šentjerneja, Jože Jankovič s Senovega, Jože Adlesič iz Črnomlja, Darko Mušič iz Metlike in Ivan Irt iz Novega mesta. Predstavniki poštnih delavcev so bili prijetno presenečeni nad tehničnimi izpopolnitvami v našem podjetju. Na sliki: Stanka Gregorčič, strojepiska na stavnem stroju IBM, in direktor ČZP Tone Gošnik razlagata gostom potek dela v tehničnem oddelku. (Foto: S. Mikulan)

Sevnica protestira

Svet za gospodarstvo in finance sevnische občinske skupščine je minuli četrtek naslovil na republiški sekretariat za gospodarstvo in sekretariat CK ZKS posebno pismo. V njem navaja, da gre za nesprejemljiv odnos republiških organov, odgovornih za ceste, ki nočejo ceste Sevnica–Blanca–Brestanca uvrstiti nazaj med republiške ceste, čeprav je republiška cesta od Ljubljane do Dobove.

To pismo ni prvo. Na enega od zadnjih Sevnican sploh niso dobili neposrednega odgovora, dobil ga je sekretariat CK ZKS, ko je posredoval. Res pelje vzporedna republiška cesta po desni strani Save, toda ta je že dalj časa v glavnem zaprta zaradi sila počasnega posodobljanja. Ves promet, vmes so tudi 30 in večtonski tovornjaki prikolicari, teče po štajerski strani, kjer je bliže. V Sevnico tudi sicer ni lahko z desne strani Save priti s tovornjaki. Od Krškega do Radec namreč ni primernega cestnega mostu, zato je cesta po štajerski strani še toliko bolj pomembna.

(Nadaljevanje na 4. str.)

Z novo organiziranoščjo pričakujejo še hitreji napredek. Medtem

(Nadaljevanje na 4. str.)

Neznanke o krompirju

Dogovarjanje v ozkem krogu škoduje mnogim pridelovalcem – Razpis za uvoz in tudi odkup

„Nisem goljuf, ničesar nisem storil, da bi moral odstopiti!“ Tako se je branil predsednik Združenih držav Amerike Richard Nixon pred razovednimi (in tudi malce napadalnimi) novinarji na svoji zadnji tiskovni konferenci na Floridi. Toda vse njegove izjave ne morejo povrniti zaupanja, ki je verjetno na skoraj najnižji možni točki. Zaradi afere Watergate je namreč samo še 27 odstotkov ameriških volilcev prepricanih, da je njihov predsednik pravi mož – vsi ostali pa menijo, da nekaj skriva in da bi bilo bolje, če bi se umaknil. To se v resnici tudi utegne zgoditi, kar pa Evropu v teh dneh, ko je njena pozornost usmerjena predvsem na Blížnji vzhod in na energetsko krizo, spremila z zmanjšano pozornostjo ... Zato pa bo (če bo seveda) strela toliko bolj močno udarila ...

Hudo prizadeta, čeprav zgolj v osebnem smislu, pa je še neka druga znana ameriška osebnost: dvajsetletnemu sinu Edwarda Kennedyja, brata pokojnega ameriškega predsednika Johna Kennedyja, so morali v bolnišnici odrezati nogo. Fant je imel namreč raka na nogi. To je zadnji v vrsti nedoumljivih udarcev usode, ki so prizadeli to znano ameriško družino. Najstarejši Edwardov brat Joe se je zrušil med nekim posebno nevarnim poletom z letalom med drugo svetovno vojno (za ta polet se je priglasil prostovoljno), brata John in Robert sta bila umorjena, sestra pa je že od mladega v nekem zavodu za duševno prizadeto mladino ... nesrečna družina ...

Medtem pa bi jo šef krompiranega kamboškega režima, general Lon Nol, skorajda skupil. Neko letalo je namreč odvrglo na njegovo palačo tri bombe in ubilo ter ranilo več oseb. V trenutku, ko so začele padati bombe, je bil v palači ravno posvet državnega sveta. To je bil že drugi napad letala na palačo v središču kamboške prestolnice in tako kot prvega, je tudi drugega izvedel neki pilot kamboškega letalstva, ki je potem zbežal k Sihanukovim silam ... čedalje globlje nezadovoljstvo ...

To jesen se je ponovilo tisto, kar je bilo že velikokrat grajano. Zvezni organi so sklenili, da je treba uvoziti krompir, čeprav so pridelovalci zatrjevali, da so ga pridelali dovolj. Nesporazum je nastal zaradi cene.

Na zveznem posvetovanju o krompirju so se dogovorili, da bi bila odkupna cena 1,50 din za kg. Nekateri beograjski in drugi trgovci so se strinjali, čeprav je bila ta cena za 50 par ali 50 odstotkov višja na njihovem območju od lanske. Za mestne prebivalce pa je bil tak krompir hudo drag. To je bil glavni vzrok, da so se odločili za uvoz.

Cena krompirja ni omejena kot npr. mesa. Na ustreznih ravni

naj bi jo zadrževali z intervencijskim uvozom. Zvišanje za polovico so pristojni organi ocenili za preveliko in sklepali, da je posledica premalega pridelka. Krompir bo torej treba uvoziti, in sicer čimprej.

Zmoto so odkrili ob razpisu uvoza. Pridelovalci so zatrjevali, da ga imajo več kot dovolj. Cena ni porasla tako močno zaradi pomanjkanja, ampak zaradi dogovora med nekaterimi večjimi pridelovalci in trgovci. Za druge pridelovalce, ki ga niso mogli prodati, se niso zmenili. V Sloveniji je bil vso jesen cenješi. Tudi v drugih republikah ga nekateri pridelovalci ponujajo še zdaj po nižji ceni, pa ni kupcev. Na izvoz pa ni mislit. Italijani ga sicer uvažajo, a za 1 kg plačajo na državni meji le okrog 1,20 din.

Sporazumeli so se, da krompirja še ne bodo uvozili. Nihče pa ne ve, ali ga bo dovolj tudi spomladni. Morda ga bo celo preveč. Ocene so preveč približne. Zato bi razpis uvoza in odkupa moral biti organiziran druže.

Zvezna direkcija za blagovne zaloge in tisti, ki določajo, kaj naj se uvozi, ne bi smeli ocenjevati založenosti trga le v nekaterih mestih. Pred odločitvijo za uvoz naj bi obvestili vse pridelovalce o pogojih nakupa in ne le trgovce, ki imajo včasih posebne račune. Če pridelovalci ne bi ponudili dovolj pridelkov ali bi zahtevali previsoko odkupno ceno, bi se odločili za uvoz.

Veliki pridelovalci bi lahko hitro odgovorili na tako obvestilo ali razpis. Kaj pa kmetje, ki tudi pridelajo veliko krompirja in drugih živil? Kjer imajo dobro zadružno organizacijo z manjšimi enotami po vsej ali za nekaj vasi skupaj, lahko vedo prav tako kot veliki družbeni pridelovalci, koliko pridelkov imajo vsi kmetje in po kaki ceni bi jih prodali. Ce se je treba še dogovoriti, pa se lahko v enem ali dveh dneh.

Slabše je tam, kjer kmetijske organizacije odkupujejo kmetijske pridelke le priložnostno, kadar dobijo naročilo trgovcev. Take nimajo potrebnega pregleda nad pridelki kmetov niti njihovo ponudbo blaga. Zato se kmetje ne bi smeli zadovoljiti z njihovim delom.

JOŽE PETEK

TELEGRAMI

ADIS ABEBA – Etiopski cesar Haile Selasie je v Adis Abebi začel izredno zasedanje zunanjih ministrov držav, ki so članice organizacije afriške enotnosti. Zasedanje bo trajalo tri dni. Edina točka dnevnega reda, ki ga je predlagala Alžirija, je sedanj položaj na Blížnjem vzhodu s posebnim ozirom na Afriko.

MILANO – Italijanski študentje so sredi Milana demonstrirali zaradi ukrepov grških oblasti proti atenskemu študentom. V demonstracijah je sodelovalo 5000 mladih.

BONN – Zahodnonemški minister za gospodarstvo Hans Friderich je sporočil, da bo izdal dekret, s katerim bo za en mesec prepovedana vožnja z avtomobili ob nedeljah. Omejili bodo tudi hitrost na 100 kilometrov na uro na avtocesti. Namen teh ukrepov je štednja z bencinom.

Iz zadnjega PAVLIHE



– Kako neki so mogli ljudje nasesti govoricom o podatkih bencina na 6 din, ko pa je bilo vendar od vsega začetka jasno, da kaj takega pri nas ni mogoče.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Razumljivo je, sedaj ko se nam že približuje konec letosnjega leta, da pristojni družbeni dejavniki pripravljajo pregled opravljenih nalog v tem letu (s tem menimo poti našega razvoja, rezultate gospodarjenja in drugo), saj si moramo začrtati otipljive naloge za neposredno prihodnje obdobje – predvsem za leto, ki se že bliža. Svet Zvezne sindikatov Slovenije je na minuli seji (prejšnjo sredo) sprejel predlog sklepov in stališč o oceni letosnjih gospodarskih gibanj – ob tem je sprejel tudi predlog stališč za družbeno ekonomsko politiko v letu 1974. To je seveda samo del teh razprav, ki jih bo v neposrednem prihodnjem obdobju vsekakor še več – na raznih ravneh in po vseh pristojnih forumih.

Na tokratni seji sveta republiških sindikatov so posebej opozorili na upadanje realnih osebnih dohodkov zaposlenih v minulem obdobju, opozorili pa so tudi na stopnjo gospodarske rasti in produktivnosti (ki nista ravno najbolj optimistični) ter še na nekatere druge pojave, ki nujno terjajo ustrezno družbeno rešitev. Med razpravo o tem so npr. poudarili, da upadanje realnih osebnih dohodkov ter nespodbudne socialne težnje ob pojavih uravnivovalke neugodno vplivajo na produktivnost – to pa je eno perečih vprašanj našega gospodarstva. Zato, so menili, bi morali uravnavanje socialnih družbenih vprašanj (kar je sicer prav in nujno) prenesti v območje zunanj proizvodnje, torej v območje neposredne družbene intervencije, če lahko tako rečemo.

Menili so še, da je treba pri ocenjevanju družbeno gospodarskih odnosov in gibanj izhajati predvsem iz tega, kako uresničujemo temeljne smernice zastavljenega srednjoročnega načrta. Zatorej bi morali pri postavljanju ciljev za prihodnje leto predvsem obravnavati vse tisto, česar pri izvajanjiju letosnjih gospodarskih politike nismo uspeli docela uresničiti (npr. planskih ciljev glede dina-

mične rasti gospodarstva itd.), pa izhajati od nadaljnega naraščanja cen in živiljenjskih stroškov ter ustvarjanje pogojev za upočasnitve (upravičeno) menili, da republike pač ne tev nihove rasti za prihodnje. Vsi ukrepi morejo vsaka zase oblikovati ekonomske politike, temveč se je treba čimprej dogovoriti poudarili na tokratni seji ZIS – bodo podrejeni bistvenemu cilju: kako doseči večjo produktivnost dela, kako povečati učinkovitost gospodarskih naložb in kako ustvariti večji dohodek ter akumulacijo.

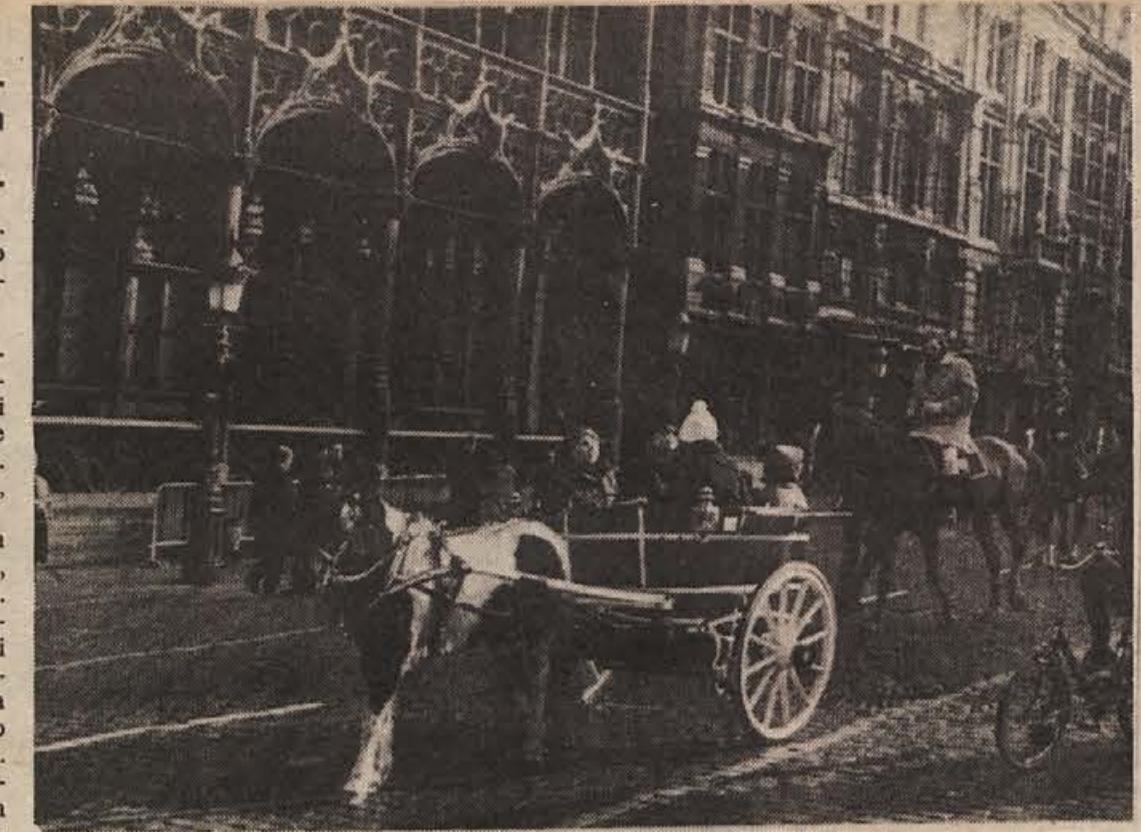
Predsedstvo kmečke sekcijske pri republiški konferenci SZDL Slovenije je prejšnji četrtek obravnavalo (in podprlo) predlog za spremenitev nekaterih ustavnih členov, ki se neposredno nanašajo na kmetovalce.

Ce na kratko povzamemo te predlagane spremembe – v prvi od njih (gre za 68. člen ustava) je v spremenjenem besedilu rečeno, ko je govora o položaju kmetovalcev, da ustava zagotavlja kmetu in njegovim družinskim članom, ki z osebnim delom opravljajo kmetijsko oziroma gozdarsko dejavnost, da razpolagajo z rezultati svojega dela, da zadovoljujejo osebne in družbene potrebe ter si s svojim prispevkom zagotavljajo socialno varnost.

V drugem ustavnem členu (143.), ki naj bi bil prav tako spremenjen, pa je govora o tem, po kakšnih merilih kmetje uveljavljajo število svojih delegatov v novem delegatskem sistemu. Predsedstvo je menilo, da dosedanja formulacija tega ustavnega člena ne ustreza, ker je po njej izračun števila delegatov vezan na produkt ustvarjenega družbenega proizvodja v kmetijstvu.

Glede na specifičnost našega kmetijstva se zastavlja vprašanje, so menili, ali je možen realni izračun tega proizvoda – zato bi bilo nujno treba v ustavnih določilih upoštevati število kmetovalcev na določenem območju, prav tako pa tudi specifičnost njihovega kmetovanja. S tako popravljenim ustavnim besedilom bi kmetovalcem prav gotovo zagotovili bolj ustrezno udeležbo v delegatskem sistemu.

Naslednji temeljni cilj družbenoekonomskega razvoja v prihodnjem letu je odločna usmeritev proti inflaciji ter uređitev trga in cen, sočasno s tem pa (kar nas pravzaprav najbolj neposredno prizadeva) zaustavljanje



BRUSELJ – Potem ko so arabske dežele – proizvajalke naftne sklenile, da obnovijo dobavo naftne državam Zahodne Evrope (z izjemo Nizozemske), se je na stari celini porabil žarek optimizma, da sedanja energetska kriza, zaradi katere so skoraj vse države morale veljati najrazličnejše omejitve v porabi goriva, ne bo tako huda, kot so sprva menili. Toda kljub temu ostajajo vlade pri ukrepih, s katerimi bi zagotovili varčevanje (to isto so storili tudi v ZDA) goriva. Na sliki: pogost prizor te dni v Zahodni Evropi – konji in kolesa na bruseljski ulici namesto avtomobilov, ki so morali zaradi omejitev v porabi bencina ostati v garažah. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

Obisk libijskega predsednika Muamerja El Gadafija v Jugoslaviji, ki se je začel v nedeljo, se končuje, dosedanj tok razgovorov pa kaže na visoko stopnjo medsebojnega razumevanja. To bo skupaj s položajem v Grčiji in na Blížnjem vzhodu osrednja tema današnjega pregleda.

Jugoslovansko-libijski odnosi, ki veljajo za dobre, bodo po tem obisku nedvomno bistveno pridobili. Državnika in njuni sodelavci so obdelali vsa najvažnejša področja medsebojnega sodelovanja, pri čemer sta seveda izstopali politični razgovori o mirni rešitvi bližnjevzhodne krize.

Sirija, ki ima okoli 100 izraelskih ujetnikov, doslej ni

Gadafijev obisk

hotela niti slišati o kaki zamisljavi za približno 300 svojih borcev, ki so v izraelskih ujetniških taboriščih.

Tudi preskrbovanje obkrajene egipcovske Tretje armade se nadaljuje brez večjih zastojev, ker so bile sile Združenih narodov uspele zavarovati prost pot za tovornjake z vodo, hrano in zdravili. Toda to je za zdaj tudi vse, kar se je na Blížnjem vzhodu konkretnega zgodilo – vse ostalo je še vedno odprto.

Predno se bosta obe strani začeli pogajati, je treba urediti še vrsto izredno zapletenih problemov, med katere sodi tudi umik na črto prekinute ognja na 22. oktobra.

Konec meseca bo v Alžiru sestanek voditeljev arabskih držav, ki naj bi določil skupno strategijo in dal podrobnejše napotke na temo: kaj storiti

Libija in Irak sta že sporočila, da se ne bosta udeležila tega sestanka in to je nekaj, kar ni mogoče ocenjevati kot dobro, kajti ob vseh nespornih razlogih, ki jih vodstvi obdržati utegneti imeti za nesodelovanje na tem sestanku, je prav tako nesporno, da bi z njuno odsotnostjo načenjali stare razprave o arabski neenotnosti, ki so bile med zadnjim vojno tako uspešno zanikane.

RIM – Namestnik kitajskega ministra za kmetijstvo Hao Cung Še je na konferenci FAO v Rimu izjavil, da Kitajska letos prizakuje rekordno zetev, kljub suhi na severu in povodnjim na jugu države. Obeta je, da bo pridelki žita bogatejši kot v rekordnem letu 1971, ko so spravili več kot 250 milijonov ton.



Direktor Celuloze iz Krške Janez Rošker in predsednik DS Zoran Dular sta 16. novembra podpisala pogodbo s predstavniki Politike, Vješnika in Grafične, ki so odobrili krški tovami 40 milijonov din posojila za nov papirni stroj. Posojilo so obljubila tudi slovenska časopisna podjetja.

NOVI VINOGRADI

„Slovin“, TOZD vinogradništvo vinarstvo Bilejsko-Brežice s sedežem v Brežicah ima izdelan program obnove vinogradov do 1. 1978. Po srednjoročnem načrtu obnove naj bi zasadili s trto 1.050 ha, in sicer na področjih brežiške, sevniki in šmarske občine. Gre za tri sisteme obnove: na terasah - 750 ha, na vertikalih 120 ha in v plastnicah 180 ha. Okrog 30 ha bodo obnovili v družbenem sektorju v Pišecah in na Bilejskem. Hkrati s tem bodo kupovali potrebno mehanizacijo, od traktorjev in buldožerjev do atomizerjev. V Brežicah pa bodo med tem zgradili potrebne kapacitete za skladišče, predelavo in polnilnico, skupaj za okrog 600 vagonov. Take načrte so pozdravili tudi kmetje-vinogradniki, ki bodo poslej imeli štiri kooperacijske enote in prav toliko delegatov v delavskem svetu TOZD Slovin v Brežicah.

Dela je (pre)veliko, delavcev pa malo

V letu dni po pismu predsednika Tita in izvršnega biroja je davčna služba prišla v še bolj kritičen položaj, kot je že bila. Obseg dela se je povečal, število delavcev, ki naj bi ga oprevljal, pa je enako ali pa se je celo zmanjšalo.

Tako je na zasedanju medobčinskih svetov ZK za Dolenjsko in Posavje zatrdil Uroš Dular, načelnik davčne uprave v Novem mestu, in svojo trditev dokazal s številkami. V zadnjem letu se je na Dolenjskem povečala večina vrst davčnih zavezancev. Enako ali celo manjše število davčnih referentov je dodat-

bolj obremenili. Zlasti pri obdavčevanju obrti se je zadnje čase zelo povečala zahtevnost dela, na ramena davčne službe pa je padlo tudi ugotavljanje izvora premoženja, popis vina ipd.

Klub pismu in dobri volji v tej službi ni bilo večjih sprememb. Kako se naj posvetimo poglavitnim problemom, če nam na primer novi predpisi o prodaji vina nalagajo, da moramo samo v novomeški občini popisati vino nad 5.000 zavezancev, nastaviti kartice ipd., vse to v času, ko bi se moral teljemitej lotiti politično in proračunsko važnejših zadev. Sicer pa: po že zastareli sistemizaciji delovnih mest manjka v davčnih službah širše Dolenjske 46 uslužbencev. „Vtis imam“, je dejal, „da je davčna služba tisto področje, na katerem naša družba najbolj eksperimentira.“

M. L.

nih število pa se bo v naslednjih letih še povečevalo, saj se bo, kot je znano, meja starosti upravljencev še dvakrat pomaknila po pet let nazad.

Ceprav so dodatno v zakonu o starostnem zavarovanju kmetov izenacili ženo z možem in dalj ustrejnji položaj preužitkarjem, pa so vendar še pomanjkljivosti, ki bi jih bilo treba odpraviti. Živiljenje kaže, da so še vedno zapostavljeni solastniki, ki niso nosilci lastinske pravice (tete in strici na kmetijah), pa tudi preužitkarji, ki so si izgovorili preužitek od prevzemnika posestva – nekmet. Cetudi so že zdaj težave s finančiranjem starostnega zavarovanja, pa bi vendarle kazalo zavarovanje se razširiti. To je konec končev dolg do ostarelih; plačnika janj je treba najti.

M. L.

čevska (LIK) pa na osnovi predelave lesa listavcev.

Nadaljnjo pot za ustanovitev interesne skupnosti lesnega gospodarstva bo pokazal iniciativni odbor, ki bo pripravil tudi dolgoročni program razvoja lesnega gospodarstva. Delo naj bo opravljeno dobro in odgovorno, da kasneje ne bi prišlo do razdrževanja, kot se je enkrat že zgodilo.

J. P.



Pijača za desetino dražja

Dražji oktober

Po informacijah republiškega zavoda za statistiko so bili živiljenjski stroški 4-članske družine v oktobru za 1,9 odst. večji kot v predhodnem mesecu. Na rast živiljenjskih stroškov je največ vplivala podražitev hrane, obleke in obutve, stanovanjske opreme ter kulturne razvedrilni in oddiha.

V primerjavi z decembrom preteklega leta so skupni živiljenjski stroški večji za 13,3 odst., v primerjavi z istim mesecem lani pa za 16,2 odst. Živiljenjski stroški povprečne slovenske družine so v letosnjih desetih mesecih za 19,3 odst. nad živiljenjskimi stroški v enakem obdobju 1972. Glavni vpliv na rast stroškov je imela hrana, ki z največjim deležem sodeluje pri izdatkih povprečne družine. Tako je bila hrana v oktobru za 11 odst. dražja kot decembra lani, tobak in pijača za 11,7 odst., obleka in obutve za 17,3 odst. stanovanja (najemnine in komunalne storitve) za 18,7 odst., kurjava in razsvetljiva celo za 23,8 odst., stanovanjska oprema za 14,5 odst., higiena za 6,2 odst., kultura, razvedrilo in oddih za 14,5 odst., promet za 10 odst., storitve za 17,4 odst., industrijski izdelki za 14 odst., kmetijski izdelki za 11,8 odst. itd.

Tudi zvezni indeksi se ne razlikujejo dosta od slovenskih. Iz podatkov zveznega zavoda za statistiko je razvidno, da so se živiljenjski stroški v primerjavi s septembrom povečali za 2 odst. ter da je tudi na zvezni indeks imela največji vpliv podražitev prehrane, obutve, obleke ter pohištva.

R. K.

...redno je zapisati...

Ustaviti drobitve zemlje, zagotoviti primerno obdelavo, varovati kmetijsko zemljo pred pogoltno (ne)urbanizacijo, začeti z zložbo zemljišč, skratka: gospodariti z zemljijo, rejnico našo, tako, da bo hvaležen zanavec, ne le sodobnik – ta velika naloga čaka zdaj zemljiške skupnosti. Kot določa julija letos sprejeti zakon o kmetijskih zemljiščih, jih morajo ustanoviti v vseh občinah. Zaživeti morajo čimprej, med drugim tudi zato, ker je promet s kmetijskimi zemljišči v naši republiki že dalj časa zavrt, brevladje pa ne sme dalj časa trajati.

Kmetijske zemljiške skupnosti so novost, ki se jih nepoučeni kmetje nekako bojijo, češ da na nov način podružljajo zemljijo. Gre pa le za družbeno skrb nad zemljijo, ne glede nato, čigava je, družbenza ali zasebna. Za družbo je pomembno, da je obdelana oziroma primerno oskrbovana, saj pušča ne more prinašati posebne koristi. V ta namen bodo zemlji-

Varuh zemlje

ske skupnosti imele roko nad skladom kmetijskih zemljišč, jih dajale v najem ali zamenjavo ob komasacijah in arondacijah, jih branje pred zazidavo, skrbeli za izboljšanje zemlje in podobno.

Kot je pokazala razširjena seja kmetijske sekcije pri SZDL Novo mesto, ki pravilja prvo zasedanje skupščine zemljiške skupnosti za konec novembra, je več stvari že nejasnih. Kmete na primer zanima, ali bodo tudi oni dolžni plačati poseben prispevek, če bodo spremniji namembnost kmetijske zemlje s tem, da bodo kmetijsko zemljo zazidali s kmetijsko-gospodarskimi poslopiji itd.

V večini naših občin o ustanavljanju zemljiških skupnosti sicer razmišljajo, vendar pa se obotavljajo, čeprav vsakdanji primeri slišijo, da je treba stvari čimprej prilagoditi novemu zakonu. Ta daje obdelovalcem kmetijskih zemljišč resnično možnost, da skladno s predpisi in konkretnimi potrebbemi oblikujejo in izvajajo dobro, smotreno in učinkovito kmetijsko politiko. To pa ni majhna stvar.

M. LEGAN



Naš dolg do ostarelih

V prave roke

250-dinarske starostne pokojnine, ki jih že prejemajo mnogi nad 75 leti starji kmetje, nad 70 let starci kmetje-borci ali nad 60 let starci socialno ogroženi kmetje-borci, so res bolj podobne skromni socialni podpori kot pokojnini, vendarle pa so boljše kot nič. So predvsem dober znak, da smo v Sloveniji, kot prvi, le začeli misliti na ljudi, ki jim je moč izpiti garancije na kmetijah.

Klic, naj z zahtevki kmetje sami uveljavljajo pravico do pokojnine, je povečini segel do pravih ljudi. Na Dolenjskem je bilo doslej vloženih 2.100 zahtevkov. Za 1.600 so pripravni že izdali odločbe, od tega je bilo zavrnjenih le 130 zahtevkov. Kar lepo število ostarelih kmetov bo dobivalo mesečno denarno pomoč,

Zmaga spoznanja

Interesna skupnost lesnega gospodarstva za območje občin Kočevje in Ribnica bo ustanovljena v bližnji prihodnosti. Tako so sklenili na skupnem sestanku 9. novembra. Sprejet je tudi že predlog, naj bi v to skupnost povabili še lesni obrat iz Dobropolja (občina Grosuplje), medtem ko se ni rečena zadnja beseda o tem, če bi v skupnost povabili še predstavnike iz območja občine Ljubljana-Vič-Rudnik.

Pohvalno je, da je končno, čeprav malo kasno, zmagalo spoznanje, da je mogoče doseči največji gospodarski razvoj le z združenimi silami gozdarstva in lesne industrije z območja celotne zahodne Dolenjske.

To območje, bogato z gozdovi, v zadnjem obdobju ni napredovalo na področju lesarstva takoj, kot bi lahko. Lesna industrija drugih območij, ki imajo manj surovin, je prehitela zahodno Dolenjsko.

Posebno pohvalno je, da je bilo že na prvem sestanku dosegeno načeleno soglasje, da bo industrija na območju ribniške občine (INLES) razvijala svojo proizvodnjo na osnovi predelave lesa iglavcev, ko-



– Lop po nepridipravu – kar s starim, preizkušenim strelivom ...

(Karikatura: Marjan Bregar)

Jablana v okras vrta

Lep je pogled na cvetočo jablano, prijetna je poletna senca, vabljeni jesenski plod. Zato jablan ne gojimo samo v pridobitne namene, temveč so tudi v okras vrta okoli hiše. Tu zasedujemo drugačne cilje, drugačne so potemtakem tudi zahteve.

Za vrtnne nasade so prikladne nizkodebelne vzgojne oblike, predvsem grmi in palmete. Taka drevesa lažje oskrbujemo, obrezujemo, skropimo, obiramo; ker jih gojimo na šibkih ali srednjih močnih podlagah, prej zarodijo in prej ustvarjajo zeleno okolico doma. Šibke podlage so priporočljive zlasti tedaj, če je vrt majhen in če bi radi gojili še kaj drugega.

Izmed sort so najbolj priporočljive Jonatan in delišesi, zaradi barve in vonjave plodov. Pri načrtovanju nasada je treba tudi misliti, da so jablanove sorte samonerodne (avtoosterilne), kar pomeni, da ne smemo saditi ene same sorte, posebno če ni v neposredni bližini kakega drugega.

Glede sajenja velja vse kot pri plantažnem nasadu. Na težjih zemljah in v hladnejših legah je bolje saditi spomladni, na lahkih in srednjetežkih pa jeseni. Jesensko sajenje ima nekatere prednosti in je priporočljivo, če le zemlja to dovoljuje. V vsakem primeru, naj sadimo jeseni ali spomladni, pa mora sadilec delati vestno po priporočilih, ki slonijo na izkušnjah.

Če so bile sadike dalj časa na poti, jih čez noč namočimo v vodo. S koreninsko rezjo skrajšamo korenine poševno navzdol, pripredemo tudi nalomljene korenine ali pa jih celo odstranimo. Sadilna jama naj bo široka in vsaj pol metra globoka, da bo dosti prostora za korenine. Korenine drevesa ne smejo priti v neposreden stik s hlevskim gnojem. Živica naj ostane pri vrhu, ne pa da jo zasujemo z mrvico. Ob šibkem drevescu namestimo spodaj impregniran ali vsaj obžgan zaščitni kol, da mu je v oporu.

Inž. M. L.

Boljši odnosi - za ceno izključitev

V Sevnici so iz Zveze komunistov izključili prejšnjega sekretarja občinskega komiteja inž. Albina Ješelnika in Rudija Cimperška - Konstruktivno o zamisli razvoja Posavja

Sevnica občinska organizacija ZK je imela že pred pismom ostra stališča do družbeno škodljivih pojavov. Tak odnos se je nadaljeval, kritičnost je vela tudi iz razprav na sobotni konferenci, ko so člani težljali obračun dela že takrat, ne šele na volilni konferenci, ki bo 20. decembra.

**DR. FRANCE HOČEVAR,
PREDSEDNIK
FORME VIVE**

Upravni odbor Forme vive je pred kratkim izvolil za novega predsednika znanega javnega in družbeno-političnega delavca dr. Franceta Hočevra, novomeškega rojaka. Predsedniško mesto v tej svetovno znani kulturni ustanovi je dr. Hočevr prevzel na željo inž. Vilme Pirkovič, ki je Formo vivo uspešno vodila od ustanovitve dalje.

**NOVO MESTO:
USTANOVLJENA TTKS**

V novomeški občini so za telesno kulturo v zadnjih letih namenjeni po 500.000 do 600.000 din na leto. S tem denarjem so veliko naredili, čeprav je ves čas primanjkovalo kadrov v športnih objektov. Poslej naj ta dejavnost postane vsakdanja potreba vsakega občana, temelj pa naj bo v soli - so menili v torek, ko so ustanovili temeljno telesokulturno skupnost. Za predsednika skupštine so izvolili Ivana Kočevra, podpredsednik je Stane Zupančič, predsednik izvršnega odbora je postal Boris Gabrič, podpredsednik Janko Goleš, tajnik pa prof. Marjan Kolarčič.

Ce želite ekonomično malolitražno vozilo in z njim temperometno vožnjo po gorskih cestah, pa še mnogo prostora za tovor, poleg 4 potnikov, je odločitev lahka

Renault 4

iz dolgoročne industrijske kooperacije

IMV—RENAULT



OLAJŠAJTE SI NAKUP S KREDITOM!

**OBRNITE SE NA POSLOVNO BANKO
V VAŠEM KRAJU. DA VAM ODOBRI
POTROŠNIŠKO POSOJILO**



Tako, ko prejmemo vaše nakazilo, vam
dobavimo romunski RENAULT 12

DACIA 1300

Cena: 52.200 din fco jugo-romunska meja.



ZA DINARJE vam nudimo iz konsigna-
cije vsa vozila proizvodnega programa
RENAULT: R-5, R-6, R-12, R-15, R-16, R-17.
Redno oskrbo z nadomestnimi deli
zagotavlja

**INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO**

preko svojih poslovalnic in specializirane servisne mreže

Za podrobnejše informacije in navodila se obrnite na poslovalnice IMV:

Ljubljana, Titova c. 172-a

Ljubljana, Poljanska c. 12

Novo mesto, Zagrebška 18-20

Do takrat morajo, kot so sklenili v soboto, komunisti vseh organov in v osnovnih organizacij pregledati izvajanje sklepov, predvsem tistih, ki so bili sprejeti na štirih dosedanjih sejih. Kdor ni teh sklepov izpolnil, se je zaprl zaupanje, in ga ne kaže več voliti v organe ZK, so menili na seji.

Konferenca je brez razprave sprejela poročilo občinskega časnega razsodišča ZK, ki je, kot mu je naložila konferenca v aprili, po razpustu organizacije ZK v sevnškem kmetijskem kombinatu razčistilo odgovornost za nenehna trenja med vodilnimi. Iz Zveze komunistov so izključili prejšnjega sekretarja občinskega komiteja inž. Albina Ješelnika in

Rudija Cimperška, partijski opomin pa so dobili še vsi člani nekdaj organizacije ZK v kombinatu. Razčiščevanje že kaže dobre posledice, saj je v kombinatu zdaj čutiti večjo skrb za gospodarjenje in tesnejše sodelovanje s kmeti.

A. ŽELEZNICKI

Zahteva: bolj množično - manj forumske

Medobčinski svet ZK Ljubljana o najvažnejših političnih nalogah

Na zadnji seji medobčinskega sveta ZK Ljubljana so razpravljali o uresničevanju sklepov 44. seje predsedstva ZKJ, povezovanju na medobčinski ravni, sprememb statuta ZKJ, sklepov o ustanovitvi, organiziranosti in delovanju medobčinskega sveta ZK in sprejemaju na ZK do novembra letos.

Sklenili so, da bodo posvečali posebno pozornost ustanavljanju osnovnih organizacij v TOZD in krajevnih skupnosti ter aktivov ZK v samoupravnih interesih skupnosti, nadalje uresničevanju ustanovnih določil o TOZD, pripravam na volitve, SLO, gradnji delavskih stanovanj, delu komisij za ugotavljanje izvora premoženja, analizi političnih razmer v organizacijah in delu po pismu, izobraževanju samoupravljalcev, akcijski sposobnosti itd. Politično delo naj bo bolj množično in manj forumske. Aktivi delavcev bodo o posameznih zadevah razpravljali prej kot občinska konferenca. Volilne konference osnovnih

organizacij morajo biti dogovori za delo ZK v prihodnjem obdobju in hkrati priprava na prvo sejo nove občinske konference.

Ugotovili so, da se medobčinsko sodelovanje, ki se je začelo pri ZK, ugodno razvija tudi pri sindikalnih organizacijah, občinskih skupščinah in SZDL. Menili pa so, da bi na ljubljanskem območju morale podobno sodelovati tudi občinske organizacije ZMS, ki bi skupno reševali mnoge pereče zadeve dijaške mladine in študentov, pa tudi druge.

O statutu ZKJ bodo podrobnejje razpravljali najprej po občinah. O predlogih in pripombah iz občin bo

nato razpravljal še medobčinski svet.

Pri sklepu o delovanju medobčinskega sveta ZK Ljubljana so razpravljali, kakšen naj bo odnos občinskih organizacij ZK Ljubljana oziroma mestne organizacije ZK Ljubljana v primerjavi z ostalimi izvenljubljanskimi občinami do medobčinskega sveta ZK. Ugotovili so, da bo najprijetnejše, če ljubljanske občinske organizacije ZK oziroma njihove komisije ne sodelujejo neposredno z medobčinskim svetom (ki nekateri naloge zato opravljati dvakrat), ampak le preko mestne organizacije ZK, v katero je vključen tudi univerzitetni komite.

Nadalje so ugotovili, da poteka sprejemanje v ZK razmeroma ugodno in da bo do konca leta sprejeto predvideno število novih članov. V kočevski občini so letni načrt presegel za 10 sprejetih, v ribniški občini jim do načrta manjka 14 novih članov, v grosupeljski 2 in litijiški 7.

J. PRIMC

Sevnica protestira

(Nadaljevanje s 1. str.)

V Sevnici grajajo počasno delo novomeškega cestnega podjetja in mu očitajo, da prevzema mnoga dela, potem pa zavlačuje. Najslabše pri tem je, so menili, da odtegnejo za takšna dela cestare, ki bi sicer morali skrbeti za vzdrževanje cest. Vsa sestanek med občani se začne in neha s cestami, povedo kot bridko resnico. V Sevnici so še opozorili, da zelo počasi napreduje modernizacija ceste Sevnica - Planina, odkar je novomeško podjetje to delo pravzelo celjskemu. Ugotovili so, da vse to načrta gospodarsko moč občine. Zato zahtevajo, da se v Sevnici sestanejo predstavniki odgovornih za ceste v republiki in novomeškega cestnega podjetja ter pojasnijo, kdaj bo sevnška občina rešena nezavladljivega prometnega položaja.

A. ŽELEZNICKI

...zmag

(Nadaljevanje s 1. str.)

kot naj bi letosnjih vrednosti proizvodnje dosegla 1,25 milijarde, pričakuje prihodnje leto podvodenje proizvodnje in leta 1975 proizvodnjo, vredno 3 milijarde dinarjev.

Se posebej je razumljiva jasna usmeritev v osnovni proizvodnji. V kooperaciji z Renaultom in z romunsko tovarno bodo 1975. leta naredili že 25.000 osebnih avtomobilov, hkrati pa tudi 5.000 dostavnih vozil.

Ob dveh velikih samoupravnih in delovnih zmagh so kolektivu čestili tudi grmski pionirji, nad katerimi ima tovarna pokroviteljstvo, predsednik občinske skupščine Avgust Avbar pa je poudaril pomen, ki ga ima tovarna za napredek občine in Dolenjske. Po seji so predstavniki tovarne z Jurijem Levičnikom na čelu razkazali Francu Popitu in gostom proizvodnjo avtomobilov in prikolic. France Popit, ki je bil privč v tovarni, je bil ugodno predstavljen sproči velikosti in proizvodnih sposobnosti tega največjega dolenskega kolektiva.

J. SPICHAL

METLIKA: V SPOMIN NA PUNTE

V pocastitev občinskega praznika in dneva republike so v petek, 16. novembra, v Belokranjskem muzeju odprli razstavo "Kmečki punti na Slovenskem v sliki in besedi". Zanimiva razstava, ki jo je posredoval Dolenski muzej, prikazuje kmečke pante z likovnimi stvaritvami umetnika Borisa Kobeta in z izborom literarnih del Studijske knjižnice Miran Jarc iz Novega mesta.

rekli soz

Kiro Gligorov

Ni mogoče pričakovati naglih »razbremenitev« gospodarstva

... Gmotni položaj delavskega razreda in samoupravno združenega dela se ni okreplil v okviru realnih možnosti in z že doseženo družbeno afirmacijo. Tako je zlasti v proizvodnih dejavnostih. V tej zvezzi je nujno treba razjasniti našo politiko krepitve materialnega položaja samoupravljanja. Velikokrat poudarjajo, da s tem, ko si z akcijo v družbi prizadamo v likvidacijo državnega kapitala, ukinitev ali transformiranje skladov, ko smo proti odtujevanju centrov gospodarske in finančne moči, v veliki večini neposredno še ne povečujemo sredstev na računih organizacij združenega dela.

Res je, da z vsemi temi ukrepi ne ustvarjam novega dohodka, vsekakor pa je tudi res, da pomenijo ti ukrepi bistvene spremembe na področju razpolaganja z dohodkom. Zaradi tega je treba to nalogu uresničevati brez odlašanja. Po drugi strani pa bi bilo nerealno pričakovati, da bomo lahko v kratkem času „razbremenili“ gospodarstvo, ker se takoj začavlja vprašanje, kateri so tisti družbeni izdatki, ki bi jih lahko izrazite zmanjšali. Zagotoviti moramo predvsem to, da bo delavski razred gospodar nad precej odtujenimi dohodki.

(Iz uvodnega referata člena izvršnega biroja na seji predsedstva ZKJ 6. novembra)

Milan Kučan

Zakaj ni mogoče podpreti predlogov slovenskih škofov

... Vendar je potrebno ugotoviti, da večina konkretnih pripombe in zahteve za spremembo predlaganih ustavnih rešitev, ki se nanašajo na položaj verskih skupnosti in pravice vernih občanov, izhaja iz predpostavke, da so pri nas verni občani v podrejenem položaju, in ne iz predpostavke, da družbeni položaj človeka v naši družbi opredeljujeta delo in njegov konkretni prispevek k skupnim družbenim uspehom.

Da je torej bistvenega pomena za njegovo družbeno osvoboditev njegov položaj v družbenoekonomskeh odnosih. Tak pristop je v nasprotju s temeljnimi izhodišči nove ustave, kar zmanjšuje vrednost načelne podpore ustavnim spremembam. Iz nacelnih razlogov in zaradi tega, ker zanje ni realnih odnosov in utemeljitve v konkretni družbeni praksi in odnosih, je predlog nemogoče podpreti.

Dejstvo, da ti predlogi niso dobili podpore delovnih ljudi, je dokaz, da ljudje v novi ustavi vidijo svojo ustavo, vidijo v njej možnost svoje družbene uveljavitev in osvoboditev.

Za novo ustavo je največjega pomena, da so jo delovni ljudje - samoupravljanji v razpravi sprejeli kot dokument, ki v celoti izraža in odseva njihove interese, potrebe in spoznanja, tako današnjega kot jutrišnjega dne ...

(Iz ocene sekretarja RK SZDL o ustavnem razpravi)

Zora Tomic

Ne gre za zmanjšanje vloge družine, temveč za krepitev

... Ko se razvojno nujno podružljajo nekatere funkcije družine, se kažejo bistvene nove kvalitete - nova podoba družine v samoupravnih socialističnih družbah, ki mora najti svoje mesto v ustavi. Posebej želim naglasiti, da ne gre za zmanjšanje vloge družine, temveč njeni krepitev, tudi zato, da se bodo odnos v družini še poglobili in obogatili, da bodo predstavljeni vir osebne sreče njenih članov.

Zgrešeno bi bilo misliti, da je to mogoče doseči čez noč ali celo z dekretom. Gre za proces spremnjanja odnosov, ki ni niti enkraten niti nagel. Pri tem je in bo treba premagovati ne le materialne ovire, temveč tudi zastarele navade, miselnost, predsodke in preživelja stališča - še več, v zavest delovnih ljudi in njihovo družbeno in delovno prakso bo nujno vgraditi ta temeljna spoznana.

Ker gre torej za pomembna, da ne rečem osnovna vprašanja obstaja, pravici in dolžnosti človeka v samoupravnih socialističnih družbah, menim, da bi bilo prav dopolniti, spremeniti nekatere člene v ustavi SFRJ, pa tudi ustavo SR Slovenije.

Cvijetin Mijatović

Razredni smisel svobode in demokracije v kulturi

... V tem trenutku ne smemo dovoliti, da bi svoboda in demokracijo zlorabljali in spremnjujati v svobodo delovanja proti koristim delavskega razreda. Kdor zagovarja takšno "svobodo", pušča delavskemu razredu malo prave svobode in zožuje njegovo vlogo na dolžnost, da zagotavlja denar za obstoj kulturnih ustanov. Obenem je treba povedati, da zahaja po večjem vplivu ZK na kulturno politiko v ničemer ne ogroža svoboda umetniškega ustvarjanja. Geslo o svobodi umetniškega ustvarjanja razpihuje tisti, ki bi hoteli obdržati monopol na tem področju.

Upoštevati moramo, da imata tako svoboda kot demokracija svoj razredni smisel. ZK je pred delavskim razredom odgovorna za uresničevanje takšne razvojne usmeritev, ki bo delavskemu razredu predvsem zagotovila uresničitev njegovih zgodovinskih interesov. Glede na pomen, ki ga ima kultura za skupen nadaljnji družbeni razvoj, pa je jasno, da ne smemo nikomur dovoliti, da bi pod krinko svobode umetniškega ustvarjanja napadel naše temeljne pridobitve in prizadevanje za uresničitev vodilnega položaja delavskega razreda v družbi.

(Član predsedstva ZKJ na posvetovanju o delavskem razredu in kulturi, ki je bilo te dni v Zenici)



MOJA UBOGA STARKA

Spet čutim, da bom postala zaspana, če se le za trenutek prepustim topotu. Dekleta v garderobi klepetajo, vendar so nekoliko bolj tihe. Pogovarjam se o bolnikih in o tem, kaj bomo danes delale. Še dvajset stopnic in hodnik, pa bom v sobi. Dremotna pride do vznožja stopnic in se poženem navzgor. Na hodniku je še mrak. Tišina. Le dve bolnici gresta z drsajočimi koraki proti kopalnici. Za zaprtimi vrati sob slutim premikanje prebujajočih se in tistih, ki so vso noč godrnjali, da ne morejo spati, in tako budili svoje sosedje.

Tišina. Le dve bolnici gresta z drsajočimi koraki proti kopalnici. Za zaprtimi vrati sob slutim premikanje prebujajočih se in tistih, ki so vso noč godrnjali, da ne morejo spati, in tako budili svoje sosedje.

Velika ura na steni bo vsak čas pokazala šest. Sama grem po hodniku, zavijem na desno in zagledam brlečo lučko na mizi dežurne sestre. Le-ta pripravlja sveže rjuhe in prevleke.

Za steklenimi vrati slišim hropenje. Sestra sledi mojemu pogledu in zmaje z glavo: „Nič novega!“

Ze tretji dan nič novega. Začneva postlati posteljo. Nezavestno telo je težko, shujšane roke obvisijo, kakor jih položim. Nezno obračava telo in s strahom prisluškujem hropenju. Umyvalnik nalijem vode in začnem umivati.

Ponedeljek.

Ležala je v razkopani postelji in se neprestano obračala in godrnjala. „Da človek nima miru! Kako ste hudobni! Kdo je spet odpril vrata? Sestra, zaprite že vrata! Popravite mi odejo!“

„Saj vam bom uredila vso posteljo.“

„Meni ni treba prav nič urejati postelje, je čisto dobra. Popravite mi odejo! In okno bolj zagrmit! Ne toliko! Zdaj pa mi prinesete še čaja!“

Prinsem skodelico čaja in ji skušam pomagati.

„Bom že sama. Pustite me pri miru!“

Hoče prijeti skodelico, pa se ji roka trese in čaj sumljivo pljuska prav do roba. Molče poprimem skodelico in jo postavim na ustnice. Spije dva požirka in mi odrine roko.

„Dosti imam. Zdaj bojam pa spala.“

Odim iz sobe in vzdihnam. Za menoj zabrni zvonec. Stopim nazaj. „Ne zapirajte, no, vrat!“

Pustim malo priprta, čeprav vem, da bo čez pet minut klicala, zakaj jih nisem zaprla.

Torek.

Zjutraj je bila vsa objokana. Ko me je zagledala, je še glasne zajokala, začela kašljati in se dušiti.

„Kakšni ste! Nihče se ne zmeni zame. Najraje bi me kar pustili, da sama umrem!“

Neumno! Saj vendar vidi, da je vedno kdo pri njej, da ji vsi pomagamo. Začnem jo tolaziti, in ko se že skoraj umiri, nenadoma izbruhne v krčevit jok in se oklene moje roke.

„Sestrica, prosim, ne bodite jezni. Meni je tako hudo!“

Skozi solze jecja: „Kdo bo zdaj skrbel zame? Tako sama sem. Domu nimam nikogar. Sestrica, pomagajte mi!“

Solze kapljajo na mojo roko, ki jo čvrsto drži njena. Moja mlada, bela, njena rjava, nagubana. Ena išče pomoči, druga bi rada pomagala, pa ne more.

„Ne bojte se! Saj vam bomo pomagali. Zato smo pa tukaj, kajne? In sošeda bo tudi pisala. Boste videli, da bo jutri prislo pismo.“

Počasi se umiri. Božam jo po laseh, dokler ne zaspri. Odim iz sobe. Za menoj se ne oglasi več zvonec.

Sreda.

Preskakujem po dve stopnici. Srečna sem. Tečem po hodniku, v rokah pa držim pismo, ki sem ga dobila pri vratu. Nasmejana vstopim in vidim, da spi. Toda sestra pravi, da je že vso noč v nezavesti. Zamenjam vodo v vazi, uredim cvetje in na nočno omarico položim pismo. Ko se bo zbudila in zagledala pismo, bo srečna. Pogledam na hroče telo, toda oči v potnem obrazu se ne odprejo.

Četrtek.

„Nič novega!“

Petak.

„Nič novega!“

Sobota.

Primem za kljuko in se sprašujem: „Bolje? Enako? Slabše? Odprem vrata. Soba diši po razkužilu. Postelja je sveže postlana, prazna. Prazna temperaturna tablica. Na omarici pa leži tako težko pričakovano pismo. Neprebrano in pozabljeneno.“

M. B.

Jože Butara nam priovede...

Zapis mladega peresa o doživljaju med narodnoosvobodilnim bojem

Jože Butara, ki je bil med vojno namestnik politkomisarija XII. udarne brigade, se je rodil v številni družini v Cerkljah ob Krki. Takoj ob kapitulaciji jugoslovanske vojne so se vsi brati Butara vključili v osvobodilni boji.

Jože Butara priovede: „Oktober istega leta so pričeli Nemci izseljence prebivalce Posavja in Krškega polja. V Ljubljani sem dobil naložo, naj takoj odidem na Dolenjsko in se priključim skupini, ki bo prekoračila Krko in pomagala prebivalcem pobegniti na desni breg reke. Tiste dni oktobra je zapadel zgodnjih dnih in Krka je narastla. Dogovorili smo se, da odvedemo v večernih urah prostovoljce na desni breg, ki je bil pod Italijani.“

Okoli ene ure popoldne so že zasilali iz vasi na levem bregu brinjenje

avtomobilov in jok vaščanov, ki so jih Nemci grobo izganjali z domačij. Ljudje so imeli le toliko časa, da so v celo spravili nekaj imetja. Marsikater pa je v žep stisnil tudi priglavje domače zemlje za spomin.

„Prizor nas je tako pretresel, da smo se hoteli spopasti z Nemci. S čolnom smo se prepeljali že do srede Krke, ko so nas zasuli rafali iz nemškega orožja. Našega čolnarja, šestnajstletnega Franca Gramsa, so zadeli takrat kot načol. Potegnil sem ga skupaj z Račičem iz Krke in ga skril pod grmovje na bregu, da bi ga kasneje rešili, čeprav ni več kazal znakov življenja.“

V smrekovem gozdčku sta se Butara in Račič skrivala vse do večera, dokler ju niso pobrali tovarši.

Grams pa so zajeli Nemci in ga odpeljali proti brežiški bolnišnici.

Grams je izkoristil trenutek neplavljivosti in pobegnil. Med pogrom se mu je odprišlo še ne ozdrav-

Vnovič o stanovanjih za upokojence

Odborniki v Krškem bi morali slišati tudi mnenje upokojencev

V Dolenjskem listu in Delu smo brali sestavko o stanovanjih za upokojence v krški občini. V teh člankih je omenjeno, da ne moremo računati na gradnjo letos, če se ne bomo kmalu odločili, kaj je za upokojence bolj smotrno: stanovanje v bloku ali skupna streha v domu upokojencev. Odborniki so na seji občinske skupščine 27. septembra podprtli mnenje občinske komisije, da je za krške razmere primernejša gradnja stanovanj. K taksnemu stališču dajemo upokojencem tole pojasnilo.

Polemika okoli gradnje doma upokojencev v Krškem je po našem mnenju le plod nekaterih ljudi, za katere ne moremo reči, da so poklicani odločati o tem, kaj graditi za upokojence. Upokojenci so se po vsestranskem premisleku le odločili za graditev domov in zdržavanje sredstev za to namene. Tov. Trenta je pripomnila, da so sredstva iz 4 odst. prispevka pri skupnosti pokojnih invalidov zavarovanja le del sredstev za pomoč pri graditvi stanovanj, zato nekaj teh odvajajo v solidarnostni sklad pri občinah, ki so dolžne reševati tudi stanovanjsko vprašanje upokojencev.

Pisec člankov v Delu 5. oktobra pod naslovom „Dovolj čakanja“ navaja, da je veliko takih ljudi, ki bi se radi nastanili v Krškem, Senovem in v Kostanjevici, vendar zaenkrat ni možnosti, da bi prišli do ustreznih stanovanj. Vprašujemo se, ali so upokojenci tisti, ki naj rešujejo sta-

organizacij na Impolci. Sestanku je prisostvoval predsednik sklada skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja tovarš Nagode. V imenu sekretariata za socialno varstvo SRS se ga je udeležila Tatjana Trenat. Vsi prisotni so zagovarjali graditev domov in zdržavanje sredstev za to namene. Tov. Trenta je pripomnila, da so sredstva iz 4 odst. prispevka pri skupnosti pokojnih invalidov zavarovanja le del sredstev za pomoč pri graditvi stanovanj, zato nekaj teh odvajajo v solidarnostni sklad pri občinah, ki so dolžne reševati tudi stanovanjsko vprašanje upokojencev.

Pisec člankov v Krškem je po našem mnenju le plod nekaterih ljudi, za katere ne moremo reči, da so poklicani odločati o tem, kaj graditi za upokojence. Upokojenci so se po vsestranskem premisleku le odločili za graditev domov in zdržavanje sredstev za to namene. Tov. Trenta je pripomnila, da so sredstva iz 4 odst. prispevka pri skupnosti pokojnih invalidov zavarovanja le del sredstev za pomoč pri graditvi stanovanj, zato nekaj teh odvajajo v solidarnostni sklad pri občinah, ki so dolžne reševati tudi stanovanjsko vprašanje upokojencev.

Za vse tem pa se nismo slišali, kako se bodo formirala sredstva solidarnostnega sklada in koliko stanovanj bo zgrajenih za upokojence, čeprav je bilo do sedaj vplačanih že 200 milijonov S din našega denarja v ta sklad. Pripominjam, da je namen gradnje doma upokojencev

novansko vprašanje za ljudi, ki misljijo priti v naš kraj. Pojasnimo najše, da do sedaj nismo čakali, temveč smo že od ustanovitve stanovanjskega sklada reševali stanovanjsko vprašanje pri upokojencih tako, da smo jih dajali posoščilo za graditev stanovanj v skladu z občinsko politiko. Tako smo razdelili od 1966 do 1971 nad 189 milijonov starih dinarjev in vsaj dvakrat toliko jim je prispevala še ZB. Če bi ta sredstva združili tako kot v Sevnici in Brežicah, bi pridobili lep stanovanjski blok za upokojence.

Odbornikom občinske skupščine v Krškem je bila prikazana velika oskrbovalnina v takšnem domu, česarovo vemo, da se pokojnime iz leta v leto večajo, da pa oskrbovalnina ne raste tako hitro. Odborniki bi bili moralni slišati tudi glas in mnenje upokojencev, ki želimo, da bi dom upokojencev v Krškem začeli čimprej graditi. To se pravi, da smo na vlaku, ki pelje in ga v nobenem primeru ne bomo zamudili. Tisti, ki nas na to opozarjajo in ovirajo, pa so na vlaku, ki stoji na slepem tiru.

Predsednik DU Krško: DUŠAN STUPAR

ta, da bi nase v njem vsakdo na stastnost ugodje in kulturno okolje, potrebno za normalno življenje. Pisca v Dolenjskem listu in Delu nima prav, da prikazujeta za primerno bivališče dom počitka na Impolci, ker ima zavod povsem drug namen.

Odbornikom občinske skupščine v Krškem je bila prikazana velika oskrbovalnina v takšnem domu, česarovo vemo, da se pokojnime iz leta v leto večajo, da pa oskrbovalnina ne raste tako hitro. Odborniki bi bili moralni slišati tudi glas in mnenje upokojencev, ki želimo, da bi dom upokojencev v Krškem začeli čimprej graditi. To se pravi, da smo na vlaku, ki pelje in ga v nobenem primeru ne bomo zamudili. Tisti, ki nas na to opozarjajo in ovirajo, pa so na vlaku, ki stoji na slepem tiru.

Predsednik DU Krško: DUŠAN STUPAR

Hvala fantom za prispevek

Med tistimi, ki so krajevni organizaciji Zveze borcev Trava pomagali in prispevali denar za ureditev grobišča in postavitev spominske obeležje desetih tovarisem iz Črnea potoka pri Cabru, so tudi Marija Mrle iz Plešč, ki je dala za prijateljsko srečanje Slovencev in Hrvatov v Cabranci in Kolpsko dolino brezplačno na razpolago gostišče z vsem inventarjem in s svojo družino ves čas pomagala, ter ansambel mladih fantov iz Kočevja, vendar zaenkrat ni možnosti, da bi prišli do ustreznih stanovanj. Vprašujemo se, ali so upokojenci tisti, ki naj rešujejo sta-

Zahvaljujem se jim za prispevek, ki so ga dobro voljo dali Zvezni borcev, in želim, da bi še vnaprej zahajali v Kolpsko in Cabranci dolino ter s svojo glasbo temu območju vsaj delno vrnili veselje in pesem. TONE OŽBOLT

Zakaj »firbec«?

Morda bolje: gledalcev ali gostov?

Z veseljem sem ogledoval v Dolenjskem listu št. 44 z dne 31. oktobra sliko ribniških krošnjarjev oz. pevecov, ki so sodelovali na letosnjem „Kmečkih očetih“ v Ljubljani. Zakaj bi se ne veselil, saj sem Ribničan, čeprav sem sedaj v Kočevju po sili razmer „zdomec“ ali „domotožec“, kakor pač želite. Ponosem v vesel vsega, kar se v Ribnici pohvalnega in za ugled kraja dobrega dogaja. Tako sem tudi zaradi ponovnega povabilova za organiziranje prevoza bale po ribniško prihodnje leta. Prepričan sem, da ga bo pevsko društvo v redu izpeljal.

No, bil sem tudi jaz nekdaj mlad in prevažal marsikatero balo. To je bilo takrat delo fantov in takemu opravilu smo pač rekli, da vozimo balo, brez priveska „po ribnišku“. No, pa v te zadeve se ne želim spuščati, boli pa me v navedenem stavku stavek: „Takrat se je namreč na območju Ribnice in Hroveča (misljen je tu letosnji prevoz bale po ribniško 25. maja) zbralo okrog 7000 „firbec“.“

Torej tako! Najprej vsemogoč reklejam v časopisu, plakatih, radiu, televiziji ter gromki pozivni na udeležbo z željo zborovni skupaj čimveč gledalcev, ko pa se temu pozivu in vabilu odzoveš in se udeležis obogleda. „Prevoza bale po ribnišku“, si kar naenkrat označen in uvrišen kot vojščak armade firbecv! Zdaj sem res firbec, koliko firbec bo drugo leto privabilo turistična reklama v Ribnico. Ne takoj! V vsakem primeru smo bili v Ribnico vabljeni kot gostje in turisti, še zdaleč pa ne kot firbeci.

ANDREJ ARKO

Ljudje si resnično želijo napredek

Če bomo imeli mačehovski odnos do šolstva in kmetijstva, ne bomo uresničili koncepta splošnega dolgoročnega razvoja Posavja v letih 1971-1985

Ceprav bodo načrt gospodarskega, socialnega in regionalnega razvoja Spodnjega Posavja in priprave v zvezi srednjeročnega in dolgoročnega razvoja sevnische občine obravnavali šele kasneje tudi sekretari osnovnih in krajevnih organizacij ZK, sem o tem vprašanju na podlagi materiala že seznanil predstavnike sveta krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij Studenca na zadnji seji. Uravnovešenje našega razvoja z ostalimi razvitetimi regijami vidimo predvsem v razvoju šolstva, dobrega strokovnega kadra in v razvoju kmetijstva.

Z gradnjo in prenovitvijo šol v vseh treh spodnjeposavskih občinah in z gradnjo stanovanj za učitelje se bo dvignil nivo potrebnih kadrov v prosveti, industriji in kmetijstvu. Ce hočemo uspešno voditi novo kadrovska politika, bo moral pasti osip učencev v osnovnih šolah na minimum, zagotoviti bo treba štipendije za vse in zgraditi stanovanja za učitelje. Toda če se bodo sred

kultura in izobra- ževanje

SAM SVOJ OBRTNIK

Mladinska knjiga je izdala priročnik z nasveti za domača dela in popravila „Sam svoj obrtnik“ nemškega avtorja, sicer znanega poliglota Rolanda Goebecka in s tem zapolnila še eno vrzel na našem knjižnem trgu.

Priročnik je napisan tako, da pouči bralca, kako mu lahko vsako orodje pomaga, da si sam popravi npr. izbrnjena vrata ali okna, zamenja razbite strešnike ali si zgradi bazen, vrtno uto, odpravi okvare pri avtomobilu itd.

Tekst priročnika, opremljen z 925 dvobarvnimi ilustracijami in 134 črno-beli fotografijskimi, je razprejen tako, da se lahko znajde tako začetnik kot tudi že spremnejši „domači obrtnik“, precez napotkov pa bo koristilo tudi pravim mojstrom. Sistematično in razumljivo so obdelana naslednja področja: osnovno orodje in uporaba le-tega; olepelvalna dela in popravila; izbirja in uporaba leplil, klejev in tesniških mas; izbiranje in različni načini dela z barvami in laki; pravilna obdelava lesa, kovin in umetnih mas; izdelovanje pohištva, notranja in zunanjega hišnega dela; nega avtomobila in idealna domača delavnica.

D. R.

SKLIC BREZ ODZIVA

Sobotni sklic delovnega srečanja področnega Združenja gledaliških skupin za Posavje v Brežicah se ni posrečil. Vabilo se je odzvalo premo ljudi, da bi tako srečanje lahko izvedli. Dnevnih red je obsegel sedem točk, med drugim delovni načrt in proračun področnega združenja za leto 1974. Vse to bodo morali naknadno obravnavati.

»Dolenjski list« v vsako družino

KNJIGA RAZPRODANA

Knjiga „Sicerjeva bojna pot“, ki jo je napisal Tone Ožbolt iz Kočevja, je že razprodana, čeprav je komaj pred kratkim izšla. Založba „Borec“, ki jo je izdala, jo bo takoj ponatisnila v 2.000 izvodih. Kar četrtna ponatisa je že vnaprej razprodana. Kdo želi knjigo zagotovo dobiti, naj jo čimprej naroči pri začetni „Borec“.

„RAZTRGANC“ TUDI NA BREŽIŠKEM ODRU

Borcev „Raztrganc“ so videli tudi v Brežicah. Mestno gledališče ljubljansko, ki je to delo našega znanega dramatika naštudiralo v počastitev 500-letnice kmečkih uporov na Slovenskem, 30-letnice zborna odposlanec slovenskega naroda v Kočevju in 30-letnice slovenskega narodnega gledališča (ustanovljeno na osvobojenem ozemlju), je na brežiškem odru gostovalo te dni na povabilo tamkajšnjega zavoda za kulturo. Nosilno vlogo kmeta Rutarja je zaigral Franci Presečnik, v ostalih vlogah pa so nastopili: Dare Ulaga, Tone Kuntner, Vera Peer. Prireditev je bila abonmajska.

Mali kulturni barometer

SEMINAR IN KONCERT – Pošavska pevska zveza bo imela decembra seminar za pevce in zborovodje v Krškem. Ob koncu seminarija bo koncert, ki ga bo priredil eden boljših slovenskih amaterskih zborov. V počastitev dneva republike bo krškemu občinstvu pel mešani pevski zbor „France Prešeren“ iz Celja.

KMALU KULTURNA SEZONA

Cromomaljska občinska temeljna kulturna skupnost se v teh dneh pripravlja za pripravo abonmajskih kulturnih prireditve v sezoni 1973/74. Letos bodo v občini organizirali ogled abonmajskih prireditve že tretje leto, in ker je bilo zanimanje predlanskim in lani precejšnje, upajo, da bodo prireditve tudi v naslednji kulturni sezoni uspešne. Sedaj so dogovarjajo z nekaterimi gledališči v Sloveniji, ki naj bi gostovali v Cromnolju.

Predstavniki cromomaljske temeljne kulturne skupnosti se pogovarjajo z Metličani, da bi gostovali v oboh mestih isti kulturni, saj bi tako gostovanja v Beli krajini manj stala.

Borštnikovo izročilo tudi pri nas

Posebno nagrado na Borštnikovem srečanju je dal Dolenjski kulturni festival

Zadnjih deset dni oktobra je bilo v Mariboru Borštnikovo srečanje, ki pomeni pregled doščkov slovenskih gledaliških hiš. Vsako gledališče se potrdi, da vključi v spored srečanja svojo najboljšo pustvaritev leta. Vrh prireditve je slovesna

podelitev Borštnikovega prstana, ki ga je letos prejela imenita slovenska igralka in gledališča vzgojiteljica Mira Danilova.

Razveseljivo je, da so letos posebno navdušili mladi, ki so se predstavili v Zmagčevem igru „Podstrešje“, in Mladinsko gledališče s sijajno zaigrano igro „Androkles in lev“. Navdušili so tudi igralci domačega gledališča – drame ŠNG Maribor, ki so odlično zaigrali Hiengovo „Lažno Ivano“. Posebnost letosnjega BS je bila v njihovem geslu: „Gledališče ljudstvu – ljudstvo gledališču“. To geslo so uresničevali s tem, da so prepredli s kvalitetnimi gostovanji

vso severovzhodno Slovenijo. Pokroviteljica prireditve je bila „Sladkogorska“; pokazala je toliko razumevanja in naklonjenosti tej kulturni akciji, da je vredna iskrenega občuvanja in priznanja.

Na vsakokratnem Borštnikovem srečanju, ki se ga je letos poleg slovenske gledališke elite udeležilo tudi več gledaliških strokovnjakov iz Poljske, CSSR in Sovjetske zveze, ima tudi Dolenjski kulturni festival svojega delegata. Se več: letos je imel celo posebno nagrado, veliko umetniško sliko Toneta Kralja „Bitka na Krškem polju“. Predsednik festivala, ki se je udeležil predstav in sklepnih slovensnosti, je ob izročitvi nagrad Primorskemu dramskemu gledališču v svojem nagovoru takole utemeljil kostanjeviško nagrado:

„Naša ustanova, Dolenjski kulturni festival iz Kostanjevice, se želi s to nagrado pokloniti prahu kmečkih upomnikov ob 400-letnici Gabčevega punta, obenem pa počastiti praznik slovenske gledališke kulture, zavedajoč se, da imamo marsikaj skupnega z Borštnikovim srečanjem. Le-to je veliko več kot slovenska gledališča parada, to je boj za osveščanje delovnega človeka in njegovo enako pravno vključitev v mozaik sodobne družbe. Prav zato vidimo v tem srečanju kulturno-politično vlogo v najširšem smislu. Ko izročamo našo nagrado, si skreno želimo nadaljnega sodelovanja z BS. To sodelovanje pa naj se kaže prav v tem, da tu izbiramo gledališke predstave za naš naslednji festival spored in tako praktično prenašamo Borštnikovo izročilo tudi na Dolenjsko, v Spodnje Posavje in Belo krajino, zakaj vaše geslo „Gledališče ljudstvu“ je in mora biti geslo vseh, ki se zavedamo, da nobena družba in noben narod ne more biti brez gledališke omike in brez tiste navdihovalske vloge, ki jo lahko opravlja dobro zastavljen kulturna akcija, kakršna je prav Borštnikovo srečanje. Posebej smo veseli nadvse živuge stika BS z občinstvom, med katerim je mnogo mladine in delavcev, kar čvrsto dokazuje, da postaja BS splošna last vse širšega kroga naših delovnih ljudi, to pa je prva naloga gledališča.“

Borštnikovo srečanje je že zdaj daleč preseglo vse to.

L. S.

POGLED NA PLATNO

»Andrej Rubljov«

Film „Andrej Rubljov“ je mojstrovina, mimo katere ni mogoče iti. S svojo izredno umetniško močjo nas sili v razmišljjanje tako o filmu samem kot o položaju človeka v svetu. In če je režiser Tarkovski sam dejal, da hoče podati veliko sliko življenja, ta slika pa ni preprosta, potem je treba umetniško sporočilo filmu dognati.

Film o srednjeveškem ruskem slikarju fresk in ikon Andreju Rubljovu je zgrajen na podoben način kot velike freske. Sestavljen je iz prizorov, ki je vsak zase celota, a vendar v povezavi z drugimi, ker edino tako lahko neki prizor (kader) dobi svojo polnost, oziroma se njen pomen izoblikuje v razmerju do vseh.

Rdeča nit, ki povezuje posamezne izredno izdelane cadre, je življenski pot Rubljova. Na tej poti, ki jo začne iz samote samostana, se Rubljov srečuje z vsakdanjem življenjem, ki je prepolno našilja, trpljenja, bratomornih vojn in nesreč. In skozi ta „križev pot“ srednjeveške Rusije in njenega ljudstva mora Rubljov kot človek in ustvarjalec do svobode in zrnage. Ne more več v samotni mir razmišljanja in nedejavnosti, čeprav kaže, da se bo ob spoznaju grozljivosti življenja pogeznil vanj. Toda kako delovati v svetu, kjer je nasilje, kjer mora celo moralno visoko razviti posameznik, kot je Rubljov, ubijati v imenu svojega ideala? Rešitev pokaze deček, ki vlije zvon, ob katerem vse zbrano ljudstvo zadaha v občutku zmage in veličine človeka. Ko se izkaže, da je človekova dolžnost ustvarjati in z ustvarjanjem povrniti upanje v človeka v svet, se Rubljov odloči, da bo slikal.

Tako se uvodni kader (smrt človeka, ki je hotel leteti) preko vseh grozot prebivanja, dvomov in padcev prelije v barvno simfonijo ustvarjalnih fresk.

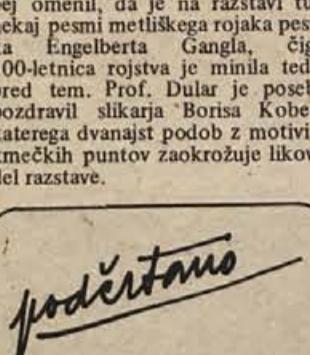
Ustvarjalnost je resnica življenja, edini pravi način človekovega bivanja, edini smisel, ki je človeku dosegljiv. Človek postaja človek z ustvarjanjem, človek ustvarja samega sebe.

To je dragoceno sporočilo, ki nam ga daje film „Andrej Rubljov“.

MiM

RAZSTAVA O PUNTIH TOKRAT V METLIKI

„Kmečki upori na Slovenskem v besedi in sliki“ je naslov razstavi, ki so jo 16. novembra odprli v Belokranjskem muzeju v počastitev metliškega občinskega praznika. Na otvoritvi je spregroril ravnatelj muzeja prof. Jože Dular, ki je posebej omenil, da je na razstavi tudi nekaj pesmi metliškega rojaka pesnika Engelberta Gangla, čigar 100-letnica rojstva je minila teden pred tem. Prof. Dular je posebej pozdravil slikarja Borisa Kobeta, katerega dvanajst podob z motivi iz kmečkih punktov zaokružuje likovni del razstave.



O elitizmu

Na nedavnem posvetu o delavskem razredu in kulturi v Zenici je Dušan Petrović poudaril, da je elitizem ostanek bivših razredne družbe. „Pod elitizmom ni mogoče misliti najvišjih vrednot, samih del in njihovih ustvarjalcev,“ je dejal. „Nasproti, elitizem ni pomeni ustvarjati in občudovati Vojno in mir ali grški kip.“

Sicer pa ima delavski razred ustvarjalce za delavce posebne vrste, za svoje podaljšano roko, mišljene in čustvovanje. V njegovem najglobljem interesu je, da bi bilo ustvarjalcev in njihovih del čimveč.

Elitizem torej niso ustvarjalci in njihova dela, temveč določena politika, izkorisčevalski egoizem v kulturi, odnos, po katerem naj bi kultura pripadala kultumikom, prosvetljenim in izjemnim delavcem.“

Tretjič pred javnost

V Dolenjski galeriji kmalu razstava del udeležencev letošnje slikarske kolonije

Dva dni pred praznikom republike – v torek, 27. novembra – bo odprla Dolenjska galerija vrata udeleženc letosnje slikarske kolonije v Šmarjeških Toplicah. Na razstavi bodo dela slikarjev: Grychowske, Leopolda in Mirana Hočevarja, Legata, Lugičica, Maleša, Omerse, Perka, Seljaka-Copiča, Simoniča in Suhyja. Pokroviteljica bo tovarna Novoteks.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Osrednja likovna razstava v Dolenjski galeriji je bila do zdaj tudi najstvilnejše obiskana v prihodnjih letih.

Krka zmagala, Trimo izgubil

Novomeške odbojkarice pri vrhu lestvice, Trebanjci na dnu slovenske lige

Tekmovanje v slovenski odbojkarski ligi se nadaljuje s spremenljivo srečo za dolenski ekipi. Medtem ko so Novomeščanke po porazu v Mariboru zmagale proti močni celjski ekipi, so Trebanjci v derbiu slabše uvrščenih ekip izgubili proti Bovcu. Trebanjci sicer kar dobro igrajo, vendar nimajo sreče. Kajpak pa jih odločilne borbne čakajo, ko bodo z neposrednimi tekmcemi igrali na domačih tleh.



Novi točki – Rاجرjeva

KRKA – GABERJE 3:0

Novomeščanke so z bojaznjivo pričakovalo dvojboj s Celjankami, saj so prejšnjo nedeljo v Mariboru izgubile. Toda bojanec ni bila utemeljena, čeprav so se Celjanki z boreno igro močno upirale. „Krka“ je igrala prav dobro, še posebno pa se je odlikovala Babnikova, ki igra od tekme do tekme bolj učinkovito na mreži. Domače odbojkarice so imelo slabosti le v drugem setu, ki so ga na koncu izgubile z najtejnješo razliko.

Krka: Dokl., Rager, Fila, Pilic, Babnik, Boh, Forte, Fabjančič, Adamčič, M. Gostiša, J. Gostiša.

BREŽICE – V zaostali prvenstveni nogometni tekmi vzhodne conske lige so Brežice v Celju premagale Olimp 4:1. Gole so dali Divkovič, Mirkac, Cvetkovič in Maršič. (V. P.)

NOVO MESTO – V prijateljski nogometni tekmi so Elanovi nogometni premagali Šentjernej 7:4. Goste so okrepili nekateri nogometni krški Celulozari.

TRIMOVA ekipa je navzlic dokaj dobri igri – posebno sta se odlikovali Babnik in Opava – prišla iz Bovca praznih rok. Bovec, ki se je ob vse boljši igri odlepil od repa prvenstvene lestvice, je zasluženo zmagal s 3:1 (3, -11, 12, 9), predvsem zaradi večje zbranosti v odločilnih trenutkih. Razen v prvem nizu sta se moštvi menjavali v vodstvu, tako da je bil zmagovalec skoraj do konca neznani. Za TRIMO so nastopili: Opava, Babnik, Slak, Sila, Masnik, Medle, Zupančič in Legan.

Nov poraz – Sila

BOVEC – TRIMO 3:1

MOJSTRSKI TURNIR
V RIBNICI

V soboto, 24. novembra, se bo začel v domu JLA v Ribnici šahovski turnir, na katerem bodo sodelovali mojstri in mojstrski kandidati iz Ljubljane, Domžal, Kočevja in dva druga kategorikata iz Ribnice. Trajal bo do 2. decembra, na njem bo sodelovalo 12 igralcev. Turnir bodo omogočili delovne organizacije iz ribniške občine, ki bodo prispevale potreben denar.

J. P.

ŠPORTNI KOMENTAR

Je odbojka zavrnjena?

Zakaj tako slabo zanimanje za ta težki, a izredno lepi šport med gledalci?

Nedvomno so tudi seslavljenci pomembne odločitve o preselitvi odbojke s prostega v dvorane računalni, da se bo število gledalcev nekoliko zmanjšalo. Bržkone pa so se usteli bolj, kot so pričakovali. Medtem ko je povsem zanesljivo, da edino selitev v dvorane prinaša napredek, pa je zdaj nastalo vprašanje, kdo izmed čedalje bolj zahtevnih in udobja željnih gledalcev bo še prihajal na tekme.

Zgovoren je primer na Dolenjskem, kjer odbojka sicer nima nekdanje veljave, ko je Novo mesto igralo celo v prvi zvezni ligi, vendar pa je ta šport zato zdaj bolj množičen kot kdaj prej. Trebnje pri moških in Novo mesto pri ženskah tekmujejo v slovenski ligi. V drugi slovenski ligi, kjer je prvi del prvenstva že končan, nastopajo celo tri dolenske ekipi: Novomeščani so z istim številom točk kot kranjski Triglav drugi in imajo priložnost, da se spet vrnejo v prvo ligo, Žužemberk in Mokronog pa sta kot novin-

ca z dvema oziroma eno zmago tudi zadovoljila.

Bržkone ženska odbojka na Dolenjskem še nikoli ni bila boljša, kot je letos, da upoštevamo tudi ta moment, ki je za gledalce dostikrat odločilen. Pa vendar: v treh tekma v grmski telovadnici v tem prvenstvu odbojke ni gledalo bržkone niti 50 gledalcev. Skoraj na vsaki tekmi je bilo mogoče gledalce prešteti na prste dveh rok.

Zakaj tako nezanimanje? Je odbojka zares popolnoma zavrnjen šport? Mar je res nezanimiva, ker ji manjka dinamike? Močno dvomim: zakaj je najbolj priljubljena na delavskih igrah, če je ljudje ne marajo? Zajec tiči tudi v drugem grmu: medtem ko znajo v tujini tudi za ta šport navduševati in ga propagirati, smo ga pri nas odrinili na rob in ljubiteljem športa (se pravi tudi odbojke) ne znamo povedati, kaj je v njem lepega, viteskega, tekmovalnega. Tak odnos in tako pojmovanje bo treba hitro spremeniti – v korist športa.

J. SPLICHAL



Zaključen je jesenski del nogometne sezone v najrazličnejših tekmovanjih. Podobnih prizorov, kakršen je na posnetku Z. Šeruge, to jesen ni manjkalo na naših igriščih.

nogomet

Uspešna nogometna jesen

Presenetljiv uspeh nogometnika iz Brežic - Novomeški Elan in Kočevje se borita za prvi mesti v svojih ligah - Drugi: spremenljivo

Nogometni podzvezni tekmovanja in v drugi slovenski ligi so zaključili jesenski del letošnjega prvenstva. Od dolenskih predstavnikov so ta čas najboljši igralci iz Brežic, ki so kot novinci startali v drugi slovenski ligi-vzhodna skupina.

Brežičani so se s 13 točkami uvrstili na tretje mesto, saj so v zaostali tekmi premagali celjski Olimp. Zdaj imajo le dve točki manj od Bakovec in eno manj od Dravinje. Vsekakor je njihov uspeh presenetljiv, kaže pa na resno in zavzetno delo v

klubu. Prav dobro igrajo tudi njihovi mladinci.

V nogometni podzvezni Ljubljana igra dva dolenska kluba: Elan in Bela krajina. Zlasti Novomeščani so letos dobro pripravljeni in so v enajstih tekma zbrali 18 točk ter so na

drugem mestu, dve točki za Kamnikom. Medsebojno srečanje za prvo mesto bo spomladni v Novem mestu. Bela krajina je zbrala 8 točk in se je uvrstila na 10. mesto, kar je slabše kot v prejšnjih sezona.

V prvem razredu podzvezni igrajudi Kočevje, Kamnik in Mirna. Zlasti Kočevje igra dobro in je najresnejši kandidat za naslov jesenskega prvaka; ima namreč še odločeno tekmo, za Hrastnikom pa zaostaja le za točko.

V celjski nogometni podzvezni igrajudi Senovo in Celulozari iz Krškega. Po podatkih, ki smo jih dobili v prvih devetih kolih, je bilo Senovo tretje, Celulozar pa s tekmo manj osmih.

Vsi klubki imajo tudi svoje mladinske ekipe, od katerih je najmočnejša Bela krajina, ki je v svoji skupini tretja. Odlično igrajo tudi Elanovi pionirji, ki so po jesenskem delu drugi za ljubljansko Olimpijo.

V spomladanskem nadaljevanju imajo lepe možnosti za napredovanje v višjo ligo ekipi Brežic, novomeškega Elana in Kočevja, vsi drugi pa bodo imeli priložnost da uvrstitev izboljšajo.

SEVNICA – Na letošnjih delavskih športnih igrah je nastopilo 11 sindikalnih podružnic z 290 nastopajočimi. Pri moških je zmagal Jutranjka s 344 točkami, sledi krmeljska Metalna Kopitarna, praveta in drugi. Pri ženskah je zmagała Lica z 206 točkami, Jutranjka jih je zbrala 173. (B. D.)

šah

Zmagi dolenskih šahistov

V tretjem kolu slovenske šahovske lige - zahod zmagi z enakim izidom - 7:3

V slovenski šahovski ligi vse po starem: prvi favorit je ljubljanska Iskra, dolenski ekipi Kočevje in Novo mesto pa se borita za mesto pod vrhom, ki jima po kakovosti tudi pripada. Novomeščani bodo od naslednjega kola, ko igrajo v Kopru, nastopali okrepljeni z bratom in sestro Praznik.

KOČEVJE : BOREC 7:3

V tretjem kolu prve slovenske šahovske lige 18. novembra je imelo



Točka na prvi deski – Osterman

Kočevje v gosteh Borca iz Kranja. Domačini so zmagali s 7:3. Posamezni rezultati: Paunar – Osterman 0:1, Sporar – Krajnik 0:1, Milić – Krničar 0:1, Skerlj – Košir 1:0, Sitar – Čiuha 1:0, Istenič – Ravnik 1:0, Isteničeva – Radičeva 1:0, b.b., Lavrinova – Svetinova 1:0, Komej – Železnik 0:1, Poredš – Grbič 1:0.

J.U.

MOKRONOG – V tretjem kolu druge slovenske šahovske lige je Mokronog z vodilno Postojno izgubil 4:6. Za Mokronožane so zmagali Zajčeva, Peterletova in Hočvar, Žutić in Zupančič pa sta remizirala. (J. H.)

igrala neodločeno. Kljub vsemu pa so si z novimi točkami že priborili mesto pod vrhom.

Rezultati: Penko – Zorko 1:0, Sporar – Krajnik 0:1, Milić – Krničar 0:1, Skerlj – Košir 1:0, Sitar – Čiuha 1:0, Istenič – Ravnik 1:0, Isteničeva – Radičeva 1:0, b.b., Lavrinova – Svetinova 1:0, Komej – Železnik 0:1, Poredš – Grbič 1:0.

J.U.

MOKRONOG – V tretjem kolu druge slovenske šahovske lige je Mokronog z vodilno Postojno izgubil 4:6. Za Mokronožane so zmagali Zajčeva, Peterletova in Hočvar, Žutić in Zupančič pa sta remizirala. (J. H.)

igrala neodločeno. Kljub vsemu pa so si z novimi točkami že priborili mesto pod vrhom.

Rezultati: Penko – Zorko 1:0, Sporar – Krajnik 0:1, Milić – Krničar 0:1, Skerlj – Košir 1:0, Sitar – Čiuha 1:0, Istenič – Ravnik 1:0, Isteničeva – Radičeva 1:0, b.b., Lavrinova – Svetinova 1:0, Komej – Železnik 0:1, Poredš – Grbič 1:0.

igrala neodločeno. Kljub vsemu pa so si z novimi točkami že priborili mesto pod vrhom.

Rezultati: Penko – Zorko 1:0, Sporar – Krajnik 0:1, Milić – Krničar 0:1, Skerlj – Košir 1:0, Sitar – Čiuha 1:0, Istenič – Ravnik 1:0, Isteničeva – Radičeva 1:0, b.b., Lavrinova – Svetinova 1:0, Komej – Železnik 0:1, Poredš – Grbič 1:0.

igrala neodločeno. Kljub vsemu pa so si z novimi točkami že priborili mesto pod vrhom.

Rezultati: Penko – Zorko 1:0, Sporar – Krajnik 0:1, Milić – Krničar 0:1, Skerlj – Košir 1:0, Sitar – Čiuha 1:0, Istenič – Ravnik 1:0, Isteničeva – Radičeva 1:0, b.b., Lavrinova – Svetinova 1:0, Komej – Železnik 0:1, Poredš – Grbič 1:0.

igrala neodločeno. Kljub vsemu pa so si z novimi točkami že priborili mesto pod vrhom.

Rezultati: Penko – Zorko 1:0, Sporar – Krajnik 0:1, Milić – Krničar 0:1, Skerlj – Košir 1:0, Sitar – Čiuha 1:0, Istenič – Ravnik 1:0, Isteničeva – Radičeva 1:0, b.b., Lavrinova – Svetinova 1:0, Komej – Železnik 0:1, Poredš – Grbič 1:0.

igrala neodločeno. Kljub vsemu pa so si z novimi točkami že priborili mesto pod vrhom.

Rezultati: Penko – Zorko 1:0, Sporar – Krajnik 0:1, Milić – Krničar 0:1, Skerlj – Košir 1:0, Sitar – Čiuha 1:0, Istenič – Ravnik 1:0, Isteničeva – Radičeva 1:0, b.b., Lavrinova – Svetinova 1:0, Komej – Železnik 0:1, Poredš – Grbič 1:0.

igrala neodločeno. Kljub vsemu pa so si z novimi točkami že priborili mesto pod vrhom.

Rezultati: Penko – Zorko 1:0, Sporar – Krajnik 0:1, Milić – Krničar 0:1, Skerlj – Košir 1:0, Sitar – Čiuha 1:0, Istenič – Ravnik 1:0, Isteničeva – Radičeva 1:0, b.b., Lavrinova – Svetinova 1:0, Komej – Železnik 0:1, Poredš – Grbič 1:0.

igrala neodločeno. Kljub vsemu pa so si z novimi točkami že priborili mesto pod vrhom.

Rezultati: Penko – Zorko 1:0, Sporar – Krajnik 0:1, Milić – Krničar 0:1, Skerlj – Košir 1:0, Sitar – Čiuha 1:0, Istenič – Ravnik 1:0, Isteničeva – Radičeva 1:0, b.b., Lavrinova – Svetinova 1:0, Komej – Železnik 0:1, Poredš – Grbič 1:0.

igrala neodločeno. Kljub vsemu pa so si z novimi točkami že priborili mesto pod vrhom.

Rezultati: Penko – Zorko 1:0, Sporar – Krajnik 0:1, Milić – Krničar 0:1, Skerlj – Košir 1:0, Sitar – Čiuha 1:0, Istenič – Ravnik 1:0, Isteničeva – Radičeva 1:0, b.b., Lavrinova – Svetinova 1:0, Komej – Železnik 0:1, Poredš – Grbič 1:0.

igrala neodločeno. Kljub vsemu pa so si z novimi točkami že priborili mesto pod vrhom.

Rezultati: Penko – Zorko 1:0, Sporar – Krajnik 0:1, Milić – Krničar 0:1, Skerlj – Košir 1:0, Sitar – Čiuha 1:0, Istenič – Ravnik 1:0, Isteničeva – Radičeva 1:0, b.b., Lavrinova – Svetinova 1:0, Komej – Železnik 0:1, Poredš – Grbič 1:0.

igrala neodločeno. Kljub vsemu pa so si z novimi točkami že priborili mesto pod vrhom.

Rezultati: Penko – Zorko 1:0, Sporar – Krajnik 0:1, Milić – Krničar 0:1, Skerlj – Košir 1:0, Sitar – Čiuha 1:0, Istenič – Ravnik 1:0, Isteničeva – Radičeva 1:0, b.b., Lavrinova – Svetinova 1:0, Komej – Železnik 0:1, Poredš – Grbič 1:0.

igrala neodločeno. Kljub vsemu pa so si z novimi točkami že priborili mesto pod vrhom.

Rezultati: Penko – Zorko 1:0, Sporar – Krajnik 0:1, M

Kmetijstvo leta 2000

Hrane dovolj za vse

Medtem ko v svetu traja prehrambna kriza in kmetijstvo išče nove poti za rešitev iz težavnega stanja, pa skupine znanstvenikov po vsem svetu premišljajo in ob upoštevanju že obstoječe in bodoče tehnologije ocenjujejo, kako bo s kmetijsko proizvodnjo konec tega in v začetku naslednjega tisočletja.

Ce se bo število prebivalcev našega planeta nadaljevalo s tako stopnjo rasti kot sedaj, potem bo v 30 letih preseglo 6 milijard. Ali bo za to ogromno maso cloveštva dovolj hrane?

Družba Ford je dobila naložo, naj s svojo znanstveno sku-

ČLOVEK IN DELO



Slavko Kržan

Rod lončarjev

4 bratje lončarji - Tudi sin bo lončar

V Malem Podlogu pri Krškem gnete gline Slavko Kržan skupaj s svojimi tremi brati, tako da lahko govorimo o Kržanih kot o rodu lončarjev.

Na Martinovem sejmu v Sevnici sem našel Slavka med majolikami, skledami, lončki za rože, petelinčki, ki v rep piskajo, in podobnimi izdelki. Pogovorila sva se, kolikor se je dalo, saj so se neprestano oglašali kupci; ta je hotel majoliko, oni skledo, Kržan pa je med tem pripovedoval:

„Lončarstvo ni najboljši posel. Od vseh nas še najbolje živi peti brat, ki edini ni lončar. Pa tudi tako enostavno ni več kot včasih, saj lončarjenje ni več le na kolo in prste. Treba je z električnim brusom nadrobiti fine zmesi za lončarsko loščilo, da se majolika sveti, kot je treba, in je v čast svojemu mojstru.“

Ko sem ga vprašal, kako bo z nasledstvom v obrti, je najprej potarnal, da težko dobiš cloveka, ki bi se učil gline gnesti in peči, potem pa je s ponosom dejal: „Obrt bo nadaljeval najstarejši sin.“

In tako rompa Slavko Kržan s svojo lončeno robo iz kraja v kraj, od sejma do sejma kot eden redkih predstavnikov te stare in lepe obrti.

A. ŽELEZNICK



Ne bo več tako

pino preuči različne podatke in naredi program nadaljnega razvoja kmetijstva. Poročilo, ki je plod dveletnega dela, se sliši kot kakšna fantastična povest, a je vendar plod dela resnih ljudi.

Dela na poljih bodo vodili računski centri, traktorji brez voznikov bodo vozili po radarskem sistemu na poljih, ki jih bo velika streha iz plastike in stekla skitila pred vremenskimi neprilikami. Rast rastlin bodo avtomatsko kontrolirali. Posebni aparati bodo skrbeli, da bodo imeli posevki dovolj svetlobe in pravo vlažnost. In med že znanimi se bodo pojavile izboljšane vrste, ki bodo omogočile, da bo hektarski donos pšenice, soje, riža in ostalih do desetkrat povečan.

Revolucijo predvidevajo tudi v živinorejstvu. Za ploditev sposobni kravi bodo vzeli jajčne celice, jih oplodili, ostalo pa bodo opravili veliki inkubatorji. Tako bo ena krava lahko dala potomstvo do 1000 telet.

Ce se bo ta neverjetni program uresničil, se bo cloveštvo rešilo svoje stalne spremiščevalke - lakote.



Tretja vojna

Ljudje se vedno menijo o življenju, o rojstvu in smerti. Zlasti o zadnjem clovekovem koraku je obilo besed. Zadnje čase so opravljive ženske na to navado pozabilne, ker so jim stopila v glavo prerokovanja, da so vojne bile in se bodo.

Presneta reč vendar! Ce je tako, bi se jaz moral kar naprej bojevati z Brdavsom. Akoravno sem prvemu odrobil glavo, bi prišel še drugi ali tretji. Od takrat pa do danes je že mnogo vode preteklo, pa še nisem slišal za drugega Brdavsa niti za njegovega sina, aka ga je imel. Preroki so menda napovedali: „Tretja vojna bo kratka in huda. Komaj nekaj dni bo trajala in ljudje, ki bodo ostali, se bodo klicali s hriba na hrib in vsega bo zmanjkalo.“

Niso se motili, kajti oni dan so ljudje šepetal: „Vojna bo, vojna.“

Trajala je dva dni. Ženske so v pravem naskoku zavzele

trgovine in pobrale vse, kar se je dalo nesti ali peljati. Police so bile prazne v mestih in na deželi. Nikjer nisi mogel kupiti niti za šepec soli, sladkorja ali za prašek moke. Videti je bilo, kot bi vse zastonj razdalji. Ženske so s pridom polnile shrambe, da sem le tu in tam srečal katero, ki je vpila s hriba na hrib: „Si kaj dobiliaaaa?“

„Sveest vreč moooke, pa dveee vreči sladkoorja in solii, se je drla druga.“

„Jaz tuuuuuii,“ je spet prijela za besedo prva.

Tudi mene so kar naprej nadlegovale, da bi vsaki prinesel vsaj pol tovora soli. Smejal sem se jim v brk, kajti čez dva dni so bile vse trgovine spet polne in tudi blaga bo še dolgo dovolj, le žepi bodo btez novcev in živila bodo plesnila, da se za živino ne bo dobro.“

Ta vojna je bila kratka in huda, pa brez krvi, kar me s pridom teši.

MARTIN KRPAK



29. Takle je bil v tem trenutku ladja je stala negibna na mahu. Zzzzz! zzzzz! zzzzz! Tako nekaj glasu ni bilo več - vesoljski znjen do dna...

Lepo bi bilo od ihtiozavra, nutku posodil svoje misice vozilo - tudi Paradižnik mu svojim odlomkom. No, te vlj-



Pijejo iz reke

Prebivalci velemest dovolj pitne vode

Lahko bi dejali, da v strugi francoske reke Sene teče več blata kot voda, pa vendar Francozi povsem mirno pijejo to vodo. Reka Moskva, ki teče skozi glavno mesto Sovjetske zvezze, ni nič bolj čista, a tudi njo bodo Moskovčani kmalu natočili iz svojih vodovodov in jo mirno pili. Voda iz svojih zastrupljenih in umazanih voda bodo kmalu pili tudi prebivalci Amsterdama in Singapura. Kako to?

V Franciji so odkrili nov postopek za čiščenje umazanih voda. Dosedaj so vodo razkuževali izključno s klorom, francoski znanstveniki pa so odkrili postopek, v katerem s pomočjo ozona še tako nezdravo vodo prečistijo v osvežajoč napitek.

Poskuse so začeli že pred dvajsetimi leti, vendar dolgo niso mogli z izumom prodreli do javne uporabe, ker je ves postopek precej drag. Toda ko so ugotovili, da je z ozonom prečiščena voda zdravju povsem neškodljiva, poleg tega pa nima neprijetnega okusa in vonja po kloru, so v Parizu zgradili velike prečiščevalne naprave in zdaj teče iz vodovodnih pip v francoskih kuhinjah okusna in čista voda naravnost iz umazane in zastrupljene Sene. Ves očiščevalni postopek traja zelo malo časa, sama ozonizacija pa le 20 minut.

Zaradi izrednega učinka tega postopka se je veliko velemest odločilo zanj. Med podpisniki sporazuma o graditvi ozonskih prečiščevalnih naprav je tudi Sovjetska zveza.

SVETOVNI „DA“ - V sredo, 14. novembra, so po širinem britanskem kraljestvu zapeli zvonovi, ko sta v westminstrski opatiji svoj poročni „da“ zagrlila princesa Anne, edina hči britanske kraljice, in kapetan kraljičnih dragoncev Mark Phillips. Ta romp in pomp je po televizijski spremljalo pol milijarde ljudi.



BREZ BESED

TEŽKA POT - Kdor si hoče na Finsko privoščiti kozarček žgane pijače, mora pokazati osebno izkaznico in potrdilo finančnega urada, da je v redu plačal davke in da ima tolikšne dohodek, da si lahko privošči alkoholno razkošje. Na tem področju smo Fince daleč presegli in ne poznamo nobenih birokratskih ovir pri nacejanju.

AVTOMOBILISTI, POZOR! - Iz kaznilnice v Salt Lake Cityju v Združenih državah Amerike je v treh mesecih uslo že dvajset zapornikov. Neznan šaljivec je ob avtocesti, ki pelje v bližini kaznilnice, napisal opozorilno tablo: „Avtomobilisti, pozor! Vozite previdno! Čez cesto tekajo poglegi kaznjenci!“

MILIJONTONSKI TANKER - Japonsko ministrstvo za promet je sporočilo, da bo japonska ladješčina kmalu začela graditi milijontonski tanker. Doslej je bil največji samo "483.000-tonski. Japonska je očitno že žrena. Nekateri pa se bojijo, da bo tako velik tanker lahko prevzel samo pajevine.

DOKAZ ŽIVLJENJA? - Švedska znanstvenika Olaf Rydbeck in Joe Elder trdita, da sta odkrila v zbrala dokaze za obstoj življenja na drugih planetih. V vesolju sta odkrila spojino ogljikovodika, ki je skupaj z dušikom in kisikom eden prvih pogojev za nastanek organskih spojin, iz katerih se lahko razvijejo žive snovi. Do sedaj so znanstveniki zmanjšali ogljikovodik v vesolju.

BOLNI PRESLEY - Znani pevec rock and rolla Elvis Presley leži v bolnišnicu in zdravnik pravi, da je počitka resnično potreben. Morda ga je tako uničila ločitev od dolgoletne življenske spremjevalke Priscille, ki se je ločila od njega zaradi Elvisove velike ljubezni do avtomobilov. Bivša žena je za odškodnino dobila poldrugi milijon dolarjev, 5 odstotkov izkupička od Presleyevega petja in polovico hiše v Kaliforniji. Ona je po vsem tem gotovo dobrega zdravja.

ZVEZDA JAKUTIJE - Sibirski rudarji so pred kratkim našli diamant, ki spada med največje, kar so jih doslej našli v SZ. Novi diamant je dobil ime Zvezda Jakutije. Velik je 232 karatov.

ZIVI SATELIT - V sovjetskem satelitu Kozmos 605 kroži že želve, razne žuželke in glivice. Satelit so izstrelili, da bi ugotovili značilnosti bioloških ritmov, vpliv breztežnega stanja na žive organizme in spremembe v ustroju in funkciji organizmov.

OPROSTILNA SODBA - Južnoafriško sodišče je ugotovilo, da ne zadene policajci, ki so streljali na stavajoče delavce v rudniku zlata v Carletonwillu in pobili 11 ljudi, nobena krivda. Po zasiščanjih so sodniki ugotovili, da so policajci pravilno ukrepali, saj so bili vsi pobitih delavci črnici. Pravica, ki jo umetniki niso že zavezani očmi, v Južni Afriki torej dobro loči barve.

SE ENA - Tovorno streliva v angleškem mestu Birmingham je stresla silovita eksplozija. Domnevajo, da je do eksplozije prišlo v oddelku za športno razstrelivo. Nesreča je zahtevala sedem žrtev. Policia je mnenje, da tokrat ni šlo za peklenški stroj, ki jih zadnje čase po Angliji postavljajo simpatizerji IRA. Menijo ali ne, v Angliji poka!

(N i c k a j) veselega vam nimam sporočiti iz naše obljuhljene dežele ameriške. Mi delavci smo ubogi siromaki. Ako je kaj dela, nas trpinčijo in natezujemo kakor črno živino, a pa dela ni, se pa tudi nihče za nas ne briga. Že je blizu štiri mesece, kar postavamo brez dela, ker so tovarne skoraj vse popolnoma prenehale. Slabo, v resnicu slab! Denar nam je pošel, živeti je vendar treba, a zaslужka nikjer. Kdor je še kaj imel, zbasal je hitro svoje in hajdi v staro kraj k svojim ljubim domaćim. Zato, rojaki, katerim še vedno roji po glavi Amerika, dajte si dopovedati resnico: ako doma poprimeš kot je treba v Ameriki, imas doma še boljšo Ameriko.

(P r e s i R r n o v o s c e n o s t), priredi Dolenjsko pevsko društvo v prostorih Narodnega doma. Program obsega zanimive moške, ženske in mešane zbole, dvo in samospeve. Posebna vabila z podrobnim koncertnim programom izidejo v kratkem.

(Na Belokranjskem) se kaj pridno

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Žalostne vesti iz Amerike

dela na to, da se dolenska železnica podaljša od Novega mesta do Karlovca. Potrebna je pač za Belokranjsko, pa tudi za vso kranjsko deželo; kajti ako se to zgodi, potem smemo trdno upati, da bodo železnica nesla dobiček ter tako od dežele ne zahtevala nikacih troškov. Pravijo, da so Ogori ne bodo ustavljalni temu, da se dolenska železnica zdrži z ogroski pri Karlovcu.

(T a m b u r a š k i z b o r) je ustanovilo Dolensko pevsko društvo. Šteje sedaj osem tamburašev, ki se pridno vadijo, tako da bodo kmalu po novem letu v posebnem koncertu javno nastopili.

(N a Š p a n j s k e m) so se zgodile grozne nesreče. Priplula je ladija v Santander, ki je bila naložena z dinamitom. Vnel se je - in strah! - ladijo je razneslo, pomorščake usmrtilo, velik del mesta pokončalo. Dandanes človek ni nikjer varen.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. novembra 1893)

ZA 26. NOVEMBER – PRAZNIK METLIŠKE OBČINE



Pogled na Metliko z Veselice. (Foto: S. Mikulan)

Za letošnji občinski praznik prisrčno pozdravljamo vse prebivalce našega območja. Hkati čestitamo kolektivom za dosežene uspehe in jim želimo še mnogo novih delovnih zmag pri prizadevanju za lepši jutrišnji dan!

SKUPŠČINA OBČINE METLIKA

Vodstva vseh družbenopolitičnih organizacij in društev v občini.

Čestitkam za praznik se pridružujejo tudi kolektivi, ki so se predstavili v današnjem prilogu ter kolektiv Dolenjskega lista!

MLADI SE VESELE svojih prostorov

„Mladinski klub oziroma prostori, ki jih je dobila metliška mladina za občinski praznik, so največja povojna pridobitev metliške mlade generacije,“ mi je dejal pred dnevi

Metličan, ki mu mladinska problematika ni tuja.

Dolgo let so si mladi Metličani prizadevali pridobiti prostore za svojo dejavnost. Velikokrat so bili že zelo blizu temu cilju,

in ko bi bilo treba postaviti le še pik na „i“, se je zataknilo. In so pričeli biti svoj boj znova... Sedaj pa se je metliškim mladincem dolgoletna želja le izpolnila. Dobili so štiri prostore, ki jih je opremil „Slovenijales“, denar za opremo pa je prispeval občinski sindikalni svet.

Mladinci se v novih prostorih seveda ne nameravajo samo zabavati. Kje pa! Še največ časa bodo posvetili izobraževanju. Vsak dan, razen ob ponedeljkih, se bodo zbirali v svojem klubu, organizirali literarne, filmske in glasbene večere, pa tudi predavanj, debatnih večerov in raznih pogоворov ne

bodo izpustili iz svojega programa. No, nekaj časa mora seveda ostati še za zabavo. Tudi to, kako bodo izkoristili ta čas, so si že določili: xgledali bodo televizijski program, prebirali časopise in knjige, igrali šah in kdaj pa kdaj priredili ples. Kajti tudi zavrteti se je treba.

Za občinski praznik pa so odprli nove prostore za knjižnico in čitalnico, ki je doslej ni bilo. Nove prostore ima knjižnica v Gradu, denar za opremo pa sta prispevali občinska temeljna kulturna skupnost in republiška kulturna skupnost. Sedaj nameščajo izpopolniti zbirko knjig, da bo postala knjižnica zares bogata.



V tem poslopu bo imela odslej metliška mladina svoje klubske prostore.

NOV KLUB UPOKOJENCEV

Zelo zadovoljni bodo občinski praznovale tudi metliški upokojenci. Jutri bodo nameč sivečano odprli nove prostore Društva upokojencev zraven železniške postaje. Iz premajhnih prostorov v domu upokojencev, ki so jih nujno potrebovali tudi upokojenci v domu, se bodo metliški upokojenci preselili v lepo urejene nove prostore, kjer bodo lahko živahnejše razvijali svoje dejavnosti.

Metliško Društvo upokojencev šteje 450 članov. Društvo pomaga svojim članom s čisto praktičnimi stvarmi, kot so kurjava, ozimnica in s.pravnimi

nasveti. Letos pa je priredilo tudi tri izlete, na katerih so udeleženci spoznali Benetke, Gorenjsko in Dolenjsko.

V novih prostorih, za katere je največ prispevalo republiško Društvo upokojencev iz svojega sklada za rekreacijo, bodo lahko upokojenci razvijali družabno, kulturno in tudi športno življenje. Skratka, starejšim Metličanom se je izpolnila dolgoletna želja po pridobitvi primernih prostorov. Ker pa imajo v svojih prostorih tudi bife in računajo, da bodo v njem tudi kaj „zaslužili“, bodo lahko učinkoviteje pomagali svojim revnejšim članom.



Novoteksov obrat v Metliki slavi 15-letnico obstoja. Prihodnje leto bodo obrat razširili in namestili najmodernejše predilne stroje. Naložba bo več kot 45 milijonov dinarjev. (Foto: M. Vesel)

PONOSNI NA USPEHE!



Vsem občanom, delovnim kolektivom in prijateljem naše občine čestitam v imenu občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij za letošnji občinski praznik in dosežene uspehe. Iskreno se zahvaljujem za sodelovanje vsem, tudi tistim, ki so objektivno, kritično obravnavali naše delo v minulem letu.

Naše želje in potrebe so velike, saj moramo premagovati zaostalost, ki ima desetletne in petnajstletne korenine, ter ustvarjati boljše možnosti za življenje in delo naših občanov. Pri teh prizadevanjih smo zadnje dve leti v izredno težkem položaju, ker smo že prešli mejo skrajne nerazvitetosti in smo zato deležni mnogo manjše pomoči širše družbene skupnosti. Razumljivo, da z lastnimi silami ne zmorememo vseh načrtov, ki smo jih hoteli izpeljati. Lahko pa smo vzlic vsemu zadovoljni in moremo trditi, da smo vse, kar smo v zadnjem letu naredili, dosegli predvsem s pridnostjo, pametnim gošpodarjenjem in požrtvovalnostjo. To je nov korak k zastavljenim ciljem. Našo požrtvovalnost dokazuje štirinajsto leto nepreklenjenega plačevanja samoprispevkov in dolgoletna pomoč delovnih organizacij pri vseh komunalnih delih. Kadar pa delamo primerjave z drugimi občinami, moramo vedeti, da je metliška občina s 7300 prebivalci najmanjša v Sloveniji.

IVAN ŽELE
predsednik občinske skupščine Metlika

TGP: združeni in močnejši praznujemo praznik občine in dan republike

Poznate nas, a kljub temu naj se predstavimo: Transportno gradbeno podjetje smo, nastali pa smo 1. julija z združitvijo Komunalnega podjetja in Metlikatrana. V našem podjetju nas je zaposlenih 320 delcev; leto nameravamo doseči pet milijard starih dinarjev bruto dohodka, od tega pa nam bo ostalo v skladih 700 milijonov starih dinarjev.

Združitev nam je prinesla uspeh. Bila pa je tudi logična posledica želja zaposlenih v prejšnjih kolektivih. Nismo se le „pravno“ združili, združili smo tudi vse finančne, kadrovske in proizvodne zmogljivosti. Rezultati združitve pa se že kažejo.

Letos smo zgradili 12-stanovanjski blok, v katerem srečni lastniki stanovanj že prebivajo. Pa še v en stanovanjski blok se bodo stanovalci vselili že letos. Tretjega bomo dokončali 80-odstotno. Adaptirali smo trgovino metliške kmetijske zadruge v Podzemlju, gradimo mrlisko vežico, nadaljujemo gradnjo vodovoda Podzemelj – Gradac, čistilnih naprav in črpališča na Veselici, kanalizacije in kolektorja v Metliki, gradimo več družinskih hiš ter opravljamo več manjših gradenj na območju občine in sosednjih hrvatskih pokrajin. Če vse to stremo, vidimo, da smo si v „TGP“ ustvarili tolikšne gradbene zmogljivosti, da zadoščajo vsem potrebam občine in bližnje okolice. Ko govorimo o gradbenih zmogljivostih, mislimo pri tem tudi na vse potrebne obrtniške dejavnosti, ki so potrebne za dokončno izgradnjo določenega objekta. Vse te obrti so razvite v okviru našega podjetja.

Vsi zaposleni smo imeli letos dovolj dela. To kaže na to, da smo organizacijo dela izboljšali,

ZA OBČINSKI PRAZNIK IN DAN REPUBLIKE ČESTITAMO VSEM DELOVnim LJUDEM, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN VSEM TISTIM, KI SO KAKORKOLI POMAGALI K USPEHOM IN NAPREDKU NAŠEGA DELOVNEGA KOLEKTIVA.

TGP METLIKA



Dva 12-stanovanjska bloka, ki ju je Transportno gradbeno podjetje Metlika zgradilo do te faze v slabih 6 mesecih, čeprav s klasičnim načinom gradnje. Cena kvadratnega metra stanovanja bo 3.900 din. Torej hitra in cenena gradnja.

s svojim solidnim poslovanjem pa smo si pri vseh poslovnih partnerjih pridobili tak ugled, da nam vedno zaupajo. Tako kot gradbeništvo so dosegli zavidljive poslovne uspehe tudi enota stanovanjsko-komunalnega gospodarstva, obrtna in transportna enota. Glede na utrjeni ugled pri partnerjih upravičeno pričakujemo, da nam dela tudi v prihodnje ne bo zmanjkalno in da bomo še hitreje napredovali.

Čeprav se v gospodarskih krogih dosti govorji o nelikvidnosti raznih podjetij, o zaprtih žiro računih in podobnem, mi s tem nimamo težav. Naš žiro račun letos ni bil nikoli zaprt, zaradi naših dolgov nobenemu delovnemu kolektivu ni bilo treba odpisovati terjatev, ki bi jih imel do nas, mi pa smo odpisali le minimalno vsoto naših terjatev. Tudi to potrjuje, da smo dobri partnerji in da sodelujemo le s takimi podjetji, katerih poslovnost je na visoki stopnji.

Pri izpolnjevanju naših načrtov pa so nam pomagale tudi banke, predvsem Dolenjska banka in hranilnica iz Novega mesta in črnomajska podružnica Ljubljanske banke, ki sta nam odobrili posojila za začasna obrtna sredstva in za investicijske naložbe. Letos smo izdelali tudi program kratkoročnega razvoja našega podjetja in upam, da ga bomo v treh letih izpolnili. Če nam bo to uspelo, bomo čez tri leta imeli za osem milijard starih dinarjev bruto dohodka.

Povemo naj še, da je pri nas zaposlenih okrog 50 odstotkov delavcev iz sosednjih republik, da se zelo dobro razumemo, kar pa je normalno, če vemo, da vsi delamo za isti cilj – za napredok našega „TGP“.



ZADRUGA ŽANJE USPEHE



**KOLEKTIV KMETIJSKE ZADRUGE METLIKA
ČESTITA OBČANOM ZA PRAZNIK!**

Kmetijska zadruga v Metliki si je že pridobila zaupanje med vsemi, predvsem med zasebnimi kmeti. To pa je zelo pomembno, saj prinaša medsebojno zaupanje tudi največje uspehe. In prav z uspehi stopa kolektiv zadruge v praznovanje občinskega praznika. Lani je bilo v zadruzi zaposlenih 126 delcev, ki so ustvarili za 4,800.000.000 S din celotnega dohodka, letos pa bo 140 zaposlenih ustvarilo kar 6 milijard starih dinarjev celotnega dohodka.

Dve nalogi si je zastavil kolektiv kmetijske zadruge v začetku letosnjega leta: utrditi in razširiti svojo trgovsko mrežo ter konstituirati delovno organizacijo tako, kot to zahteva zakon o združevanju kmetov. In obe najvažnejši nalogi bo kolektiv letos tudi izpolnil. Trgovino v Podzemlju so že obnovili in razširili in sedaj prebivalci okoliških vasi v njej najdejo veliko več kot prej. Ker je Podzemelj kmetijsko središče okolice, je z novo trgovino mnogo pridobil celoten kraj. Trgovina bo bolje založena s kmetijskim repromaterialom, od kmetov pa bo lahko odkupila več njihovih pridelkov. Trgovino so letos odprli tudi v Čurilih.

Kolektiv zadruge se je pravčasno zavedel, da brez modernizacije strojnega parka in nakupa novih avtomobilov za prevozni park ne bodo mogli več tako hitro napredovati. Zato so program obnove strojnega parka in razširitve vozneg parka v celoti izpolnili.

Kolektiv kmetijske zadruge je letos uresničil določila, ki jih je prinesel lani izšel zakon o združevanju kmetov. Pripravili so nov statut, izvedli reorganizacijo in vključili precej kmetijskih proizvajalcev, zlasti tiste, ki proizvajajo grozdje za trg. Ob koncu letosnjega leta bodo konstituirali zadrugo, ki bo zadostila vsem zakonskim predpisom. Letos so kmetje, pridelovalci grozdja, izkazali zadrugi oziroma njeni vinski kleti še posebno zaupanje: prvič so se tako množično odločili za prodajo grozdja. Spoznali so, da je ponudila zadruga za odkup grozdja poštene cene in da je odnos zadruge do njih korekten.

V prihodnjem letu bo posvetila kmetijska zadruga še posebno pozornost obnovi zasebnih vinogradov. Že v teh dneh bodo pričeli rigolati 30 hektarjev zasebnih vinogradov na Plešivici. Hkrati z obnovo bo, prvič v Sloveniji, izvršena tudi komasacija vinogradov. Kmetje, ki imajo sedaj svoje trte razstrelene na raznih koncih, bodo postali lastniki vinogradov na enem mestu.

Kolektiv zadruge namerava zgraditi tudi novo valilnico, kjer bi lahko z enodnevнимi piščanci krili vse potrebe Belokranjcev in bližnjih obkolpskih krajev na Hrvatskem. Zadruga bo razširila tudi kooperacijo z zasebnimi

kmetovalci, ki se ukvarjajo s pitanjem živine in proizvodnjo mleka. Pripravljajo pa tudi program za razširitev vinske kleti. Zgraditi nameravajo novo polnilnico, skladiščne prostore, povečati zmogljivosti predelave grozdja in kupiti novo opremo. To je ogromna naložba, vendar upajo, da bo bodo s pomočjo bančnih kreditov zmogli.

Sicer pa postaja metliška vinska klet osnovni faktor povezovanja vinogradniške proizvodnje. Klet kmetijske zadruge bo pomagala vsem zasebnim vinoigradnikom, da bodo z dobričkom prodajali svoje tržne presežke, predvsem pa jim bo vsako leto zagotovila odkup.



Lepo urejena prodajalna KZ Metlika v Podzemlju. (Foto: M. Vesel)



Nova prodajalna V Čurilih.

»BETI« PRAZNUJE Z NOVIMI USPEHI

beti

„Beti“ je letos vložila v nove objekte in rekonstrukcije več kot pol drugo milijardo starih dinarjev. V obratu DOBOVA je zgradila novo proizvodno dvorano, v kateri se bo že v prvi fazi zaposlilo okrog 80 novih delavcev, v obratu MIRNA PEČ se bo v novih proizvodnih prostorih zaposlilo 90 parov delovnih rok, v črnomaljskem obratu pa še gradijo nove proizvodne prostore, v katerih bo našlo delo več kot 100 občanov. V Metlikah so zgradili dve novi skladnišči. Tudi v zgoraj omenjenih obratih so zgradili in uredili obrate družbene prehrane ter ustrezne skladniščne prostore. Skratka, v vseh letos zgrajenih

obratih se bo zaposlilo okrog 300 novih delavcev, tako da bo v celotnem kolektivu „Beti“ zaposlenih več kot 1.500 ljudi.

Seveda pa se v „Beti“ niso zadovoljili z doslej dosegjenimi uspehi. Mislijo za naprej. Spoznali so, da morajo svoje obrate približati delovni sili. Ljudje iz Črnomlja, Dobove, Mirne peči in od druge se raje zaposlujejo doma, kot pa da bi se morali voziti. „Beti“ jim je izpolnila to željo. Prav zato so v teh krajih razširili in povečali proizvodne obrate. V njih bodo našle delo nove pridne roke Slovencev pa tudi ljudi iz obkolpskih občin na hrvatski strani.

beti

Kolektiv je že sprejel načrt

razvoja v prihodnjem letu. Pravzaprav so pričeli ta načrt že uresničevati, saj so že sklenili nekatere pogodbe in se dogovorili o raznih stvareh. V prihodnjem letu bodo vložili v osnovna sredstva (največ za opremo iz uvoza) 1.800.000.000 starih dinarjev. Z letošnjimi rekonstrukcijami in na novo zgrajenimi proizvodnimi in skladniščnimi prostori ter z nakupom opreme v prihodnjem letu bodo ukladili zmogljivosti proizvodnih prostorov, osnovnega strojnega parka in konfekcije. Predvidevajo, da se bo celotni dohodek povečal za 25 odstotkov. V letošnjem letu bodo ustvarili v „Beti“ toliko celotnega dohodka, kot so ga predvideli, le ostanek dohodka bo malo manjši od predvidevanj. To pa je povsem razumljivo, saj so cene surovinam in stroški proizvodnje naraščali hitreje kot cene izdelkov. Pa še rekonstrukcije obratov so doprinesle temu.

beti

Seveda v „Beti“ niso pozabili na uveljavljanje ustavnih dopolnil, ki bodo še bolj uveljavljala vpliv delavcev v tovarni. Pripravljeno imajo novo organizacijsko strukturo podjetja, z enim samim ciljem: dati zaposlenim vse odločanje. Pripravili so tudi načrte za gradnjo štiri desetih stanovanj, v katere bi se morali zaposleni v „Beti“ vseliti že spomladaj prihodnje leto. Ta možnost in dobra volja kolektiva zaradi neurejenih urbanističnih rešitev žal ne bo uresničena, vendar v Beti upajo, da bodo ta stanovanja vseljiva konec prihodnjega leta. Tako



Manekenke Martina, Slavica in Katja prikazujejo hlače iz diolen lofta in bluze, ki jih BETI izdeluje iz diolen colvera, polsata, charmenseja in interlocka.

bo 40 kolektivu predanih delavcev dobilo ključe novega stanovanja.

beti

Za dan republike in praznik občine želi kolektiv „Beti“ vsem delovnim ljudem mnogo delovnih uspehov pri nadaljnjem razvoju naše socialistične samoupravne družbe.



Praktično delo v poklicni šoli v Beti.



Pogled v šivalnico v metliški tovarni BEITI, kjer v velikih serijah izdelujejo ženska oblačila. (Foto: M. Vesel)



INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

Dostavna vozila IMV v 15 različnih izvedbah so nepogrešljiva za kombiniran prevoz potnikov in blaga, za tovore in za specialne namene v zdravstvu, gasilstvu, milici, armadi...

KELEKTIV INDUSTRIJE MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO
S SVOJIMI TOZD ČESTITA OBČANOM METLIKE ZA PRAZNI

Prikolice evropske vrhunske kakovosti z najsodobnejšimi rešitvami in vsem komfortom za izviren oddih v naravi.



INDUSTRija MOTORNih VOZIL NOVO MESTO



Proizvodna dvorana konfekcije KOMET v Rosalnicih. Prihodnje leto nameravajo tovarno še razširiti. (Foto: M. Vesel)

KONFEKCIJA KOMET METLIKA

KOLEKTIV KONFEKCIJE KOMET ČESTITA ZA PRAZNIK OBČINE IN DAN REPUBLIKE IN PRIPOROČA SVOJE IZDELKE!

NOVOTEHNA BO RAZŠIRILA DEJAVNOST

Trgovsko podjetje NOVOTE-HNA iz Novega mesta ima v Metliki dve svoje enote. Prodajalno s tehničnim blagom na trgu in avtomobilski servis pri gasilnem domu.

Prihodnje leto nameravajo pri sedanjem servisu zgraditi novo poslopje in v njem urediti prodajalno rezervnih avtomobilskih delov in razstavní paviljon za osebne avtomobile, kjer bo poslej mogoče tudi kupovati avtomobile. Znano je, da Belokranjci že vsa leta pogrešajo prodajalno avtomobilov. Nova prodajalna bo zanimiva tudi za prebivalce bližnjih hrvaških krajev, saj na servis že sedaj prihaja veliko avtomobilistov iz Karlovca in drugih krajev.

Za zgraditev novih prostorov in ureditev prodajalne bo kolektiv Novotehne namenil okoli milijon dinarjev, z obratnimi sredstvi, ki jih tovrstna prodajalna mora imeti, pa bo naložba blizu 1,6 milijona dinarjev. Novost bo prav gotovo pridobitev za obe belokranjski občini.



Avtomobilski servis Novotehne v Metliki, kjer bodo prihodnje leto zgradili prodajalno avtomobilov in rezervnih delov. (Foto: M. V.)

Kolektiv NOVOTEHNE čestita prebivalcem metliške občine, za občinski praznik in dan republike!

VAŠ PRAVI KORAK JE KORAK DO

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE v Novem mestu

**in poslovnih enot v Krškem,
Metliki, Novem mestu,
Trebnjem in na Mirni**

- KJER ZBIRajo HRANILNE VLOGE IN JIH OBRESTUJEJO OD 7,5 DO 10-ODST.
 - VODIJO ŽIRO RAČUNE IN DEVIZNE RAČUNE OBČANOV
 - OPRAVLJAJO DEVIZNO-VALUTNE POSLE IN ODKUP TER PRODAJO DEVIZ
 - DAJEJO KREDITE ZA STANOVANJSKO GRADNJO, POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA, OBRTI IN TURIZMA NA PODLAGI NAMENSKEGA VARČEVANJA
 - ODOBRAVajo KRATKOROČNE IN DOLGOROČNE KREDITE
 - OPRAVLJAJO VSE DRUGE BANČNE POSLE



**POSLOVNA ENOTA DBH V METLIKI.
OBČANOM ČESTITAMO ZA PRAZNIKI**

**PROMETNO
HOTELSKO
TURISTIČNO
PODJETJE
VIATOR
LJUBLJANA**

VIATOR
SOCIETY

poslovna enota **ČRNO MELJ**

ČESTITAMO ZA OBČINSKI PRAZNIK VSEM
PREBIVALCEM BELE KRAJINE IN JIM ŽELI-
MO PRIJETNO BIVANJE V NAŠIH GOSTINSKIH
OBRAТИH TER UDOBNO VOŽNJO Z NAŠIMI
AVTOBUSI!

DOLGA JEZIKA

Javna tajnost je, da imata v Kočevju najdaljša in najbolj špičasta jezika Lado Gašparac in Stane Lukavečki, ki ju vsi dobro poznajo. Oni dan je Lado Gašparac prišel na pokušnjo mesarskih izdelkov mojstra Ivana Lampeta.

- Glej, glej, saj to je vendar jezik našega prijatelja Staneta Lukavečkega!

Pri tem je pokazal na velik goveji jezik, razstavljen na ovalnem krožniku.

Vendar tudi Stane Lukavečki ne slovi zman po dolgem jeziku. Takoj je „pičil“ nazaj:

- Morda ve kdo, zakaj ni tu razstavljen jezik Lada Gašparca!

In ker se ni nihče oglasil, je na svoje vprašanje sam odgovoril:

- Samo zato, ker v hotelu nimajo zanj dovolj velikega krožnika!



| D L | PLAZILEC | SONDA | SEZNAM | SKAND. | LETALSKA | RIM. 4 | MANDRA- | TOPLA | ELEKTO- | EG. BOG |
|---------------------------------|------------------|-----------------|-------------------------------|---------------|-----------------------------|-------------------------|--------------------|-------|---------|---------|
| AM. ZUN. | MINISTER | | | DRUŽBA | | | GORA | GREDA | KARDIO- | SONCA |
| | | | | | | | (KOREN | | GRAM | |
| VRSTA PESMI | | | | | PASJA PASMA | | | | | |
| KARTA PRI TAROKU | | | | | UJVEVIC TIN | | | | | |
| ZURAMI MERJENA KOLICINA PREVRAT | | | | | PANJ SKRČENJE | | | | | |
| AMPER | BOGINJA MODROSTI | UROČENOST NOSAČ | | | | JERUZA-LEMSKI GRIC VINO | | | | |
| FARMA | | | IGLAVEC | RADIJ | PROZOREN MATERIAL ZATOČIŠČE | | | | | |
| ETIOP. GLAVAR | | | MLAJŠI BRAT | | | | NAGY CAROL PODDOBA | | | |
| TUR. POKRIVALO | | | GORI V JULIJSKIH ALPAH LITIJI | | | | PRVI SEKRETAR OZN | | | |
| LETOPIS | | | | AFR. JEZIK | | | AVSTR. REKA | | | |
| ČRESLO - VINA | | | | IND. RASTLINA | | | CELOVSKI KLUB | | | |

Kako bo umrla Zemlja

Kot vse stvari je tudi Zemlja zapisana smrti - Kako vidi znanost njen konec in propad

Danes se s precejšnjo gotovostjo ve, da je naš rodni planet nastal, takšen kot je, pred 4,7 milijarde leti. Takrat je iz prahu in plinov pravtne meglice nastal naš sončni sistem in Zemlja je začela svoje življene. Toda ali bo ostala za vedno taka ali mora umreti?

Sonce s svojo velikansko energijo močno vpliva na usodo Zemlje, in dokler bo delovalo tako kot sedaj, bo Zemlja ostala v glavnem nespremenjena še milijarde let.

Dolgo časa so znanstveniki domnevali, da se bo Sonce (in Zemlja z njim) počasi

ohlajalo in ugaševalo, da bo Zemlja počasi zaledenela. Tako bi kot mrtvi planet brez življenja na svoji oblišči milijarde let krožila okoli temnega Sonca.

Toda novejša raziskovanja atomistov o delovanju eksplozij na Soncu so to domnevo zavrgla.

Dognali so, da se bo Sonce sicer res ohlajalo, vendar bo pred popolno ohladitvijo prišlo do močnega pregravanja, ki bo povzročilo, da se bo sončna krogla silovito razširila in razzarela ter šele potem spremeni v hladno nebesno telo.

Ce so te predpostavke točne, potem je usoda Zemlje jasna. Naš planet se ne bo ohladil, ampak bo od silne vročine razširjene sončne krogle izparel in izgorel. Od sedanje plavičaste krogle, za katero astronomi pravijo, da je najlepša med vsemi planeti, bo ostala izgorina.

Vsek strah je seveda odveč, saj bo do tega prišlo še čez osem milijard let, takrat pa bo človek, če bo še obstajal, našel načine, kako se preseliti v druge sončne sisteme.

Od usode Sonca je odvisna usoda našega rodnega planeta Zemlje. Preden se bodo razzarjene mase plinov na površini Sonca ohladile, bo minilo več milijard let. Na sliki: površina Sonca.



JOŽE SPILCHAL

Pravijo, da je član sekretariata CK ZKS Franci Šalt postal referent za zdomstvo: kar naprej je namreč zdoma - med Novim mestom in Ljubljano...

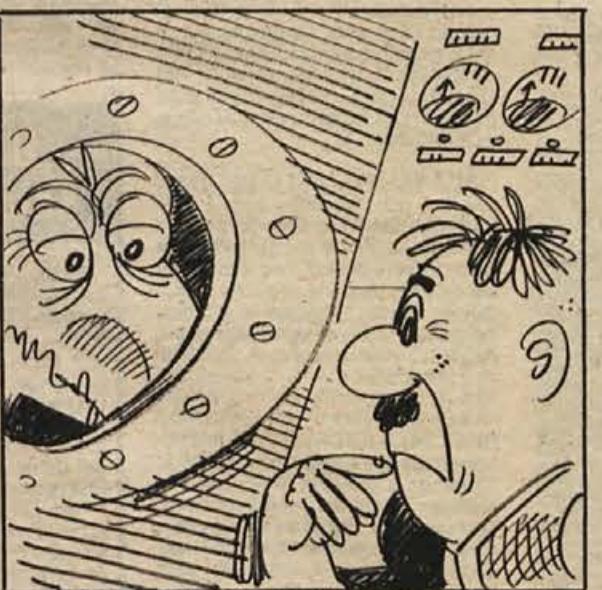
Predsednik občinske konference SZDL Franc Beg ne more razumeti, da smo zapisali, da je trebanjski župan z dušo in telesom. Morebiti zato, ker Beg menja službo - in je le še s telesom!

Ne vem, zakaj je Otočec odpril trim stezo. Direktor Jože Lampret se vendar vsak dan trima z avtom v gostem prometu iz Novega mesta do Otočca!

Rešitev prejšnje križanke:

| | |
|------------|-----------|
| INDUSTRIJA | AEROMETER |
| SAAB | NANA |
| ANGOLA | SLIM |
| TONIJA | TONIJA |
| R STANAR | NOL |
| APOLON | GANDI |
| ZADAR | SRENG |
| VLEKANT | TORTURA |
| OMO | KRAK |
| JAN | RALAR |
| SAVA | RAST |

PRISTANEK V PRASKUPNOSTI



polozaj tam vrh gore: dočakali od neotesane pošasti, nasprotno! Zverina je buljila v okroglo okence in mozgala le to, kako se odpira ta „mesna konzerva“.

Dragi bralci, ne bi bil Paradižnik Paradižnik in ne bi bil junak naše povesti, ko bi ne našel steze tudi iz te kaše!

„Nikamor ne poletiva, ženica!“ je odločil. „Nič se ne bova sukala po vesolju in lovila drugih časov. Teh 500 000 let prebijeva tukaj - zmrznjena!“

Objela ga je ženica Klara - saj je zasluzil - Paradižnik pa je vključil kompresor. Zavalila sta se v sedeže, belo ivje je obrobilo njune speče obraze in okroglo okence so zastrle ledene rože...

ART BUCHWALD:

PRI KOVČKIH

Zmeraj več ljudi mora potovati. Iz tega sledi, da je zmeraj več takih, ki težko dopovedo otrokom, da morajo ostati doma, medtem ko morata očka in mati na potovanje. A kako naj bi pojasnili sedemletnemu otroku, da gresta očka in mama le zato na potovanje, ker bi bila rada malo sama in v miru? Naslednji dvogovor bi utegnili nemara povod slišati. Primerilo pa se je, da se je razvil v moji družini in zatorej sem ga tudi lahko spravil na papir.

Priporoča je spalnica staršey. Povod po teh so skoraj polni kovčki. Očka in mamica se trudita, da bi jih napolnila prej, preden bi otroci prikorakali noter. A delo ne gre tako hitro od rok in nenadoma planejo sedemletni fantek, šestletno in še petletno deklete v sobo.

„Kaj pa delata?“ vpraša sedemletnik.

Očka pogleda mamo in čaka, kaj bo ona rekla. Mama pa se ozre na očka in misli, da bo on povzel besedo.

Tišina.

„Zakaj pa dajeta te svoje stvari v kovčke?“ poizveduje šestletnica, medtem ko petletnica vse zbeza iz kovčkov.

Najprej se je mama spomnila odgovora: „Ker mora očka na službeno potovanje in ga bom jaz spremila.“

„Kam?“ hoče vedeti fantek.

„Na Korziko,“ pravi očka, „pa le za nekaj dni.“

„Jaz grem tudi z vama,“ pravi deček.

„Jaz tudi!“ zavpije šestletna deklica.

Petletnica, ki se še zmeraj ukvarja z izpraznjevanjem kovčkov, zavrešči: „Jaz tudi!“

„Pa ne morete z nama,“ jim dopoveduje mama. „Veste, to potovanje je zelo važno in otroci ne smejo biti zraven.“

„Zakaj pa potem jemlješ kopalno obleko s seboj?“ vpraša fantek zvedavo.

Očka odvrne: „Ker bo morala mama iti s kakimi gospomi na plažo, medtem ko se bom jaz pogovarjal z moškimi.“

„Zakaj pa ti potrebuješ kopalno obleko?“

„Ker bom moral iti mogoče z znanci na obalo. Pa povej, zakaj me tako neumno izprašuješ?“

Fantek ima koj solzne oči. Tudi oči obeh deklic se napolnijo s solzami.

„No, zdaj pa imaš!“ pravi mama, „ali je treba take surovosti?“ Vsi trije otroci zatulijo.

„Bodite vendar tih!“ pravi očka. „Ko se bova vrnila, bova vsakemu nekaj prinesla.“

Jokanje ponehava.

„Kaj pa?“ bi fant rad vedel.

„Neko presenečenje,“ pravi očka.

„Kako veliko?“ poizveduje šestletna punčka.

Očka pokaže z rokami obseg darila.

Spet tuljenje.

Očka dvigne roke še više.

Tuljenje se nadaljuje.

Šele ko očka tako iztegne roke, da bi mu skoraj skočile iz sklepov, se otroški zbor pomiri.

„Kdaj pa se vrneta?“

„Čez nekaj dni.“

„Kdaj pa?“

„V soboto.“

„Kdaj pa je to?“

„Dan kasnejko v petek,“ pravi očka. „A kaj vam bo to? Saj itak ne znate našteti vseh dni v tednu.“

Še spet izbruhne tuljenje.

„Jaz že ne maram, da bi se mama odpeljala,“ zakriči sedemletnik.

„Jaz tudi nočem, da bi se mama odpeljala,“ zahtivi šestletna deklica. „Očka naj se odpelje, mama pa ne!“

In petletno deklece zastoka: „Pestrna naj se odpelje!“

Slednjič se otroci izrinejo iz sobe, da bi se igrali, dokler očka in mama ne bi napolnila kovčkov. Pestri izročita denar za gospodinjstvo, kuharici navodila za jedilnik. In nekaj prijateljev je že obljudilo, da bodo prišli vsak dan pogledat, kako in kaj.

Kočljivi trenutek se bliža. Očka in mama stopita s kovčki k otrokom. Marna se ojunači, rekoč: „Torej, otroci, zdaj pa!“ Nobeden se niti ne ozre iznad igrač.

Očka pravi živčno: „Zdaj se odpeljeva. Ali naju ne bo nobeden poljubil za slovo?“

Ledeno molčanje.

Mama obupano reče: „Saj bova prej nazaj, kot si mislite.“

Očka doda: „Mogoče že jutri.“

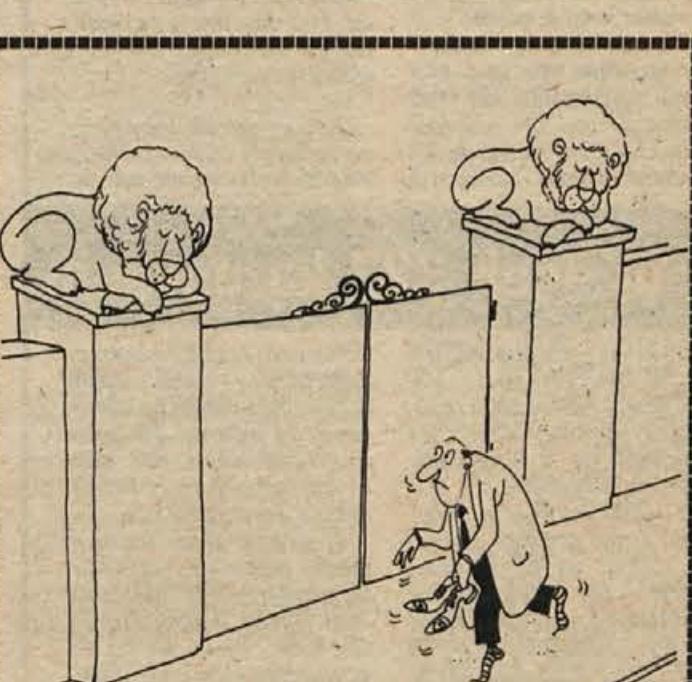
Otroci se delajo, ko da bi imeli vato v ušehi.

Nenadoma pravi mama: „Potem pa se jaz ne odpeljem!“

Nato odvrne očka: „To potovanje si itak ti izmisliš!“

Zdaj pa se napolnijo mamine oči s solzami.

Ko sta očka in mama že spodaj na cesti in vstopita v taksi, se pojavijo trije obrazki pri odprttem oknu stanovanja in sedemletni glasek zavpije: „Da ne bosta pozabila kaj prinesti!“



BREZ BESED

Blondinka - specializirana vломилка

V šestih urah je Frida Petan trikrat vломila, a je z nagrabljenim denarjem prišla samo do Ljubljane - Tam so je že čakali miličniki

Dežurni poročajo

RAZDRL IN ODPELJAL - Alojzu Goletu iz Starega trga pri Trebnjem so v noči na 13. november izpod kozolca odpeljali voz gumar, vreden okrog 4.500 din. Tat je zvlekel voz kakih 300 metrov stran, tam pa ga je razrtl, naložil na tovornjak in odpeljal v neznano. Tako vsaj kažejo sledovi.

NEKULTUREN V KULTURNEM DOMU - Črnomajski miličniki so 13. novembra zvečer pridržali do iztrezvitve Janka Mužeta iz Kanižarice, ker je v kulturnem domu opit razgrajal.

TO BO GOSTIJA! - V noči na 15. novembra so neznanici odnesli iz kurnika Fanike Štrukelj na Vrh pri Sentrupertu kar 22 kokoši. Oškodovali so jo za dobra dva tisočaka.

NA DELOVNEM MESTU OKRADEN - Nezna tat je 15. novembra izmaknil denarnico s 50 dinariji in mesečno železniško vozno karto Karlu Čeliču z Uršnih sel, ki je bil v skladislu Dinosa v Novem mestu.

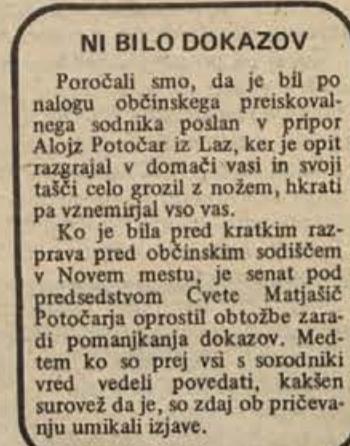
KAR LEŽALA NA PLOČNIKU - 15. novembra so novomeški miličniki pridržali do iztrezvitve 59-letnega Janeza Brajdica in 36-letnega Bibka Brajdica-Stanka, oba iz Žabjaka. Zelo opita sta se potikala po Novem mestu, končno pa obležala na pločniku.

MILIČNIKI SO MORALI POSREDOVATI - V Dolenskih Toplicah so 15. novembra zvečer posredovali miličniki, ker so 23-letni Bajro Kovačevič iz Mirčine, 27-letni Ratko Radić iz Vrsine in Josip Tadić iz Trogira, vsi delavci iz Zagreba, opiti razgrajali v zdravilskem bifeju.

MOPED SO NAŠLI - Alojzu Šutarju iz Orešja je 16. novembra nekdo odpeljal moped izpod domačega gospodarskega poslja. Še isti dan so moped našli na Otočcu, toda kdo se je z njim odpeljal, še ni znano.

OLJE SO KRADLI - V noči na 30. oktober je nekdo iz rezervoarja na Rojahu pri Trebnjem ukradel več litrov olja in orodje, tako da je lastnik Jože Koščak iz Žalne oškodovan za 750 din. Neznanec je imel 5. novembra tudi delo pri buidožerju; tu je izpraznil rezervoar in naliil vodo. Na vozilu je za 13.000 din škode.

ZA ENO NOČ NA HLADNO - Žužemberški miličniki so 16. novembra pridržali Jožeta Potočarja iz Gradeca, ker je razgrajal v žužemberških gostilnah in se nedostojno obnašal. Zagovarjati se bo moral še pred sodnikom za prekrške.



Tako se je končala vratoloma vožnja z „žabo“, ki je v noči na 16. november veliko zdržala. V avtu so bili tudi varnostni pasovi, toda očitno niso bili uporabljeni. Drobci stekla so ostali na cesti vse do jutra. (Foto: Železnik)

V prvih desetih dneh letosnjega novembra je prometna milica na območju štirih dolenskih občin z radarji kontrolirala, s kakšno hitrostjo vozijo vozila na naših cestah in če Šoferji upoštevajo predpisano omejitve. Rezultat je bil porazen!

Zaradi majhne prekoračitve dovoljene hitrosti je bilo samo opozorjenih kar 120 voznikov osebnih avtomobilov, medtem ko jih je 43 plačalo 20 din kazni; 65

Kot so pričakovali, jih je od skupno 137 prehitro vozečih radar največ uvel na

»božji grob« ni več varen



Poročali smo, da je bil po nalogu občinskega preiskovalnega sodnika poslan v pripom Alojz Potočar iz Laz, ker je opit razgrajal v domači vasi in svoji tašči celo grozil z nožem, hkrati pa vzemiral vso vas.

Ko je bila pred kratkim razprava pred občinskim sodiščem v Novem mestu, je senat pod predsedstvom Cvetje Matjašič Potočarja oprostil obožbe zaradi pomanjkanja dokazov. Medtem ko so prej vsi s sorodniki vred vedeli povedati, kakšen surovež da je, so zdaj ob pričevanju umikali izjave.

Mladenci je nekaj ukradenih stvari že „pretopili“ v denar in se zdaj dejanja kesa. Preiskava še teče.

ko je isti dan okrog 18. ure izstopila na ljubljanski postaji. Pri sebi je imela tri Rakarjeve srebrnike in čez 4.000 din. Niso ji pomagali izgovori, ki jih je imela pripravljena na glavni obravnavi, kajti ženska je stara znamka sodišč. Zaradi enakih kaznivih dejanih je bila namreč že petkrat obsojena.

Za „delovanje“ na našem koncu ji je senat okrožnega sodišča pod predsedstvom Janeza Kramariča prisodil 2 leti in 6 mesecev strogega zapora, odvzeli pa so ji tudi denar in ga vrnili lastnikom. Do pravnomočnosti sodbe bo Petanova ostala v priporu.

Sam je vzel plačilo...

Zakaj Ivan Bec iz Sevnice ni hotel pihati?

Nekaj kozarcev v tej gostilni, nekaj drugod. Bil je s prijatelji, pa kar te... V petek, 16. novembra, je komaj petdeset minut po polnoči trčil z žabo v dva betonska stebra železniške ograde, zatem je avto obrnil v zloženo drva sevnškega Jugotanina. Zeno je vrglo iz avta skozi streho.

Zaba, menda le dan po popravilu, ki je stal 20 tisočakov, stoji še vedno blizu kraja nesreče v opomin, kaj stori alkohol. Vratolomi vožnji po ravni cesti je bil na poti celo znak Stop! Objektiv voznik Ivan Bec pa je odločno odklonil, da bi ga po nesreči preizkusil z alkotestom.

Hudo poškodovan ženo je še spremil v celjsko bolnišnico, tam pa spet ni dovolil, da bi mu odvzeli kri. Miličnikom jepobegnil! Bec bo o vsem tem lahko razmišljal trezen, beg pa ga ne bo rešil odgovornosti.

Ne mine te dan, da ne bi v naši kroniki nesreč poročali „Nenadoma stekel čez cesto“ ali „Otroka je zbil“ itd. Ko tako ugašajo neživite življenja ali iz otrok nastajajo invalidi, nas pretrese, ko izvemo za nesrečo, še bolj pa, kadar sami vidimo na cesti ležati trupelce v krvi. „Pa res ni mogoče nič narediti, da takih primorov ne bi bilo vedno več?“ se tedaj sprašujemo.

Prometna vzgoja v šolah ima pri tem odločujočo vlogo. Tako so menili nedavno v Ljubljani na zasedanju republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, enako stališče pa zastopa tudi Zavod za šolstvo SRS. Poglejmo, kaj pravijo o tem naši ljudje:

UROŠ KAPLAN, učenec 7. razreda osnovne šole „Katja Rupena“ v Novem mestu: „Lani smo imeli prometno vzgojo pri tehniki. Največ smo se učili vožnje s kolesom in prometnih znakov. Pouk se mi ni zdel posebno zanimiv, ker nas fante bolj zanimajo motorji in avtomobili. Baje bomo letos prometno vzgojo nadaljevali. Če se mi zdi to potrebno... Ne vem...“

MIMICA MOLEK, predsednica konference za družbeno aktivnost žensk v Metliki: „Po moje bi moral pouk prometne vzgoje v šolah kolinci in vsebinsko napredovati. Razen tega bi morali še starši narediti svoje, kajti šola ne zmore vsega. Nenihno opozarjanje otrok pa je dolžnost tudi nas vseh, slučajnih očividcev otroške igre ob cesti ali morebitnega naglega prečkanja ceste, če pot ni prosta. Večkrat otrok skoči na cestiče za sošolcem ali za žogo, pa nič ne pogleda, na levo ne na desno.“

ALOJZ TRONTELJ, miličnik iz Novega mesta: „Pri vsakdanjem delu v službi stalno opažam, kako so nekateri otroci neprevidni in nepočueni. Ko usmerjam promet na primer v kandijskem križišču, gredo nekateri šolarji kar poprek čez cesto, neglede na promet, in ne čez prehod za pešce. Ko takega otroka poklicem in opozorim, me prestršeno gleda, kaj je zagresil. Mnogo, mnogo pre malo je narejenega v pogledu prometne vzgoje!“

R. B.

Na otroke preži smrt



KRONIKA NESREC

KANDIJA: BUM V DRUGEGA - 12. novembra popoldne je Julij Kavšek iz Črnomlja vozil za kolono po Partizanski cesti proti kandijskemu križišču in ustavlil. Za njim vozeči voznik osebnega avtomobila Stane Miklič iz Praproč pa je trčil v Kavščkov avto in povzročil za 5.000 din Škode.

PRELESJE: MOPEDIST NA STREHINI AVTOMOBILA - Rudi Berk iz Prelesja se je 12. novembra peljal z mopedom iz Mokronoga proti Puščavi, naproti pa je pripeljal z avtom Anton Rožič iz Petrove vasi. Berk je bil na levi strani ceste. Avto se mu je skušal izogniti, kljub temu pa sta vozili trčili. Pri tem je mopedista vrglo na streho avtomobila, od tam pa na tla, toda ostal je cel. Škode je za 4.500 din.

BRŠLIN: PORINILA GA JE V ZID - Stanislava Kocjan iz Novega mesta je 12. novembra zvečer parkirala avto v Foersterjevi ulici. Ko je njo pripeljala Novomeščanka Alojzija Bilobrk, je trčila v parkirani avto Kocjanove in ga porinila še ob zid. Škode je za 2.000 din.

JEZERO: DVA S CESTE - 14. novembra dopoldne je avtomobilist iz okolice Zagorja vozil mimo Jezera proti Ljubljani, ko ga je prehitel na polni črti neki Zagrebčan. Ko je tedaj pripeljal naproti Anton Lindič iz Mačkovca in zavrnil, ga je začelo zanatašati: trčil je v Zagorjanov avto in oba sta zdržnili s ceste. Škode je za 8.000 din.

MIRNA: PO LEVI IN BREZ LUČI - 15. novembra zjutraj se je Stanislav Smrk z Gomile peljal s kolesom na Mírno kar po levu strani ceste in še brez luči. Ni čudno, da sta trčila z nasproti vozečim mopedistom Silvom Rugljem iz Okroga. Pri padcu si je kolesar zlomil nogo, Ruglj ima pa le odigrnine. Škode je za 1.000 din.

NOVOMESTO: V PRINCU BREZ DOVOLJENJA - 16. novembra ponoči je 22-letni Jože Palčič iz Črnomlja s princem vozil brez voznškega dovoljenja proti Gotni vasi. Med potjo je avto zanesel s ceste v drog električne razsvetljave, od tam pa ga je odbilo na cesto. Pri močnem trčenju je sopotnik - Nemec padel iz avta. Palčič pa si je le održal kožo na nogah. Sumijo, da je Palčič vozil pod vplivom alkohola. Škode je za 15.000 din.

PREKRATKA RAZDALJA - Ko je 16. novembra Anton Malenšek s Hrasta zaviral z avtom proti bolnišnicu v Kandiji, je vanj zadel z avtom Jože Kapš iz Dolenskih Toplic, ker je vozil za

njim v prekratki razdalji. Škode je za 1.800 din.

KLOŠTER: VECKRAT NAO-KROG - Anton Malenšek iz Malin je 17. novembra zvečer vozil avto iz Semiča proti Gradcu, v Keloštru pa je avto zanesel. Zapeljal je na strmino ob cesti, se večkrat prevrnil, končno pa obstal na kolesih. Škode je za 4.500 din.

GRIC: KOMBI V OGRAJO - 17. novembra popoldne je Alojz Matkovič iz Dobli vozel kombi proti Črnomlju, v Griču pa ga je zaneslo na levo v železno ograjo. Škode je za 3.000 din.

LOCNA: IZGUBILA STAVRNOTEZZJE - Novomeščan Franc Lukman se je 18. novembra zvečer peljal z motorjem iz Mačkova ca proti mestu, z njim pa se je peljala Marija Lukman. Pri tovarni zdravil je motorist zapeljal na nasip, zato sta s sopotnico izgubila ravnotežje in padla. Oba so poškodovana odpeljali v bolnišnico, medtem ko gmotna škoda ni velika.

ROGOVILILA V BIFEJU - 19. novembra okoli 2. ure ponoči sta Drago in Slavko Sušin iz Družinske vasi rogovili v bifeju na Otočcu. Med pretepotom sta razbila tudi šipo na vratih.

Beg pred samim seboj

Franc Virant, 47-letni občanski delavec pri kmetih, je bil pred kratkim pri občinskem sodišču v Novem mestu obsojen na 4 meseca zapora. Lani 24. decembra je namreč iz spalnice Antona Drganca v Zburah vzel gospodarjevo denarnico z dokumenti in 250 dinarji. Denarnico je odvrgel, denar pa še isti dan pognal v vaški gostilni.

„Plačilo sem si vzel sam, ker mi ga gospodar ni hotel dati, ko sem mu tri tedne delal v gozdu,“ se je izgovarjal pred sodiščem, toda te pravice nima.

Virant se v glavnem klati iz kraja v kraj, občasno se potika po zaporih in ni vajan živeti s stalnim, poštenim zaslužkom. Po sodbi občinskega sodišča, ki jo je izrekel senat pod predsedstvom Marije Kastelic, je Virant ostal v priporu do pravnomočnosti sodbe.

V 10 dneh 323 kaznovanih

voznikov je moralo odštetiti po 50 din, 116 pa po 100 din kazni. Med vozniki osebnih avtomobilov so jih 23 predlagali še v kaznovanje sodniku za prekrške.

Da tudi avtobusi in tovorniki vozijo prehitro, je znan, tokrat pa jih je radar precej uvel. Stirje Šoferji avtobusov so bili opozorjeni, 5 jih je moralo plačati po 50 din kazni, 2 po 100 din in dva bosta morala še pred sodniku za prekrške na končni obračun.

R. BAČER

glavni cesti med Ljubljano in Zagrebom, v ostalih naseljih je bilo opozorjenih in kaznovanih 54 oziroma 50 Šoferjev, v Beli krajini pa je bilo 14 opozorjenih in 21 kaznovanih z denarno kaznijo.

V desetih dneh so torek zaradi prekomernega tiščanja na plin vozniški motornih vozil plačali skupno 20.750 din kazni, 27 pa jih bo slo na zatožno klop pred sodnikom za prekrške. Radar pa je še na delu!

V BESU RAZBJAL

19. novembra zjutraj so miličniki iz Šentjernej pridržali 18-letnega Ignaca Župana iz Brezja, ker je razgrajal v gostišču v Dol. Stari vasi. Razbijal je šipe, polotli pa se je tudi osebnega avtomobila, ki je stal pred gostiščem. Zaradi poškodovanja tujih stvari bo moral na zatožno klop občinskega sodišča, za razgrajanje pa tudi pred sodnikom za prekrške.

PREPOZNO POPRAVIL NAPAKO

15. novembra ob 20.15 je izbruhnil požar na gospodarskem poslopju, last Franca Colariča iz Slinovca pri Kostanjevici. Zgorelo je strelje, 3 tone sena in drugi predmeti v vrednosti 1,5 milijona dinarjev. Požar je izbruhnil zaradi dimne cevi, ki je bila speljana prek sena. Ko se je preveč segrela, je začelo goreti. Gospodar je za slabo speljano cev vedel, toda s popravilom je odlatal toliko časa, da je bilo prepozno.

Enotnost in zaupanje

„Naša prizadevanja za uresničitev ustavnih dopolnil segajo dve leti nazaj in so dosegla vrh, ko smo se na zborih delovnih ljudi odločili organizirati osem TOZD,“ pravi Drago Reba, sekretar OO ZK v IMV. Vprašanja mu je v prejšnjem četrtkovem intervjuu zastavil Miha Burger, sekretar občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu.

Ustavna dopolnila so zatekla IMV v takšnem stanju, da so morali najprej izvesti novo delitev dela, to pa je zahtevalo zgraditev novih zmogljivosti. V tem času so zgradili moderno tovarno prikolic v Brežiceh in tovarno ploskovnega pohištva Podgorje v Šentjerneju.



Drago Reba

„Takšna delitev in modernizacija proizvodnje sta nam omogočili, da smo posamezne tovarne organizacijsko zaključili. Danes so zaključene tehnico-ekonomske cele, kjer je možno ugotavljati dohodek in kjer lahko vsak delavec uveljavlja družbeno gospodarsko vlogo in odgovornost,“ meni Reba.

Javno razpravo o TOZD so začeli v kolektivu maja letos. Neposredno izvoljeni delegati, ki so pripravili analizo za oblikovanje TOZD, so na 38 zborih delovnih

ljudi – udeležilo se jih je 3.924 delavcev – obrazložili pogoje in način poslovanja TOZD. Razprave so pokazale, da je večina kolektiva zainteresirana za novo organizacijo podjetja in nove samoupravne odnose. Pri razreševanju teh vprašanj so imeli pomembno vlogo člani ZK, zlasti sekretariat OO ZK.

„Naj poudarim, da sta bila na vseh zborih delovnih ljudi znova potrjena naša enotnost in zaupanje v samoupravni sistem, kar nam vlica pogum in nam ne bo težko začeti akcije za izpolnitve nalog, ki nam jih nalaga pismo tovariša Tita in izvršnega biroja ZK,“ zatrjuje sekretar OO ZK v IMV.

„Kaj pa stanovanjsko vprašanje pri vas?“

„Glede stanovanjske graditve naj omenim, da so bila naša sredstva v ta namen zaradi dograjevanja tovarne vselej tehtno odmerjena. Imeli smo takšno stanovanjsko politiko, ki je omogočila zaposlitev strokovnemu kadru. Organizirali smo tudi lastne avtobusne prevoze, s katerimi se zdaj vozi na delo 1.400 delavcev. Na zadnji seji DS smo si zastavili načrt, po katerem bomo lahko že prihodnje leto začeli graditi samski dom z 200 ležišči ter dvoje blokov z 48 stanovanj. Ni odveč omeniti, da je stanovanjska graditev v Novem mestu precej odvisna od lokalne urbanizacije in da je na tem področju napredek šele v zadnjem času.“

„Kako skrbi osnovna organizacija ZK za nove člane?“

„Sprejemu delavcev v vrste ZK bomo morali posvetiti večjo pozornost. Naša OO ZK je zdaj reorganizirana po TOZD. Ocenjujemo, da je zdaj več možnosti za sprejem novih članov v ZK.“

„Sprejemu delavcev v vrste ZK bomo morali posvetiti večjo pozornost. Naša OO ZK je zdaj reorganizirana po TOZD. Ocenjujemo, da je zdaj več možnosti za sprejem novih članov v ZK.“

Malo rok za veliko dejanje

Skupni vaški vodnjak, ki ga gradi prebivalci Plešvice, majhne vasi v Suhem krajinu, s pomočjo žužemberške krajevne skupnosti, bo omogočil vsaj znotršno življenje v tem slabo rodovitnem kraškem svetu

Od poletja sem stresajo eksplozije Katarino, malo več kot 200 m visok hrib nad Plešvicami. Vsaj enkrat na teden zavrtajo žive skale na kamniti jasi, ki so jo domačini vzeli ime Zgornica. V uro hoda oddaljenem Smihelu pri Žužemberku trdijo, da takega grmenja ni bilo v tem delu Suhe krajine od vojne.

Pomanjkanje vode v tem kraškem svetu, kjer je na njivah in travnikih več kamenja kot zemlje, je prebivalci majhne vasi – Plešvica steje vsega šest gospodarstev – prisililo, da so si omisili skupen vodnjak: zase in za živino. To ne bo vodnjak z izvirom, ampak kapnica; vodo bo prestrela velika streha, ki jo bodo razpeli nad vodnjakom. Moralo bo biti veliko dežja – in moče si v tem kraju ne želijo nič manj kot sonca, da se bo vodnjak napolnil.

„Približno 200.000 litrov bo držal,“ je prejšnji teden povedal Albin Pečjak, ko je skupaj z Jožetom v Vinkom Pečjakom ter Petrom in Albinom Erbido – s fanti in možmi iz vasi krušil od eksplozije razrahujanje kamnito-dlavnata tla in ostene bodočega vodnjaka. „Delamo kot črna živila, danes ta, jutri

druga skupina, saj v tako majhnem kraju ni veliko delovnih rok. Eden si bolj želi od drugega, da bi tole končali. Računamo, da bo sredi prihodnjega leta z Zgornice že tekla voda v hiše kapnice,“ so pojasnjevali drugi.

Kako hudo je, če v vasi ni dovolj vode, so spoznali pred petimi ali šestimi leti, ko je Plešvica gorela. Gasilci so osušili vse kapnice, pa ni dosti pomagalo. Voda v zgornici jih bo vsaj deloma pregnala strah pred podobno nesrečo v prihodnje, bodo vsaj imeli s čim gasiti.

„Vsi ne moremo po svetu,“ pravijo, „nekateri moramo ostati in nadaljevati, kar smo se naučili od staršev. Danes pa so taki časi, da ne bi shajali, če bi se držali starega kot pijanci plota. Trudimo se, da bi si olajšali življenje, da bi tudi k nam prilezel del naredka, o katerem beremo in slišimo govoriti. Predvsem pa si želimo

VIRMANI NA KILE

„Po 7 kg virmanskih nalogov (2.000 do 3.000 po številu) prinašajo vsak mesec iz Pionirja na SDK,“ je povedal Anton Golobič iz novomeške SDK na skupni seji medobčinskih svetov ZK Dolenske in Posavje prejšnji teden na Otočcu. To je samo en primer uradovanja na podlagi naših zakonov in predpisov.

POMOČ TUBERKULOZNIM

Občinski odbor RK v Novem mestu je začel zbirati pomoč za 44 tuberkuloznih družin, ki so jih odprli med letošnjim fluorografiranjem v novomeških občinah. Se posebno pozornost in varstvo namenjajo otrokom, ki so oboleni za tuberkulozo.

NOVOMEŠKA TRIBUNA



Most čez Krko v Žužemberku so betonirali. Naš dopisnik Milan Senica, sicer tajnik tamkajšnje krajevne skupnosti, je minuli petek dopoldne sporočil, da so betonirali do jutranjih ur tega dne. Most gradijo v režiji krajevne skupnosti, ljudje pa pomagajo s prostovoljnimi delom. Posnetek kaže dela na mostu na dan pred betoniranjem. (Foto: I. Zoran)

Ali dovolj mislimo na starost?

Danes v Novem mestu posvet socialnozdravstvenih komisij pri KS

Dokler je človek mlad, zdrav in pri moči, navadno ne razmisli, kaj bo z njim na starost. Najbrž se tega premalo zavedajo vsi, ki kakorkoli odločajo. V Novem mestu so se občinski odborniki pred meseci zelo ogreni za dom počitka, zdaj pa že dolgo ni nič več slišati o tem.

O potrebi, da bi naposled le razmisli o gradnji (ali drugačni rešitvi) doma za stare in onemogle, bodo govorili tudi danes na posvetu predsednikov in tajnikov socialnozdravstvenih komisij pri krajevnih skupnostih v novomeških občinah. Predlagajo, da bi gradili za potrebe novomeške in trebanjske občine. Pričakujejo, da bodo danes

oblikovali konkreten predlog.

Socialno delo je v krajevnih skupnostih precej razvito. Dobro se je uveljavila tudi sedska pomoč. Zlasti hvalijo mladino, ker rada priskoči, kadar je treba pomagati ostarem in onemoglim, ki iz najrazličnejših razlogov niso šli v do-

move počitka v Metlico ali Impolico. Danes bodo podrobnejše razpravljali o tem, kako so razvite oblike pomoči sočloveku.

Socialnozdravstvene komisije so ustanovljene pri vseh dvajsetih krajevnih skupnostih v občini. Med najbolj delavnimi so v Šentjerneju, Žužemberku, Straži, Mirni peči, Novem mestu in še kje. Na splošno velja, da so komisije delavne tam, kjer se tudi vodstva krajevnih skupnosti ne izgubljajo v besedičenju.

I. Z.

Ne papirnato

Zakonska določila nalačajo delovnim organizacijam veliko nalog v zvezi z obrambno pripravljenostjo v SLO. Reči je treba, da so zlasti naloge te vrste, ki jih v delovnih organizacijah opravljajo odbori SLO, v veliki meri dobro opravljene.

Povsod imamo načrte, kako postopati v primeru potrebe. Nihče ne želi, da bi te načrte morali kdaj urenčiti. Toda ob tako pomembni nalogi, kot je obrambna pripravljenost, bi kaže temeljito premisliti ali pa celo narediti preizkus (vajo), kako bi se tak načrt dejansko obnesel. Vsak načrt je namreč samo papirnat, dokler ni doživel preizkušnje v praksi.

Se tako skrbno pripravljen načrt ne more predvideti vseh tistih okoliščin, ki jih prinesa na dan urenčevanje. V primeru vojne pa je nemalokrat veliko odvisno od hitrosti ukrepanja. Praktična preizkušnja bi nas povsod zagotovo opozorila na vse tisto, česar nismo predvideli, pa je pomembno.

V njej bi najbrž povsod, zlasti pa v večjih kolektivih, prislo na dan, da je za hitro ukrepanje potrebno obvezanje. Kako bomo delovni kolektivi, ki štejejo nekaj sto ali pa nekaj tisoč članov, na primer v pol ure ali pa v eni uri obvestili o novih nalogah, ki so pred njim v vojni? Ozek krog tistih, ki deluje zdaj v odboru SLO, tega gotovo ne bo zmogel. Tudi zato, ki morali v večjih delovnih organizacijah k obrambnim pripravam pritegniti sindikat in končno le oživiti komisije za SLO pri sindikalnih organizacijah.

M. JAKOPEC

mo, da bi voda ne pošla in da nam divjad ne bi požrta letine.

Pri izkupu vodnjaka Plešvican denarino in s tehničnimi pomagali pomaga Žužemberška krajevna skupnost. Tajnik Milan Senica, ki Plešvico večkrat obišče, pravi, da so ti ljudje vredni pomoči že zato, ker so tako složni in ker znajo vsak dan pomoći tako koristno obrniti. I. ZORAN

druga skupina, saj v tako majhnem kraju ni veliko delovnih rok. Eden si bolj želi od drugega, da bi tole končali. Računamo, da bo sredi prihodnjega leta z Zgornice že tekla voda v hiše kapnice,“ so pojasnjevali drugi.

Kako hudo je, če v vasi ni dovolj vode, so spoznali pred petimi ali šestimi leti, ko je Plešvica gorela. Gasilci so osušili vse kapnice, pa ni dosti pomagalo. Voda v zgornici jih bo vsaj deloma pregnala strah pred podobno nesrečo v prihodnje, bodo vsaj imeli s čim gasiti.

„Vsi ne moremo po svetu,“ pravijo, „nekateri moramo ostati in nadaljevati, kar smo se naučili od staršev. Danes pa so taki časi, da ne bi shajali, če bi se držali starega kot pijanci plota. Trudimo se, da bi si olajšali življenje, da bi tudi k nam prilezel del naredka, o katerem beremo in slišimo govoriti. Predvsem pa si želimo

druga skupina, saj v tako majhnem kraju ni veliko delovnih rok. Eden si bolj želi od drugega, da bi tole končali. Računamo, da bo sredi prihodnjega leta z Zgornice že tekla voda v hiše kapnice,“ so pojasnjevali drugi.

Kako hudo je, če v vasi ni dovolj vode, so spoznali pred petimi ali šestimi leti, ko je Plešvica gorela. Gasilci so osušili vse kapnice, pa ni dosti pomagalo. Voda v zgornici jih bo vsaj deloma pregnala strah pred podobno nesrečo v prihodnje, bodo vsaj imeli s čim gasiti.

„Vsi ne moremo po svetu,“ pravijo, „nekateri moramo ostati in nadaljevati, kar smo se naučili od staršev. Danes pa so taki časi, da ne bi shajali, če bi se držali starega kot pijanci plota. Trudimo se, da bi si olajšali življenje, da bi tudi k nam prilezel del naredka, o katerem beremo in slišimo govoriti. Predvsem pa si želimo

druga skupina, saj v tako majhnem kraju ni veliko delovnih rok. Eden si bolj želi od drugega, da bi tole končali. Računamo, da bo sredi prihodnjega leta z Zgornice že tekla voda v hiše kapnice,“ so pojasnjevali drugi.

Kako hudo je, če v vasi ni dovolj vode, so spoznali pred petimi ali šestimi leti, ko je Plešvica gorela. Gasilci so osušili vse kapnice, pa ni dosti pomagalo. Voda v zgornici jih bo vsaj deloma pregnala strah pred podobno nesrečo v prihodnje, bodo vsaj imeli s čim gasiti.

„Vsi ne moremo po svetu,“ pravijo, „nekateri moramo ostati in nadaljevati, kar smo se naučili od staršev. Danes pa so taki časi, da ne bi shajali, če bi se držali starega kot pijanci plota. Trudimo se, da bi si olajšali življenje, da bi tudi k nam prilezel del naredka, o katerem beremo in slišimo govoriti. Predvsem pa si želimo

druga skupina, saj v tako majhnem kraju ni veliko delovnih rok. Eden si bolj želi od drugega, da bi tole končali. Računamo, da bo sredi prihodnjega leta z Zgornice že tekla voda v hiše kapnice,“ so pojasnjevali drugi.

Kako hudo je, če v vasi ni dovolj vode, so spoznali pred petimi ali šestimi leti, ko je Plešvica gorela. Gasilci so osušili vse kapnice, pa ni dosti pomagalo. Voda v zgornici jih bo vsaj deloma pregnala strah pred podobno nesrečo v prihodnje, bodo vsaj imeli s čim gasiti.

„Vsi ne moremo po svetu,“ pravijo, „nekateri moramo ostati in nadaljevati, kar smo se naučili od staršev. Danes pa so taki časi, da ne bi shajali, če bi se držali starega kot pijanci plota. Trudimo se, da bi si olajšali življenje, da bi tudi k nam prilezel del naredka, o katerem beremo in slišimo govoriti. Predvsem pa si želimo

druga skupina, saj v tako majhnem kraju ni veliko delovnih rok. Eden si bolj želi od drugega, da bi tole končali. Računamo, da bo sredi prihodnjega leta z Zgornice že tekla voda v hiše kapnice,“ so pojasnjevali drugi.

Kako hudo je, če v vasi ni dovolj vode, so spoznali pred petimi ali šestimi leti, ko je Plešvica gorela. Gasilci so osušili vse kapnice, pa ni dosti pomagalo. Voda v zgornici jih bo vsaj deloma pregnala strah pred podobno nesrečo v prihodnje, bodo vsaj imeli s čim gasiti.

„Vsi ne moremo po svetu,“ pravijo, „nekateri moramo ostati in nadaljevati, kar smo se naučili od staršev. Danes pa so taki časi, da ne bi shajali, če bi se držali starega kot pijanci plota. Trudimo se, da bi si olajšali življenje, da bi tudi k nam prilezel del naredka, o katerem beremo in slišimo govoriti. Predvsem pa si želimo

druga skupina, saj v tako majhnem kraju ni veliko delovnih rok. Eden si bolj želi od drugega, da bi tole končali. Računamo, da bo sredi prihodnjega leta z Zgornice že tekla voda v hiše kapnice,“ so pojasnjevali drugi.

Kako hudo je, če v vasi ni dovolj vode, so spoznali pred petimi ali šestimi leti, ko je Plešvica gorela. Gasilci so osušili vse kapnice, pa ni dosti pomagalo. Voda v zgornici jih bo vsaj deloma pregnala strah pred podobno nesrečo v prihodnje, bodo vsaj imeli s čim gasiti.

„Vsi ne moremo po svetu,“ pravijo, „nekateri moramo ostati in nadaljevati, kar smo se naučili od staršev. Danes pa so taki časi, da ne bi shajali, če bi se držali starega kot pijanci plota. Trudimo se, da bi si olajšali življenje, da bi tudi k nam prilezel del naredka, o katerem beremo in slišimo govoriti. Predvsem pa si želimo

druga skupina, saj v tako majhnem kraju ni veliko delovnih rok. Eden si bolj želi od drugega, da bi tole končali. Računamo, da bo sredi



„Družbeno varstvo otrok bo imelo v programu socialnega razvoja Posavje v naslednjih 10 letih pomembno mesto. Širjenje varstvenih ustanov bo zahteval v Posavju tudi oddelek ustrezone srednje šole za vzgojiteljice in negovalke“, je izjavila Nada Majcen, 19. novembra na medobčinskem posvetu v Kostanjevici. (Foto: J. Teppey)

2000 ha izpostavljen poplavam

Prizadeti želijo čimprej varnostni nasip ob levem bregu Save

Na poplavnih območjih brežiške občine se vrstijo sestanki prebivalcev s predstavniki občinskega štaba za civilno zaščito in predstavniki skupštine. Občane z Mostca, Trnja, Mihalovca in Loč so najprej seznanili z graditvijo nasipa, ki bo zavaroval pred narslo vodo levi breg Save.

Idejni načrt za to investicijo, vredno tri milijarde starih dinarjev, je že napravljen. Nasip bo ubranil pred poplavami več kot dva tisoč hektarov najbolj ogroženih površin. Ker gre za varnost ljudi in sadov njihovih žujev, je pričakovati pomoč širše družbene skupnosti, prizadeti

POSAVJE DO LETA 1985

Osnutek dolgoročnega razvoja Posavje, ki ga je pripravila medobčinska komisija skupaj z Regionom iz Brežic, je zagledal beli dan in 200 izvodih. Knjiga obsega vsestranski razvoj pokrajine in bo dragocen pripomoček občinskim skupščinam pri uresničevanju nalog v prihodnjih desetih letih.

O razvojnem konceptu gospodarskega, socialnega in prostorskoga razvoja Posavje bo te dni stekla javna razprava. Član medobčinske komisije za pripravo osnutka so se najprej sestali s svetom posavskih občin in medobčinskim svetom ZK Posavje.

pa naj bi odstopili oziroma zamenjali potrebna zemljišča za graditev nasipa.

Prebivalci od Mostca do Mihalovca, ki žive na poplavnih območjih, so pokazali pripravljenost za sodelovanje pri tej gradnji. Zadovoljni so, da bodo imeli enkrat za vselej mir pred katastrofami, ki jih zadnje desetletje pogosto presenečajo.

Na Mostcu, v Trnju, v Mihalovcu in Ločah so izvolili po enega predstavnika v občinsko delegacijo, ki bo s tem težkim problemom seznanila republiške organe.

Resnici je treba pogledati v oči. Prebivalci teh krajev so pogoste izpostavljeni povodnjim, odkar imajo nove nasipe v Zagrebu in odkar je zgrajen nasip na desnem bregu Save od Budica in naprej mimo Čateških Toplic. Reka se razlije iz struge že ob vsakem malo ve-

čjem deževju, zato v Brežicah zahtevajo, da bi zgradili nasip najkasneje v prihodnjih petih letih. To pomeni, da ga morajo upoštevati v republiškem srednjoročnem razvojnem programu za obdobje 1976-1980. Za gospodarstvo brežiške občine je kmetijstvo pomembna panoga, zato ljudem ni vseeno, če je 2000 ha zemljišč vedno pogoste izpostavljenih poplavam.

V. P.

Blok v Dobovi, zakaj pa ne?

Ljudje smo vedno polni načrtov. Ko uresničimo enega, že snujemo drugega in klub temu komaj sledimo napredku. Vsak si želi izboljšav v svoji panogi.

Tako je tudi v dobovskem obratu Beti. Do pred kratkim je bila največja želja kolektiva dobiti sodobne delovne prostore, kakršne imajo drugod že vrsto let. Zdaj jih imajo in to jih spodbuja k novim načrtom. Za 200 delavk je prostora v topli, svetli in zračni proizvodni hali, kjer ni več stiske in kjer tudi zime ne občutijo.

Trenutno je zaposlenih v obratu 130 delavk, 22 pa se jih pričuje za delo pri šivalnih strojih. Delavke v obratu resno razmišljajo o specializaciji. To pomeni, da bi s ponovenjem izdelkov sčasoma skrajšale delovni postopek in se približale evropskim normam, kar bi jim prineslo tudi večje prejemke.

Seveda pa se še prej nadajo novih strojev, ker sedanj ne ustrezajo povsem tehnološkemu postopku. Ko jih bo v obratu delalo 200, bo lahko stekel se drugi tekoči trak in proizvodnja se bo bistveno povečala.

K boljšemu počutju delavk bo v kratkem pripomogla tudi adaptacija stare stavbe, v kateri urejajo kuhinjo, jedilnico, garderobo, skladišča in druge prostore.

In o strehi nad glavo tudi razmišljajo delavke Beti. Do zdaj obrat ni imel lastnih stanovanj, še za upravnika ne, zato so se ti tako pogosto menjali. Stanovanjske težave so reševali z dodeljevanjem posojil, toda vsi nimajo možnosti za postavitev lastne hiše. Tem bi ustregli s stanovanji v bloku, ki bo prej ali slej moral stati tudi v Dobovi.

J. T.

S STATUTOM NA PLAN!

Občinska konferenca SZDL v Brežicah bo na naslednji seji obravnavala statut občine. Za zdaj je izdelan šele osnutek, torej imajo občani še dovolj možnosti, da vnesajo vanje želje in pripombe.

SPET PARADIŽNIK IN KUMARE

Vrnjanje Catež bodo po letu 1975 razširili še za pet hektarov. Pod steklom bodo na novih površinah pridelovali predvsem vrtnine. Za ogrevanje bodo izkoristili termalno in ogrevano vodo. V rastlinjakih nameravajo pridelati do 1250 ton kumar, paradižnika in še nekaterih vrtnin.

Slaba stran podajanja kljuk

Blizu je čas, ko telesna kultura v krški občini ne bo več zapostavljena

Jutri bo v Krškem ustanovna skupščina temeljne telesnokulture skupnosti, za katero je komisija pripravila pregled dosedanja dejavnosti te vrste v občini. Gotovo bo ob besedah životarjenje, mrtvilo, denarne težave, razdrobljenost in podobnih marsikdo presenečen, če je do zdaj živel v prepričanju, da družba dovolj skrbi za razvoj telesne kulture.

Ugotovitve, ki jih lahko preberemo iz nepopolne analize, so zaskrbljujoče. Nekdaj množične telesnokulture manifestacije so se zožile na majhen krog občanov in izgubile tudi na kvaliteti. O telesni kulturni dejavnosti lahko govorimo le v treh krajevnih središčih: v Krškem, na Senovem in v Leskovcu. Drugod je mrtvilo.

Zakaj? Zato, ker je bila telesna kultura do zdaj prepuščena sama sebi. Njen obstoj je bil odvisen od dobre volje posameznikov v delovnih organizacijah in družbenopolitičnih organih.

Zdaj je zaživila neka dejavnost tu, zdaj druga tam, pa je čez čas spet zatonila. Kjer so se bolje znašli, so imeli na voljo tudi več denarja. Zato so ponekod kar tekmovali, kako bi pridobili zase vplivne ljudi, katerih beseida bi jim lahko prinesla cvenka v mošnjiček. Tu ni veljalo načelo: Kdor več naredi, več dobi.

ZEMLJA, ZEMLJICA!

V ponedeljek, 14. novembra, se je v Krškem sestalo Društvo pravnikov „Posavje“. Člani so izmenjavalni mnjenja in stališča v zvezi s pravnim prometom kmetijskih „Posavje“. Člani so izmenjali mnjenja in stališča v zvezi s pravnim prometom kmetijskih „Posavje“. Člani so se lotili znamenom, da bi v posavskih občinah zagotovili enotno reševanje omenjenih zadev.

Užaljeni občan se pritožuje

»Prizadeli so reveža«

„To ni pravično, da človek za nujne potrebe ne dobi bencina,“ se je pred dnevi ves ogrožen oglasil pri meni Stanko Kodrič s Pristave št. 7. Gorivo je prišel iskat z desetlitrsko posodo na črpalko v Brežicah. Poskusil je tudi drugod, a zaman. Povod so imeli najbrž navodila, da bencina posebej (za zalogo) ne smejo točiti.

„In tako sem oškodovan jaz, ki vse leto porabim komaj 20 litrov bencina,“ se ni in ni mogel pomiriti. „Potrebujem ga za motorno zago, zdaj pa sem prikrajan še za delo z njo. Tistim z avtomobili gre bolje, zapelejo na črpalko, napolnijo tank, doma pa gorivo izčišo. Jaz, ki imam samo kolo in sem takoj razdaljo prevzel z njim zaman, sem pa takole prizadet.“

Dobro se zavedam, da je treba omejiti porabo goriva, toda zakaj na račun reveža.

Lahko bi bili ukrepali drugače in dali lastnikom kmetijskih strojev, motornih žag in drugih pripomočkov bone, da bi si z njimi zagotovili bencin. Tako pa se nekdo lahko vozi za sport, drugi pa mora z nujnim delom čakati na boljše čase. Trdno sem prepuščen, da se te stvari dajo urediti tako, da bi bilo za vse prav. Želim, da to zapisete, morda bo le kaj zaledgo!“

J. T.



Stanko Kodrič: „Tako vendar ne gre.“

Telesna kultura ni imela dejavnja niti za najosnovnejšo dejavnost, zato so si posamezniki kar podajali kljuke v podjetjih in moledovali za denar. Koliko so v občini zbrali iz raznih virov, se ne ve natancno. Računa, da je skupna vsota sredstev za telesno kulturo presegla 300 tisoč dinarjev. Iz občinskega proračuna je šel za te nameне zelo majhen znesek. Letos so na primer namenili telesni kul-

turi 65.000 din ali 2 din na prebivalca. Ta številka uvršča Krško prav na konec seznama slovenskih občin. Po prvem januarju 1974 se bo to bistveno spremenilo. S podpisom družbenega dogovorase bodo stekali za telesno kulturo dosti večje vsote kot doslej.

ZA SLABŠI LES MANJ IZKUPIČKA

Pri sečnji v enoti Gozdnega spodarstva na Senovem opažajo upanje tehničnega lesa, veča pa se prodaja prostorninskega lesa, kar pa gospodarjenje ni ravno ugodno. To pomeni, da imajo manjši dohodek lastnik gozda, gozdnino gospodarsko organizacija in sklad za obnovno gozdro. Zaradi vsega tega so tudi gojivljena dela skromnejše. Do leta 1980 predvidevajo za zasaditev le 27 hektarov.

IZPITI, PA NE ZA VSE

Vsi tisti vojaški rezervni starešini se niso udeležili pohoda, bodo meseč morali opravljati izpite, sklenili odbor Zvezde rezervnih vojnih starešin v Krškem na svoji sedanji seji. Kdor se tudi tokrat ne bo odzval, bo klican na zagovor, če bo izstotal brez opravljivih razlogov. Za 24. november je v Krškem napovedano predavanje z naslovom „Vojnopolitični pregled in smernice za obrambo SFRJ pred napadom“. Organizira ga ZRVS skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Na predavanje bodo vabljeni vsi tisti občani, ki se ukvarjajo z obrambnimi vprašanji.

Organizacija rezervnih vojnih starešin v občini je doslej vpletala izpolnila obvezni delovni program, ki vsebuje predavanja, orientacijske pohode in udeležbo na republikanskih tekmovanjih. Razen tega je postala za tehnični zbor, za ogled orodij in streljanje.

Krajevna združenja započeli meseč volilne priprave za nova volita v krajevnih združenjih in občinskih odborih ZRVS. Sezname previdnih kandidatov je večina pravila že do konca minulega meseca.

DUSAN VLADIC



Ekipa Osnovne šole na Raki, ki je na republikanskem kvizu „Boj za staro pravdo“ prinesla krški občini 3. mesto (Foto: J. Teppey)

KRŠKE NOVICE

Tako kot lani se bodo posebej izbravali živinorejci, vinogradniki in drugi.

SE DVA DNI

— Vodstvo občin

Rdečega križa je na zadnji seji, ki so jo prisotvovali tudi predsedniki krajevnih organizacij in mentorji mladih članov, sprejelo delovni program za zimsko obdobje. 5. in 6. decembra bo na Senovem v Krškem letosinja zadnja pravila za prizadevanje za podzemeljsko prehrano. Komisija, ki so jo sestavljali člani krškega foto kluba in občinske ZPM, je pretekli teden pregledala dela slovenskih pionirjev, ki so prispevali za republikansko razstavo ob 400-letnici hrvaško-slovenskega kmečkega upora. Za razstavo v krški Galeriji so odbrali 79 fotografij. Odprtli jo bodo prihodnji mesec.

OCENJEVANJE ZAKLJUČENO — Komisija, ki so jo sestavljali člani krškega foto kluba in občinske ZPM, je pretekli teden pregledala dela slovenskih pionirjev, ki so prispevali za republikansko razstavo ob 400-letnici hrvaško-slovenskega kmečkega upora. Za razstavo v krški Galeriji so odbrali 79 fotografij. Odprtli jo bodo prihodnji mesec.

ZNOVA PREDAVANJA — Sekcija za kmetijstvo pri občinski konferenci SZDL in enota za kooperacijo pri krškem Agrokombinatu bosta pozimi ponovno organizirali vrsto strokovnih predavanj za kmetovalce.

KMALU TOZD?!

— Ta teden neposredni proizvajalci in drugi člani kolektiva krškega Agrokombinata že razpravljajo o predlogu samoupravnega sporazuma, ki naj bi urejal bodočo organizacijo TOZD. Ce ne bo spremembenjavački predlog, bodo ustanovili tri take organizacije, skupne službe pa bodo imeli status poslovne enote.

KRŠKI TEDNIK



je lepa. Le nekaj truda bi bilo treba za ureditev. Nihče npr. ne privezuje za ograde na desni. Kdor z vozom do kraja sejmišča, ko proda, ne more ven, ker mu drugi zapro pot. (Foto: Železnik)

Martinov sejem bil je živ...

Gramota za občino! To slikajte! V takem blatu naj kmet prodaja?! To je le nekaj bridkih ugotovitev na račun novega sejniškega sejmišča

Pravijo, da je bilo poceni. Ničesar ni manjkalo. Še zagrebški predstavnik je tokrat raje razstavil svoje plašče, hlače in suknjiče kar na voli, kravami in prasiči, ne na Kvedrovem trgu, kjer je pred kratkim dražil sejniške trgovce ... Sploh pa nisem utele spravljati za cene ali kaj sejmskega, ker so me kmetje oblegali mnogo bolj perečim vprašanjem: Kdo je tisti, ki je zagrešil to mesto? Zakaj ne moremo „glijati“ na starem sejmišču ... In še sicer pa je bil tam tudi župan, drugih odgovornih pa ni bilo.

Zapisali smo nekaj mnenj:

ANTON LAKNAR, kmet iz Tod: „Tod je že taká svízna nalašč za najbolj zoporno. Vedno bo tako. Voda se sem dol s hriba. Kar priredimo z velikim trudem. Sedaj, ko je napočil dan, bi to živinče, v katerega smo svoj trud, spremenili v denarcev, pa moramo stati v blatu. Je to prav?“ MARTIN OMERZEL, Vel. pri Krškem: „Ob pol tretji sem vpregel. Sedaj sem prodal že pred poldruge vendar z vozom ne morem. Kaj takega ni nikjer. V mestu sem že pred mesecem plačal 50 par sejmne za prasička, tu pa te odere za 2 dinarja!“ Cez križišča pa prideš z vprego živ, da o čakanju ne moremo!“ Podobne sitnosti je tudi njegov rojak Tone

barako Odpada. Dosti je bilo takih, ki so se znašli na ta način. Majcen se je čudil, da nihče ne kasira sejmne, drugi so se jezili, ker so morali plačati še to.

Dežurni miličnik: „Dvakrat sem se danes že preobil zaradi sejmišča! Ob pol šestih zjutraj sva bila s kolegom že tu. Rednega samo kasirata, ne razvrščata pa sejmarjev. Vlada splošen nedr. Poskušala sva ga vzposta-

viti, vendar ne gre. Huda prometna nevarnost je križišče pri Mlakarju. Nastajajo dolge kolone vozil na Kvedrovem cesti, vprege se zagozdijo na ozki cesti. Prometni red na tej cesti bi vzpostavili edino na ta način, da bi jo v času sejma spremeniли v enosmerno. Kdor bi zapuščal sejmišče, pa bi moral z njega po druge cesti čez hrib in v Sejniško.“

Nisem mogel srečati sejma, ki bi „pridobitev“ novega sejmišča hvalil. Marsikdo je sicer priznal, da je lega kot taka kot nalašč: tehnica, klavnica, veterinarji. Za silo bi bilo treba, če so vložili že v ograjo, vložiti še nekaj kamenja in peska in kje kakšno celo cev! ALFRED ŽELEZNICK



Prav ob vhodu je izvir! Baje je to cev iz sejniškega vodohrama, ki na tem mestu prispeva k izgubam mestnega vodovoda. Sejmarji pa takole telovadijo po blatu. (Foto: A. Ž.)

Kvedrov trg: mrtvo mesto?

Lokale spreminja v skladišča, stanovanja v pisarne ... Komisija bo naredila red

Navajamo le bežen pregled lokalov, ki to danes več niso na Kvedrovem trgu: najmanj 100 kvadratnih



Trgovci pravijo: „Ne nese!“ Zatem pa visi tedne in tedne tak lepak. Je le moral biti nekdo, ki se je za trgovino zanimal? (Foto: A. Ž.)

Z KRMELJJA IN OKOLICE

MARJANA ZAMANA, Kostjo Šmuca, Milana Papeža, Antona Zvara in Borisa Debelaka.

LEPA BROŠURA – Minuli teden je končno izšla spominska brošura ob 10-letnici obstoja Krmeljske METALNE. Iziti bi morala že lani, vendar se je izid zakasnil zaradi pomankanja denarja in iz tehničnih razlogov. Na strnjemenu mestu je slednji predstavljen zgodovina Krmeljske doline, predvsem njeni rudarska tradicija in seveda preteklost sedanja METALNE. Oprema in tisk sta zelo lepa. Brošura so dobili v roko vsi delavci METALNE.

RADVANJE SO HVALEZNE – Vaščani zaselka Radvanja, zadnjega dela Murne pri Šentjanžu, so najtopleje zahvaljujejo vsem, ki so jim pomagali uremčiti davno željo – elektrifikacijo naselja. Se posebno se zahvaljujejo sejniški občinski skupščini, krajevni skupnosti Šentjanž in delavcem ELEKTRA Celje – delovna enota Sevnica, ki so izvajali dela.

B. DEBELAK

metrov velik lokal v nacionaliziranem delu Cimperškove hiše je postal rotopotrnički, stari prostori lekarne so že od preselitve zaprti, trgovina s čevljarskimi potrebsčinami je menda postala skladisčje. JUTRANKA je, kot kaže opustila prostore pri občini. Trgovsko podjetje bo izselilo slasčičarja in v lokalnu uredila skladisčje in predpakirnico sladkorja ... V novem domu upokojencev sta prazni dve pisarni v zemi pritisknami, v novi poslovno-stanovanjski stavbi stanovanjskega podjetja bodo dve stanovanji namenili za pisarne občinskih družbeno-političnih organizacij!

Spisek ni popoln. Taki lokalci so še v Smarju in drugih delih mesta. Po drugi strani se vrsta delavnih društiev in organizacij spopada s težavo, kje sploh imeti arhiv. Sejniška krajevna skupnost ima nekaj papirjev pri predsedniku, nekaj pri drugih članih sveta. To ni edina težava. Najbolj nezačeleno je to, da se z zapiranjem lokalov – dosti je res takih, ki so kaj malo primerni – spreminja sicer mikavan krajenvi videz.

Svet za gospodarstvo in finance pri občinski skupščini je zato na sej minuli četrtek ustanovil posebno komisijo, ki mora raziskati položaj in pripraviti tudi strokovno utelejene predlage, kaj storiti. Ob vsem nastaja namreč tudi znatna škoda na samih zgradbah.

STEBRI KRMELJSKE LISCE

Ob otvoritvi sodobnih proizvodnih prostorov LISCE v Krmelju niso pozabili najstarejših delavk, ki so pred 14. leti začele s svojimi sivalnimi stroji. Te delavke so bile: Ivanka Božič, Vera Livk, Pavla Murn, Marija Murn in Antonija Žuk. Najstarejša delavka Pavla Murn je ob prisotnosti odbornikov sejniške občinske skupščine in številnih gostov odprla nove proizvodne prostore.

Stran uredil: ALFRED ŽELEZNICK

Dobra beseda dobro mesto najde

Ljudska tehnika: primer, kako se pride do radijske postaje - Delajo sku-paj s trebanjskim mladinskim klubom - Kako dobro izrabiti barako

V skupini za pripravo promedjalne radijske postaje so učitelji, pa tudi inženirji iz TRIMA. Imeli so že več sestankov. Nezavdajljiv prostor v baraki za zgradbo družbeno-političnih organizacij bodo uredili člani trebanjskega mladinskega kluba, ki bodo uporabljali osrednji večji prostor. Manjše obrobne prostore bodo zasedle posamezne sekcijske. Skoraj idealna rešitev bi lahko rekli. Kako pa bodo prišli do drage opreme za

radioklub (postaja stane 17 ti-sočakov), o tem nam je povedal predsednik občinskega odbora LT in učitelj tehničnega pouka na trebanjski osnovni šoli Janez Medved:



JANEZ MEDVED: „Postaja bo kmalu v Trebnjem!“

„Naleteli smo na ugoden odziv, ko smo poslali prošnje za pomoč. Odzvala se je že trebanjska krajevna skupnost, šentlorenški HRAST, ugoden odmev je tudi v DANU in TRIMU. Podjetjem se bomo oddolžili tako, da bomo na pozivne kartice, ki jih radioamaterji posiljajo kolegom iz etra za potrditev zvezne po vsem svetu, tiskali znake ali kak drug motiv tega podjetja. Nekaj amaterjev, ki so večji telegrafije, že imamo, druge bomo usposobili na

tečaju. Pomagala nam bo tudi republiška Radioamaterska zveza. O drugem se bomo pogovorili na občnem zboru čez 14 dni.“ Tako torej mladi učitelj.

Da ni vse le zamisel posameznika, sem videl po zapisnikih sestankov s konkretnimi nalogami posameznikov, ki jih niso obdržali zase. Marsikje je treba prijeti za kljuko. Morda tudi ne uspe prvč. Dosti je razlogov, zakaj je treba iti znova in znowa. Uspeh pa ne izostane!

A. ŽELEZNICK

PREDSEDNIKI KS ZA SAMOPRISPEVEK

Po sestanku z direktorji glede podpore akciji za samoprispevek za potrebe šolstva in krajevnih skupnosti 12. novembra je imel predsednik občinske skupščine Slavko Kržan sestanek tudi s predsedniki krajevnih skupnosti v občini. Podobno kot direktorji so tudi predsedniki KS z razumevanjem sprejeli predvideno akcijo in se dogovorili o vodenju javne razprave po krajevnih skupnostih. Načrt razvoja šolstva in krajevnih skupnosti, predvsem pa akcijo za samoprispevek, bodo pojasnjavali ne le na sedežih krajevnih skupnosti, temveč tudi po manjših zaselkih.

POVABILI SO NOVINARJE

Komisija za pripravo referendum o podaljšanju samoprispevka za šolstvo in komunalne objekte dela s polno paro. Izdelan je nadrobni razpored vseh akcij, saj se vsakdo zaveda, v kakšne hude težave bi zabredila vse občinske skupnosti, če bi referendum spodeljet. V tork je zato predsednik občinske skupščine Slavko Kržan sklical tiskovno konferenco za novinarje Dela, Ljubljanskega dnevnika, RTV in Dolenjskega lista. Novinarji so obiskali tudi posamezne šole v občini in krajevne skupnosti, da bi se tako najbolje seznanili s težavami šolstva in komunalnih dejavnosti.



Zaenkrat so se nasmejani tile trebanjski šolarji, dolgo pa v taki baraki ne more biti dobrega vzdusja za pouk! Vseeno so se izkazali: učenci 5. c (na sliki) so pod vodstvom razrednika Staneta Sitarja že marsikaj storili, da bi bila tudi njihova baraka lepša. Čeprav za ta prostor navodili niso terjala, da morajo nositi copate, so se odločili za to. Tla čistijo sami, poskrbeli so za rože in še in se radi povedo, kako skušajo urediti razred. Pouk v barakah in garažah je izhod v sili, dolgo tako ne more ostati. Glasovanje za podaljšanje samoprispevka decembra zagotavlja, da bo nezavdajljiva prostorska stiska trebanjske šole le prenehala. (Foto: Železnick)

RED V OBRTI

Novi obrtni zakon je omogočil tudi občinskih skupščinam, da po svoje uredijo nekatere stvari, ki se nanašajo predvsem na ugotavljanje družbenega interesa kot pogoj za izdajo obrtnega dovoljenja, pogoje, kdaj sme obrtna delavnica prodajati svoje izdelke tudi izven delovnih prostorov in kdaj smejo občani opravljati obrt kot postranski poklic.

Za trebanjske razmere je zanimivo tudi to, da smejo občani oddajati sobe za prenovevanje le preko recepcionske službe predstavnika društva. Ker te se ni, morajo oddajati sobe preko organizacije združenega dela v gostinstvu. O tem morajo predhodno skleniti pogodbo.

PRAPROČE: STRELCI DOBIVO ELEKTRIKO

Prizadetna strelska družina Franc Krese-Coban iz Trebnjega je lani zgradila v Prapročah lepo strelišče, vendar takrat ni imela denarja, da bi v stavbo napeljala tudi elektriko. Z razumevanjem občinske skupščine so prišli do denarja, tako da bo vprašanje elektrike za strelišče v kratkem rešeno.

IZ KRAJA V KRAJ

TREBNJE: VIDELO BOMO „CETJE V JESEN“ – V soboto in nedeljo bodo v trebanjskem kinu vrteli domačo ljubezensko drama po romanu Ivana Tavčarja Cetje v jeseni. Film, znan že kot televizijska nadaljevanja je požel mnogo nagrad tudi v Pulju. Dobil je Zlato arenzo za režijo, ravno tako tudi za scenografijo in srebrno arenzo za žensko vlogo. Na niškem festivalu je dobil za naslovno žensko vlogo celo prvo nagrado. Film vreden ogleda.

DOL. JESENICE: VODE DO VOLJ – Vaščani te vasi imajo dovolj vode, odkar so si napeljali vodo izpod Debence. Vode ni zmanjkovalo niti ob letošnjih največjih sušah. Težave z vodo pa so imeli v Gorenjih Jesenicah, kjer so še priključeni do vode. Dol. Jesenice.

MOKRONOG: LARFARJI NA PLANEM VSAK PETEK – So tudi sicer, vendar ne izključno za to stvar. Ob petkih pa imajo posebne sestanke, tako da je že marsikaj jasno, čeprav nočjo še nicedesar izdati. Ce druge ne, se obeta konkurenca pri Pustu, čeprav so bili hudi, ko smo bodrili druge. Pa zaenkrat še nič o idejah, saj se dobre vedno same hvalijo!

TREBNJE: ZRVS POTREBUJE KAMERO – Člani organizacije re-

zervnih vojaških starešin že več let izražajo željo, da bi kupili kino kamero, ki bi jo koristno uporabili za snemanje raznih vaj in drugih zanimivosti. Za takšno kamero kažejo zanimanje tudi v nekaterih delovnih organizacijah. Vse kaže, da bodo prizadevanja kmalu obrodila sadove. Kupiti želijo kamero za 16 milimetrovski film.

LJUBLJANA: KROKANJE ZAGOTOVLJENO! – Tako so zapisali študentje na vabilu, s katerim so na lepkih po Trebnjem vabilni na skupščino Goliovega akademškega klubu. Skupščina je bila minuli četrtek, po lepkemu pa ni šlo le za navadno krokanje, saj je pisalo: „Elitno krokanje zagotovljeno!“ Martin je pač imel zapoznali odnev, pregovor pa tudi pravi, da je v vinu resnica, tako da vseeno ni moglo biti prehudo!

MOKRONOG: SOLA – KAJ PO NOVEM, KAJ PO STAREM? Preureditve in dograditve nekih prostorov pri mokronoški šoli poteka (in tudi še bo) iz denarja, ki je bil za to zagotovljen iz dosedanjega samoprispevka. Po podaljšanju samoprispevka, o čemer bo glasovanje decembra, pa bo mokronoška šola dobila še novo telovadnico. To ne bo velika pridobitev le za šolo, temveč za ves kraj, saj sedaj miskatera skupina hodi celo na Mirno.

TREBANJSKE NOVICE

V ZK naj imajo večino delavci

Veliko napak je bilo storjenih prav zaradi premajhnega vpliva delavcev na reševanje pomembnih zadev - Delovni ljudje naj odločajo

Predvidena razprava o gospodarjenju v 9 mesecih letosnjega leta na seji občinske konference ZK Kočevje, ki je bila 14. novembra, je bila odložena, ker delovne organizacije še niso dale vseh potrebnih podatkov za poročilo. Zato pa so podrobnejše ocenili razpravo o izhodiščih za pripravo X. kongresa ZKJ.

Prvi krog razprave o izhodiščih je v kočevski občini končan, čeprav ponekod z zamudo. Komunisti so za izhodišča in tudi občinska konferenca jih je na zadnji seji podprla. Vendar s tem razprava o izhodiščih še ni končana. V osnovnih organizacijah (OO) ZK bodo zdaj podrobnejše ali celo študijsko raz-

VEČINA ZA KOMUNALNO UREJANJE IN BAŽEN

3.000 vprašalnikov je bilo razposlanih v kočevski občini, da bi občinska vodstva dobila mnenje občanov o bodočem samoprispevku. Vprašalnik je vrnilo 1559 občanov (52 odstotkov), od tega jih je bilo za ponovno uvedbo samoprispevka 1390 (82,6 odstotka), ostali pa proti. Največ glasov (877) je bilo za urejanje raznih komunalnih zadev po krajevnih skupnostih, 388 jih je bilo za plavalni bazen, 187 za dograditev otroškega vrta, 121 za telovadnico in 21 za druge zadeve. (Nekateri občani so oddali glasove za dva predloga, zato je glasov več, kot je bilo vrnjenih vprašalnikov.)

BO ALI NE BO OTVORITEV?

Za dan republike je bila v Kočevju predvidena otvoritev nove mekarne. Vprašanje pa je, če bodo vsa dela do praznika končana. Zamude so nastale pri notranjih instalacijah.



- Kočevske lastovke na svojih mestih - kam neki bodo drevi poletete...?

DROBNE IZ KOČEVJA

KOMU NAGRADA - Coca-cola zamaški prinesejo srečo in nagrade. O tem nas prepričujejo bučne reklame. Vprašanje je, kako priti do zamaška. Ako kupiš stekleničko v trgovini, je še upanje na nagrado, drugače pa je v bisejih in gostinskim obratih. Tam dobiš stekleničko coca-cole že odprt, torej brez zamaška in tudi brez možnosti za nagrado in srečo.

MANJ ODKUPOVALCEV - Dijiji kostanj je bil že od nekdaj posebno veselje šolskih otrok. Spomiladi so delali iz mladega brstja piščake, v jeseni pa so nabirali zrele plodove. Tudi letos so solariji pridno nabirali kostanj. Žal ni bilo toliko kupcev kot prejšnja leta. Kostanja niso kupovali niti lvske družine niti kmetijska zadruga. Končno ga je odkupilo podjetje "Lek" iz Ljubljane.

POHVALE - Filatelično društvo Kočevje je prejelo za uspešno organizacijo III. republike pionirske filatelične razstave in bivanja razstavljalcev v Kočevju veliko zahvalnih pisem. Tudi iz Novega mesta so pisali, da se iskreno zahvaljujejo društvu, posebno Andreju Arku za pogostitev. Podpisali so se "Hvalični pioniri filatelisti, posebno 9 razstavljalcev in voditeljica krožka na osnovni šoli Katja Rupena, Lucija Budnova". Pioniri filateličnega društva Kočevje se jim zahvaljujejo za obisk in si želijo še tesnejšega sodelovanja.



- Zakaj sveti pri RESTAVRACIJII nasproti hotela "Pugled" zvečer le pol neonskega napisa, in sicer RACIJA?

- Ali varčujejo z električno ali pa prerokujejo odgovornim za napise težke čase z racijami, kar bi bilo najbrž prav, saj je podobnih pomanjkljivih neonskih napisov še precej.

KOČEVSKE NOVICE

in postanejo malodušni, če se nekatere zadeve ne rešijo hitro. Vendar je bilo doslej storjenih precej napak in se vse ne da hitro rešiti. Veliko napak je nastalo predvsem zaradi premajhnega vpliva delavcev na reševanje zadev. ZK bi se moral prizadavati, da bodo v njej imeli večino delavci. Pri pridobivanju novih članov ZK mora odločujočo vlogo odigrati aktiv komunistov neposrednih proizvajalcev, ki v občini zelo uspešno dela.

Vsa naša prizadavanja - pismo, ustavne spremembe, izhodišča - imajo za glavni cilj, da se omogoči delavcem večja možnost za odločanje o vseh pomembnih zadevah pri nas.

J. PRIMC

Bolje izkoristiti zemljo

Ustanavljajo kmetijsko zemljiško skupnost

Na zadnji seji občinske skupnine je bil imenovan iniciativni odbor za oblikovanje kmetijsko-zemljiške skupnosti v občini Kočevje.

Njegovi člani so: inž. Franc Žlindra (predsednik), inž. Jože Andoljsek (namestnik predsednika), Jože Kastelic iz Predgrada, Miha Klarič iz Novih sel, inž. Rudo Zater Kočevske reke, inž. Anton Gregorič iz Kočevja, inž. Stane Letonja iz Škalce vasi, Peter Rauh iz Predgrada, Matija Jakič iz Slavskega laza, Slavko Frberžar iz Bo-

sljive loke, Anton Turk iz Drage in inž. Anton Pugelj iz Lipa.

Naložega tega odbora so, da pripravi družbeni dogovor o ustanovitvi zemljiške skupnosti za območje občine, da zagotovi soglasje podpisnikov tega dogovora, da opravi kanalizacijski postopek za izvajitev začasnih organov skupnosti in da sklice začasno skupščino kmetijske skupnosti.

V novi skupnosti se bodo izoblikovali zaslove za razpolaganje s kmetijskimi zemljišči (promet in zakup kmetijskih zemljišč, spodbujanje zdrževanja dela in sredstev za smotorno izkoriscanje zemlje, ukrepi za obdelavo zemljišč, varstvo kmetijskih zemljišč pred posegi nekmetov), za izboljševanje rodovitnosti in za prostorsko-ureditvene posege pri izboljševanju posestne in zemljiške sestave tal.

NAJNOVEJŠE IZ KOČEVJA

RAZPRODAJA - V trgovini podjetja TRIKON v Kočevju je v teh dneh razprodaja moških, ženskih in otroških pletenin ter konfekcije. Popust znaša kar 40 do 50 odstotkov. Trgovina je vedno polna. Razprodaja bo toliko časa, dokler ne bodo vse izdelkov, predvidenih za razprodajo, prodani.

ZA ZIMSKE SPORTNIKE - Sportni oddelki kočevske NAME že prodaja zimsko športno opremo, kot so smuči, sani, drsalke, smučarski čevlji in smučarska konfekcija.

MESO JE, DROBOVINE NI - Odkar se je meso podražilo, ga je dovolj, le drobovine še vedno ni dobiti, smo zvedeli v NAME.

KEGLJIŠČE OBNAVLJAJO - Med poplavom je bilo kočevsko kegljišče precej poškodovan. Obnovitvena dela končujejo, tako da bo kegljišče že jutri ali pojutrišnjem na veliko veselje koglačev in kegljark, spet odprt. Tudi cesta iz Podgorskih ulic do kegljišča je asfaltirana.

PRIZNANJE ČERNACU - V petek zvečer je odprt v Likovnem salonu v Kočevju prvo razstavo lovskih fotografij članov FKK Diana Franc Ilc, predsednik Lovske zveze Kočevje, ki je pokrovitelj razstave; razstava bo odprtoda nedelje, 25. novembra. Diplomi Lovske zveze Slovenije in Foto-kino zveze Slovenske ter darilo Lovske zveze Kočevje za kolekcijo najboljših fotografij je prejel inž. Janez Černič iz Kočevja. Otvoritev razstave se je udeležil tudi predsednik občinske skupščine Ribnica Bogo Abrahamsberg.

Skupščino solidarnostnega skladu so preimenovali v zbor solidarnostnega stanovanjskega skladu; razpravljali in sklepali so tudi o nekaterih drugih vprašanjih.

Prišla je neprjetna pošta od advokata Staneta Poljanška, naj se zglašim pri njem zaradi članka "Svet zmrzujejo", objavljenega v 41. številki našega lista. Predstavniki Stanovanjskega podjetja namreč menijo, da nekatere trditev niso le netočne, ampak prav žaljive. Pokazali sem mu nekatere dokumente - o njih sem sicer tudi pisal in bi si jih lahko ogledali že sami - na katerih je moja kritika slonela. Upam, da bo podjetje svoje sile bolj usmerilo v delo za korist hiš, ki so jim zaupane v upravljanje, kot v tožarjenje, sicer se bo treba še oglasti.

Drugo pismo sem napisal jaz tovariški Adi Bar, etnografinji pri Medobčinskem zavodu za spomeniško varstvo Ljubljana. Zaprošil sem jo za razsvetlitev zadeve o starosti hiš na Pugledu, o kateri sem pisal v reportazu o starinah na Slemeniju. Kasneje je nekdo na našem listu pisal, da je veliko, če je tista hiša stara okoli 100 let, in da v našem časopisu pre-



V osnovni šoli v Loškem potoku malico skoraj vsi izmed 252 učencev. Jedilnica je premajhna, zato pridejo na vrsto v več izmenah. Kuhinja ima dovolj veliko zmogljivost, da kuha še za zaposlene v obratu BPT. (Foto: J. Primc)

Brez vode ni življenja

V Hribu (Loški potok) zmanjka vode že okoli 13. ure - Začasno še en delavec v črpališču

Zdaj popoldne vsak dan je vas Hrib v Loškem potoku brez vode. Krajevne skupnosti se je že odločil, da bo organizačno prostovoljno delo za kopanje kanala v katerem bodo položili kable, ki so potrebni za novo napravo za avtomatsko uravnavanje črpjanja vode. Verjetno zaradi zime ta naprava letos še ne bo delovala, vsekakor pa bo prihodnje poletje. Tako trdijo v Loškem potoku.

J. P.

NOVA DELAVNICA

KOMUNALA Ribnica je kupila okoli 3 ha zemljišča v Podstenah, v neposredni bližini bencinske črpalke. Tu nameravajo zgraditi upravne prostore, garaže in servisno oziroma avtomehanično delavnico. Idejni načrt je že izdelan. Lahko pričakujemo, da bodo začeli gradnjo spomladis.

TURISTIČNI DINARJI

Sklad za pospeševanje turizma občine Ribnica naj bi imel letos 45.417 din dohodkov in izdatkov. V prvih devetih mesecih je bilo iz tega skladu porabljenih 15.000 din za prireditev "Prevoz bale po ribnisko", 2.000 din dotationi pa je bilo dano turističnemu društvu Ortnek. Neizkoriscena je ostala že dotacija TD Loški potok in TD Slemenja (za turistično tablo), porabljeni ni bil še predvideni denar za reklamne table in za pospeševanje turistične dejavnosti v občini.

občan vprašuje

medved odgovarja

- Si slišal za letalsko industrijo v Dolenji vasi, kjer grade DC-16?

- Grade le (D)družbeni (C)center, na katerega so čakali 16 let.

Postaja pa kar propada

Lipovec, pred dobrim polletjem. Slovensko je bilo izročeno svojemu menemu novo, lepo železniško postajno poslopje. Najtoplje je ga pozdravilo več deset stalnih potnikov, ki so se z vlakom vozili na delo in po drugih opravkih. Lončarji privajo, da so tudi sami marsikaj prispevali pri gradnji postaje, če drugače ne, pa takto kot vsi skupaj - kot družba. Lipovška postaja je slovela kot ena najlepših na kočevski progi...

Pred desetimi leti je bila zgrajena kočevska cesta in kmalu zatem je odsopal poslednji potniški vlak. Lipovška postaja, oddaljena od Dolenja vasi skoraj tri kilometra, je ostala zemljina, pozbavnja, tudi nerabna. Čez leta je bilo izpraznjeno tudi stanovanje, čas in hudobija ljudi pa sta opravila svoje.

Ogledal sem si stavbo, v kateri sem prečakal prenakerato uro na vlak, našel prenakeriran toplo zavetje pred zimskim mrazom. Uničeno je vse; cela ni niti ena šipa, vrata in okna so polomljena, trava prerašča tlakovani peron, do kraja je uničeno tudi stanovanje, pokradeno vse, kar se je dalo odneti. V kapalnici sameva le še banja ... Žalost! Cloveka stisne pri srcu, še bolj spričo spoznanja, da nam prostorov in stanovanj manjka na vseh koncih in krajih, tu pa bi lahko uredili dvoje stanovanj, manjši proizvodni obrat (žal je oddaljeno od ceste), počitniški domik ali karkoli, kar bi dnuži bolj koristilo kot zdaj.

Dolenjevaški lovci so že pred časom prosili ZTP, naj jim postajno posporoči odstopi za lovski dom, muzej in še kaj. Odgovor je bil negativen, čes je da bodo sami uredili počitniški dom. Od tedaj je poslopje le še bolj razpadlo, streha pušča, uničeni so stropi. Ljudje upravičeno negotujejo. V malomarnem odnosu podjetja do skupne lastnine vidijo malomarni odnos družbe, ki dopušča propadanje tistega, kar smo s skupnimi močmi komaj zgradili. Negotujejo in pričakujejo pravilne rešitve, da bo poslopje v ponos, ne pa v sramoto!

-vec

Ortneški poročevalec

V GONARSU - 9. decembra bo v Gonarsu otvoritev kostnice vseh umrlih in tam pokopanih internirancov taborišč Gonars in Viso. V teh taboriščih je bilo mnogo Ribnjanov, zato bo marsikdo ta dan obiskal te kraje. Enotne avtobusne izlete preko Trsta in nazaj preko Gorice bo veljal 100 din. Prijavite se lahko pri poverjenikih in v startriki v Ribnici do 5. decembra.

DARUJMO ZA KUMROVEC - Zbiranja prispevkov za gradnjo doma v Kumrovcu po zamisli tovariša Tita še vedno traja. Večina upokojencev naših občinskih podružnic še ni darovala dovoljenega zneska 10 din. Svojo obvezno naj izpolnijo do konca leta. To lahko store do 9. do 11. ure v društveni pisarni v Ribnici, v ostalih podružnicah pa po dogovorenem načinu.

SLABA CESTA - Cesta Ortnek - Praproče - Hojče je slaba. To trdi

jo vozniki domačini in tujci. Tarna pa tudi lastnica zemljišča ob tej poti Alojzija Marolt, ki je s svojo leseno kajžico in drvarnico stisnjena tik ob cesti. Morda sedanjim predpisom res ne odgovarja, a kaj, ko pred petdesetimi leti ob tedanjem kolovozu nihče misil na tak promet, kot je danes! Nekaj bi bilo res treba ob tej ožini urediti ali vsaj postaviti priverno opozorilo za previdno vožnjo, da priletna žena ne bo v strahu, kdaj ji bodo podrli hišo in drvarnico.

RAZSVETJAVA - Vsak kraj, ki ima javno razsvetljavo, velja nekaj več. Na Velikih Poljanah in v Ortnešku temeni v temi. Krajevni odbor bi moral skrbeti, da bi jo dobili. Koliko velja samo javna luč na transformatorju, vedo ceniti pešci in vozniki, ki hitijo v Dule in na Poljanah in tisti, ki zavijajo pri avtobusni postaji v Ortnek.

V. P.

Urednikova pošta

Prišla je neprjetna pošta od advokata Staneta Poljanška, naj se zglašim pri njem zaradi članka "Svet zmrzujejo", objavljenega v 41. številki našega lista. Predstavniki Stanovanjskega podjetja namreč menijo, da nekatere trditev niso le netočne, ampak prav žaljive. Pokazali sem mu nekatere dokumente - o njih sem sicer tudi pisal in bi si jih lahko ogledali že sami - na katerih je moja kritika slonela. Upam, da bo podjetje svoje sile bolj usmerilo v delo za korist hiš, ki so jim zaupane v upravljanje, kot v tožarjenje, sicer se bo treba še oglasti.

Drugo pismo sem napisal jaz tovariški Adi Bar, etnografinji pri Medobčinskem zavodu za spomeniško varstvo Ljubljana. Zaprošil sem jo za razsvetlitev zadeve o starosti hiš na Pugledu, o kateri sem pisal v reportazu o starinah na Slemeniju. Kasneje je nekdo na našem listu pisal, da je veliko, če je tista hiša stara okoli 100 let, in da v našem časopisu pre-

JOŽE PRIMC

#

Bela vina še v senci črnine

Zasebni vinogradniki so letos prodali vinski kleti 60 vagonov grozdja - Decembra bodo začeli odkupovati tudi kvalitetna vina

Letos je metliška vinska klet odkupila 60 vagonov grozdja od zasebnih vinogradnikov. To je več kot v prejšnjih letih, ko so kmetje grozdje zelo neradi prodajali, v klet pa so vozili le vino. Razen tega je zadruga pridelala okrog 32 vagonov lastnega grozdja. Iz vsega grozdja bodo v kleti iztisnili okrog 65 vagonov vina, med katerim bo največ - 40 vagonov - metliške črmine.

odkupuje klet le vina, ki vsebujejo nad 8,5 maligana - si še niso utrila poti na tržišče. Ljudje jih ne poznojo dovolj, zato jih seveda tudi

ne cenijo tako kot črmino. Seveda ta vina ki so po mnenju strokovnjakov prav tako kvalitetna, kot je znana rebula, zato tudi nimajo prave cene. Pridelovalci pa tega pogoste razumejo in se jezijo nad vinsko kletjo, češ da ona slabu placiča bela vina. Klet pa ne more ponuditi za ta vina višjih odkupnih cen, saj jih kasneje tudi ona na tržišču prodaja po mnogo nižjih cenah kot črmino.

BRANKO PODOBNIK

Ne razočarajmo otrok!

Tudi letos novoletno praznovanje v Metliki - Pozornost je treba posvetiti darilom za najmlajše

Člani izvršnega odbora zvezze prijateljev mladine so na zadnji seji posvetili največ pozornosti pionirskim igram in organizaciji proslav, na katerih bo mlade Metličane razveseljeval dedek Mraz. Izvolili so tudi člane koordinacijskega odbora, ki bodo spremljali delo starešinskih odborov na šolah.

V decembru pa bo zadružna vinska klet pričela odkupovati vino od zasebnikov. Sedaj je namreč klet polna, mnogo dela pa imajo tudi s prodajo, saj se bližajo prazniki. V kleti upajo, da bodo lahko odkupili vse tržne presežke vina od zasebnih vinogradnikov iz vse Belke krajine.

Vodja vinske kleti inž. Julij Nemančič je povedal, da so belokranjski kmetje, ki pridelejo bele vina, najbrž spet oškodovani. Na slovenskem trgu je še vedno največje povpraševanje po metliški črmini, ki si je že pridobila sloves. Čeprav so tudi belokranjska bela vina kakovostna -

OBNOVA VINOGRADOV

V naslednjih dneh bodo pričeli delavci metliške kmetijske zadruge rigolati okrog 30 hektarov zasebnih vinogradov na Plešivici. Hkrati z obnovo zasebnih vinogradov bo izvedena tudi komasacija. Kmetje, ki so imeli sedaj svoje vinograde na raznih koncih, bodo po izvedbi komasacije dobili vse vinogradniške površine na eni parceli.

ASFALTA ŠE NI

Čeprav so Metličani, predvsem pa prebivalci Draščev upali, da se bodo za občinski praznik že lahko vozili do te vasi po asfaltu, bo ostala za zdaj to le želja. Kljub vsem prizadetanjem asfaltni trak Metlike in Draščev do 26. novembra letos še ne bo povezen. Ker pa ni ostalo več veliko dela, upajo, da bo cesta asfaltirana še letos.

Tudi nova mrljška vežica je ostala le želja in do praznika še ne bo zgrajena. Upajo pa, da bo kmalu.

B. P.

MANJ KS?

V Metliški občini deluje sedaj 13 krajevnih skupnosti. Ker obsegajo le malo prebivalcem občine za novo leto marsikakšno presenečenje. Mesto bo že pred prelomom leta slovesno okrašeno, dedek Mraz pa bo obiskal otroke tam, kjer jih je največ. Seveda bo to na metliški šoli. Pa tudi šolarji na podeželju v podružničnih šolah se bodo srečali z njim.

Oroke bo dedek Mraz obdaril. Da bi se izognili razočaranju mladih src, ki kaj hitro opazijo razliko med vrednostjo posameznih daril, se bodo v Metliki dogovorili s predstavniki delovnih organizacij, naj bi bila darila za otroke staršev, ki so zaposleni pri njih, enaka.

Najbrž bi bilo dobro, če bi to upošteval tudi „domači“ dedek Mraz. Kaj lahko se zgodi, da se bodo sosedovi otroci, kot načršaj premožnejših staršev, ob novoletnih praznikih veselili bogatih, morda celo uvoženih

ZA VSE LETO

V prispevku „Darovali so kri“, objavljenem v zadnji številki, nekateri niso razumeli stavka, da je bil Novoteks najsteviljejši „darovalec“ glede na število zaposlenih. Ta podatek se namreč nanaša na celoletno povprečje darovalcev krvi, kajti v maju je iz Novoteka darovalo kri v Novem mestu 60 darovalcev.



Metlika se širi. Nove zgradbe rastejo predvsem na območju zahodno od „Beti“. Čeprav ne manjka prostora, rastejo hišice lepo v vrsti . . . (Foto: B. Podobnik)

SPREHOD PO METLIKI

VRNILI OBISK - Zadnjo soboto so metliški mladinci vrnili obisk vrstnikom iz Karlovca. Z njimi so se pomerili tudi v košarki, kegljanju, namiznem tenisu in v šahu. S karloškimi mladinci in predstavniki družbenopolitičnih organizacij so se Metličani dogovorili za še tesnejše sodelovanje.

POKLICNI SEKRETAR - Občinska konferenca ZMS bo končno kmalu dobila poklicnega sekretarja, pravzaprav sekretarko, kajti to delo bo opravljala Marjanca Bele, delavka v „Beti“. Strokovno je za to delo usposobljena, saj je letos končala politično šolo.

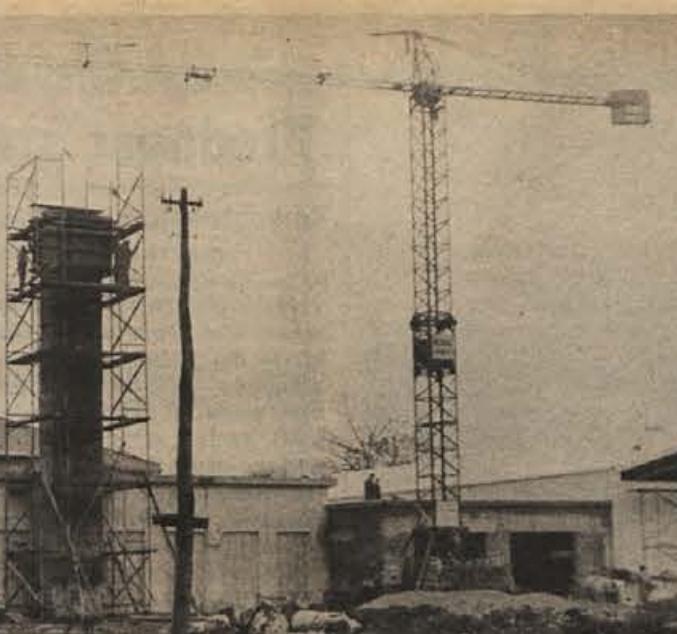
PISATELJ IVAN POTRČ V METLIKI - Pred dnevi je obiskal osnovno in poklicno šolo v Beti p-

satelj Ivan Potrč ter se z učiteljicami, ki poučujejo do 4. razreda, pogovarjal o tem, kako otrokom kar najbolj približati sliknice. Pogovarjal se je tudi z učenci in odgovarjal na njihova vprašanja.

V HOTELU ŽIVAHNO - Karloški „Herpesi“ so v soboto na Martinovo v hotelu „prisili“ mlade noge, da so se zavrteli . . . V hotelu je ob sobotah sedaj sploh živahnejše, največ pa je mladine. Ali bo tako tudi sedaj, ko bodo dobili mladi svoje prostore?

KMALU TTKS - Pripravljeni odbor za ustanovitev temeljne telesnokulture skupnosti hiti z delom. Skupnost bo v začetku posvetila največ skrbi gradnji športnih objektov.

metliški tednik



V črnomaljskem obratu „Beti“ gradijo nove proizvodne prostore. Ko se bo gradnja končala, se bo v njih zaposlilo več kot 100 parov delovnih rok. (Foto: B. Podobnik)

Kaj vse se skriva v AMD?

Pogovor s komunisti, ki delajo v Avto-moto društvu - Nepravilen odnos inštruktorjev do kandidatov - V AMD naj bo aktiv ZK

Govorce, da je črnomaljsko Avto-moto društvo preveč zaprto, da se v njem dogajajo razne nepravilnosti, da imajo inštruktorji napačen odnos do kandidatov, predvsem pa kandidat za voznice, so se po Črnomlju hitro razširile. Poučevalja pa so jih še anonimna pisma, naslovljena na vodstvo AMD. Zato je organiziral občinski komite ZK pogovor s komunisti, ki delujejo v AMD.

Izkazalo se je, da se v AMD resnično dogajajo nepravilnosti. Inštruktor, ki ga je neka kandidatka za voznico „očmila“, da ji je med vožnjo dejal: „Desetkrat vam ne bom ponavljal istih stvari,“ ji odpril avtomobil ter ji se „svetoval“, naj gre v Karlovac in si voziško dovoljenje kupi, obtožb ni ovrgel. Društvo tudi ni moglo zanikati obtožbe kandidatke z Vinice, ki je dvakrat zamenjala službeni čas, da je lahko prisla v Črnomelj, kjer naj bi se učila voziti, pa obakrat inštruktorja ni bilo. Pa še druge nepravilnosti omemajo Črnomaljci.

Na posvetu so sklenili, da mora AMD v Črnomlju širiti svojo materialno bazo; odpril naj bi kak servis, kjer bi lahko opravljali tehnične preglede vsaj za mopede; inštruktorji naj v bodoče pomagajo pri prometni vzgoji v šolah; odnos inštruktorjev

do kandidatov mora biti takten in v mehj dovoljenega; probleme pa naj AMD rešuje na sejah, ne pa kar posamečno v avtomobilih. Da bi „premagali“ zaprostost društva, v katerem

Skrbno delo

V črnomaljski občini se vneto pripravljajo na občinsko konferenco ZKS, ki bo konec novembra. Na njej bodo pregledali delovanje konference v tem mandatnem obdobju, sprejeli politično oceno razmer v občini, listo kandidatov za člane nove občinske konference ZKS ter sklep o organizirjanju občinske konference v prihodnjem mandatnem obdobju.

Na podlagi poročil osnovnih organizacij ZK sedaj občinski komite ZK izdeluje politično oceno razmer v občini po pismu predsednika Tita in izvršnega biroja ZK. Razen osnovnih organizacij ZK v Dolenjski, Gozdnem gospodarstvu, Kmetijski zadrugi, Opekarni in Rudniku Kanižarica so vse druge komiteju to oceno posredovali.

Komite občinske konference ZK je v sodelovanju z osnovnimi organizacijami ZK sestavljal tudi osnutek kandidatne liste za člane bodoče občinske konference ZKS in njenih komisij. Listo je potrdila kadrovská komisija pri občinskem komiteju. Pri sestavi kandidatne liste se je še enkrat pokazalo, da je vse premalo takih delavcev - članov ZK, ki bi bili sposobni vsebinsko prispeti k delu raznih komisij občinskega komiteja ZK. Zato bo potrebno še bolj razviti idejno-politično usposabljanje komunistov.

B. P.

Trgovine hvali

Mahala jo je od črnomaljske tržnice proti avtobusni postaji pa dve veliki mreži je nosila s seboj. Ti sta jo „izdali“, da se vraca z nakupovanjem. Mudilo pa se ji ne preveč. Frančka Mausek, delavka v semiški „Iskri“, je kar poklepatala z nimi in razdelila del položaja zaposlenih gospodinj.

- Sta zadovoljni s trgovinami v Črnomlju?

„Zelo. Nekateri sicer pravijo, da v njih ni prave izbire, jaz pa vedno dobim vse, kar potrebujem. Raje grem nakupovat v Črnomelj kot pa v kako večje mesto. Tu se bolj znajdem . . .“

- Pa na tržnico ste kaj jezni?

„Zakaj le, saj je običajno kar dobro založena. Čene so sicer visoke, pa saj drugače biti ne more, ko pa je vsaka stvar tako draga. Ena podražitev pa, kot vsi vemo, potegne za seboj drugo. Saj slablje vzhledi že od nekdaj vlečeo.“

- Pa na tržnico ste kaj jezni?

„Zakaj le, saj je običajno kar dobro založena. Čene so sicer visoke,

pa saj drugače biti ne more, ko pa je

vsaka stvar tako draga. Ena podražitev pa, kot vsi vemo, potegne za

seboj drugo. Saj slablje vzhledi že od nekdaj vlečeo.“

- Pa na tržnico ste kaj jezni?

„Zakaj le, saj je običajno kar dobro založena. Čene so sicer visoke,

pa saj drugače biti ne more, ko pa je

vsaka stvar tako draga. Ena podražitev pa, kot vsi vemo, potegne za

seboj drugo. Saj slablje vzhledi že od nekdaj vlečeo.“

- Pa na tržnico ste kaj jezni?

„Zakaj le, saj je običajno kar dobro založena. Čene so sicer visoke,

pa saj drugače biti ne more, ko pa je

vsaka stvar tako draga. Ena podražitev pa, kot vsi vemo, potegne za

seboj drugo. Saj slablje vzhledi že od nekdaj vlečeo.“

- Pa na tržnico ste kaj jezni?

„Zakaj le, saj je običajno kar dobro založena. Čene so sicer visoke,

pa saj drugače biti ne more, ko pa je

vsaka stvar tako draga. Ena podražitev pa, kot vsi vemo, potegne za

seboj drugo. Saj slablje vzhledi že od nekdaj vlečeo.“

- Pa na tržnico ste kaj jezni?

„Zakaj le, saj je običajno kar dobro založena. Čene so sicer visoke,

pa saj drugače biti ne more, ko pa je

vsaka stvar tako draga. Ena podražitev pa, kot vsi vemo, potegne za

seboj drugo. Saj slablje vzhledi že od nekdaj vlečeo.“

- Pa na tržnico ste kaj jezni?

„Zakaj le, saj je običajno kar dobro založena. Čene so sicer visoke,

pa saj drugače biti ne more, ko pa je

vsaka stvar tako draga. Ena podražitev pa, kot vsi vemo, potegne za

seboj drugo. Saj slablje vzhledi že od nekdaj vlečeo.“

- Pa na tržnico ste kaj jezni?

„Zakaj le, saj je običajno kar dobro založena. Čene so sicer visoke,

pa saj drugače biti ne more, ko pa je

vsaka stvar tako draga. Ena podražitev pa, kot vsi vemo, potegne za

seboj drugo. Saj slablje vzhledi že od nekdaj vlečeo.“

- Pa na tržnico ste kaj jezni?

„Zakaj le, saj je običajno kar dobro založena. Čene so sicer visoke,

pa saj drugače biti ne more, ko pa je

vsaka stvar tako draga. Ena podražitev pa, kot vsi vemo, potegne za

seboj drugo. Saj slablje vzhledi že od nekdaj vlečeo.“

- Pa na tržnico ste kaj jezni?

„Zakaj le, saj je običajno kar dobro založena. Čene so sicer visoke,

pa saj drugače biti ne more, ko pa je

vsaka stvar tako draga. Ena podražitev pa, kot vsi vemo, potegne za

Prijavljajo mučitelje živali

10 let dela podmladka za varstvo živali - Kmalu na TV

Podmladek Društva za zaščito živali na osnovni šoli Kočevje praznuje letos 10-letnico. Ustanovljen je bil v jeseni 1963 na bivsi osnovni šoli „Jože Šeško“. Vse od ustanovitve do danes ga vodi glasbeni pedagog Ive Stanič. Ob desetletnici smo ga zaposili za kratek razgovor o delu in uspehih podmladka, ki je štel ob ustanovitve samo 36 članov, danes pa jih ima nad 300. Člani so predvsem učenci osnovne šole Kočevje.

V četrtek, 8. novembra, so prišli v Kočevje člani RTV Ljubljana. Obiskali so tudi podmladkarje Društva za zaščito živali. Kaj so posneli in kako so za vas zvedeli? "



Ive Stanič: „Moja želja je, da bi imeli mladi lep odnos do živali.“ (Foto: F. Brus)

„Za nas so zvedeli v Ljubljani, saj smo znani po vsej Sloveniji. Pred leti smo imeli celo svoj časopis Gnezdece in skoda, da ga ne izdajamo več. Preko televizije bo javnost spoznala naše delo. Snemali pa so izdelavo krmilnic za ptice, postavljanje le-teh po mestu in v okolici šole, način zdravljenja obstreženega goloba in razgovor s podmladkarji.“

„Kdaj bomo lahko videli posnetke na televizijskem zaslonu?“

„Mislim, da v decembru v oddaji „Pisani svet“.“

„Kaj bi rad dosegel z delom v podmladku?“

„Moja želja je, da bi mladi imeli pravilen, se pravi lep odnos do živali. Za naše podmladkarje pa želim, da bi bili vrgled vsem otrokom v Sloveniji.“

„Kakšne so še oblike del v podmladku?“

„Z ljubezno in velikim zanimanjem beremo članke o živalih, se pogovarjam o oblikah dela in pomoči živalim, pišemo spise, gledamo filme in diapositive, poleg krmilnic delamo tudi škorčnice. Podmladkarji prijavljajo vse, ki mučijo živali. Naša skrb pa so tudi domače živali in pravilen odnos do njih. Pri delu smo samostojni, vendar organizacijsko povezani z republiškim Društvom za zaščito živali v Ljubljani.“

„Ali sodelujete še s kakšnim društvom ali ustanovo v Kočevju?“

„Pri ZKGZ Kočevje nam prekršijo vsako leto okrog 500 kg krmil za ptice, brezplačno seveda. S člani lovske družine pa sodelujemo pri krmiljenju divjadi.“

VILKO ILC



Cepav letos ne bo asfaltiran noben odsek ceste od Broda na Kolpi proti Kočevju, pa dela le dobro napredujejo vse do Banje loke. Na sliki: urejanje odseka med Colnarskim klancem in Novimi seli. (Foto: J. Primc)

Ceste - osnova gospodarskega napredka

Cesta Kočevje-Brod na Kolpi bo posodobljena do jeseni 1975 - Že zdaj pripravljati posodobljenja cest proti Novemu mestu, Črnomlju, Čabru in Postojni, pa tudi drugih cest v občini

Poročali smo že, da prvega dela ceste Kočevje-Brod na Kolpi, in sicer od Broda proti Kočevju, ne bodo letos asfaltirali, ampak bodo počakali, da se bo zemlja usedla. Zato pa krepko delajo že na drugem odseku, se pravi v Colnarskem klancu; pri Novih selih in celo vse do konca Banje loke.

Prebivalci občine Kočevje, posebno pa vasi ob tej cesti, so z navdušenjem glasovali za samoprispevek, s katerim so dali za posodobljanje te-

IZOBRAŽEVANJE KOMUNISTOV

Komunisti v kočevski občini ugotavljajo, da bi mnoge naloge lažje in bolje izpolnili, če bi bili bolj razgledani. Komisija za idejnopolitična in družbenopolitična vprašanja je zato pripravila posebne programe izobraževanja za člane osnovnih organizacij ZK. Razen tega so pripravili še predlog programa za partijsko politično šolo.

ceste 3,5 milijona din. Ob našem nedavnjem obisku ob tej cesti pa so na primer nekateri prebivalci Novih sel, ki imajo hišo tuk ob trasi nove ceste, že zmajevali z glavami, če: „Zaradi nove ceste nas že boli glava, kmalu pa nas bo še bolj.“ Povedali so, da bo cesta na odseku skozi vas potekala preblizu hiš, da bo to zelo nevarno za prebivalce, posebno za stare in otroke, ter da se boje, da bodo zaradi težkega prometa hiše pokale.

O prometnih zvezah Kočevske svetom in še posebno o cestah so razpravljali tudi ob nedavnjem obisku predsednika izvršnega sveta Slovenije Andreja Marince v Kočevju. Ob tej priložnosti so poudarili,

da so dobre prometne zvezne osnova za vsestranski razvoj posameznega območja. Pri tem so omenili hiter razvoj Novega mesta, ko je mimo njega stekla nova avtomobilска cesta.

Cesta Kočevje-Brod na Kolpi bo posodobljena do jeseni 1975. Ko bo odprt, ne bo Kočevje oziroma Kočevska več prometni „žep“ oziroma „ročav“. Odprta se bo proti jugu. Seveda pa bo takoj zatem treba odpreti oziroma posodobiti še cesto proti Novemu mestu, nato pa se proti Črnomlju, Čabru in seveda

SVEČANO MED PIONIRJE

V soboto, 24. novembra ob 9. uri, bo v avli nove osnovne šole Kočevje svečan sprejem 164 cicibanov v pionirska organizacija. Nove pionirske bodo tudi pogostili. Starjši pionirji jim bodo priredili zavodno-kulturni program. Nastopili bodo tudi lutkarji III. in IV. razreda osnovne šole in otroški pevski zbor. Za organizacijo prireditev bodo prispevali občinski sindikalni svet in DPM Kočevje po 1000 din, starši pa po 10 din za vsakega učenca oziroma novega pionirčka.

VILKO ILC

KOČEVJE: USTANOVLJENA MLADINSKA POHODNA IX. SNOUB BRIGADA

Pri občinski konferenci ZMS Kočevje že dolgo deluje komisija za SLO. Njena poglavita naloga je, da pripravlja mladino na oborožen odpor proti sovražniku v primeru vojne in obuba partizanske tradicije. Zato je bila v oktobra ustanovljena mladinska pohodna IX. SNOUB brigada, ki šteje 37 članov. Razdeljeni so v tri čete. Seveda število članov brigade ni zaključeno, saj bodo pridobivali še nove.

Brigada bo izvedla več pohodov po potek partizanskih brigad, sodelovala pa bo tudi na vseh partizanskih srečanjih in proslavah. Ta brigada seveda ni namenjena oboroženemu boju s sovražnikom, temveč deluje izključno v mirnem času.

VANDA OBERSTAR



Med nedavnim obiskom Kočevja si je predsednik IS Andrej Marinčič ogledal tudi ITAS. (Foto: J. Primc)

Prav prikazati delavcem potrebo po kadrih

Težave zaradi prehoda iz obrtniške na industrijsko proizvodnjo - Razdor med starimi in novimi kadri treba pametno odpraviti - Lastni način vzgoje kadrov najprimernejši

„Delavci pri nas gledajo na kadre še zelo nerazumevajoče. Pri nas je namreč veliko ljudi, ki so prišli s pridnostjo na položaj, nimajo pa potrebnih sol. Zdaj, ko prehajamo iz obrtniške na industrijsko proizvodnjo, je treba proizvodnjo drugače načrtovati, za kar so spet potreben drugačni ljudje.“ je načel med obiskom predsednika izvršnega sveta Andreja Marince zanimivo razpravo inž. Miha Briški iz ITAS Kočevje.

Andrej Marinc: „Ne razumem, da delavci ne bi imeli razumevanja za strokovnjake. Kako ste jim potem sploh prikazali potrebo po strokovnih kadrih? Tu je morda napaka.

20 DOLENJSKI LIST

Stran uredil: JOZE PRIMC

Prednost gradnji stanovanj

To zahtevajo mladi delavci, ki stanujejo v nepriemnih stanovanjih in pri oderuhih

Priča smo mnogim razpravam o novi stanovanjski politiki. Skoraj vedno pridevemo do zaključka, da smo v zadnjem času posvečali premalo pozornosti gradnji stanovanj in da gradnja stanovanj ni dovolj hitra. Nismo dovolj odločni. Zato sklepamo, da stanovanjske krize še nekaj let ne bomo prebrodili.

V Kočevju je veliko mladih delavcev. Še več bi jih bilo – med njimi tudi strokovnjakov, katerih nam primanja – če bi imeli primerne stanovanja. Nam vsem je jasno, da so zasebniki, pri katerih mladi ljudje najemajo sobe, pogosto oderuh. Z oddajo sob, ki včasih niti primerne niso za bivanje, si pridobivajo lepe dohodek.

Pri občinskih skupščinah je bil ustavljeno solidarnostni sklad, v katerega delovne organizacije vlagajo del sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Na sestankih upravnega odbora tega sklada je bilo večkrat načrto vprašanje stanovanj za mlade in za mlade družine. Vendar odločnje akcije v

tej smeri ni. Zavedamo se, da stvari ne bodo spremenjene v kratkem času, vendar bo potrebna učinkovita akcija.

O vsem tem so mladi že večkrat razpravljali na sestankih mladih aktivov. Zahtevali so, da mora imeti to vprašanje prednost pri zagotavljanju standarda mladih ljudi.

VANDA OBERSTAR

VINKO ZAJC

Pred dnevi smo v Kočevju pokopalni Vinka Zajca, upokojenega sardskega mojstra, ki je v 74. letu starosti nenašel preminil.

Vinko Zajc se je rodil v Tacnu pod Smarno goro, v Kočevje pa je prišel med gospodarsko krizo leta 1930. Bil je prvi slovenski obrtnik sred občinskih Nemcov.

Vedno je bil napredno usmerjen. Član KPJ oziroma ZK je bil od leta 1937 pa vse do smrti. Po vojni je bil predsednik zadružbe poslovne zveze, upravnika vinskega podjetja, predsednik mestne občine Kočevje, kar 15 let okrajn in občinski obrtnik in član vodstva mnogih družbenopolitičnih organizacij in društev. Predvsem je prizadelen del pri lovcih in gasilcih. Za svoje delo je dobil več odlikovanj in priznanj, od zveznih in republiških do društvenih. Leta 1953 se je spet odločil za svoj poklic in ga opravljal do smrti.

Vinko Zajc je bil znan kot pošten, delavni, prizadelen človek, zato je bil zelo prijubljen med občani, ki so ga v velikem številu spremili na zadnji poti na kočevsko pokopališče.

J. P.

tudi proti Postojni, ki pa ne bo potekala po ozemlju kočevske občine.

J. PRIMC



Matija Zdravič iz Novih sel je pripeljal pošto v vas Žaga pod Kosteom. (Foto: J. Primc)

Težka je poštarska služba

Ko smo se oni dan v vasi Žaga pri Kosteju pogovarjali z Mirkom Letigom o tem in onem, je nekaj vse glasneje ropotalo, potem se je zelo pokalo in končno se je iz dima prikazal poštar Matija Zdravič iz Novih sel z mopedom. Med drugo pošto je prinesel tudi Dolenski list. Povedal je:

„Od Kosteja pa sem dol do Žage je tukaj strmina, da zavora nič ne pomaga. Zavirati moram s prvo brzinou, potem se pa tako kadi.“

Dodal je še, da je pridobil spet

dva naročnika na Dolenski list. Povprašal sem ga, če je bil res bolan.

„Teden dni sem bil v bolniški. Prehlad in revma pa še leta opravijo svoje. Vroč moraš na momen, pa te prepriha in bolezni je tu,“ je povedal, Mirko Letig pa je dodal, da je območje, kjer raznaša pošto tovariti Ždravič, zelo težko, saj se mora neprestano vzpenjati v strmine in spet spuščati v doline. Seveda zaradi redke naseljenosti ne raznaša pošte vsak dan, ampak le trikrat na teden.

Mladi so za spremembe

Hočejo več veljave in učinkovito organizacijo

V vseh mladinskih aktivih v kočevski občini potekajo razprave o novi organiziraniosti ZMS. Do sedaj

so bile že v NAMI, gimnaziji, AGROSERVISU, ITASU, TRIKONU, Predgradu in Livoldu. To pa ni dovolj, saj bi morale biti končane v oktobru.

Dosedanje razprave so pokazale, da so mladi za predvidene organizacijske spremembe v ZMS, čeprav nekateri dvomijo, če so mladi v tem trenutku sposobni, da izpeljejo takšno demokratizacijo v ZM. Vendar je prevladalo preprčanje, da so sposobni, saj je veliko mladih, ki so pripravljeni delati v mladinski organizaciji.

Razprave o izhodiščih za novo organiziranost so tudi opozorile, da do sedaj Zveza mladine ni bila dovolj močna in učinkovita. Mladi bodo zdaj lahko znotraj sindikata v TOZD, SZDL na terenu in ZK neposredno vplivali, da se bodo vprašanja mladih bolj upoštevala in da bodo prisluškani njihova mnenja bolj do veljave.

V. O.

Janez Hering: „Delavec si misli, da bo izgubil prednostni vrstni red za stanovanje, če zaposlimo strokovnjaka in mu damo stanovanje, zato so mnogi delavci proti zaposlovanju strokovnjakov.“

Krajevna skupnost Kočevje in Jamarski klub Kočevje sta pred kratkim sklenili posebni sporazum, po katerem bo krajevna skupnost materialno pomagala jamarem. V zameno ji bodo jamari nudili razne svoje usluge.

SODELOVANJE DVEH

Krajevna skupnost Kočevje in Jamarski klub Kočevje sta pred kratkim sklenili posebni sporazum, po katerem bo krajevna skupnost materialno pomagala jamarem. V zameno ji bodo jamari nudili razne svoje usluge.

St. 47 (1234) - 22. novembra 1973

beti beti beti beti beti beti beti

Komisija za prodajo osnovnih sredstev tovarne BETI Metlika razpisuje prodajo:

1. DOSTAVNEGA AVTOMOBILA IMV-MORIS, leta izdelave 1970. Vozilo je v dobrem in voznom stanju. Izklicna cena je 13.500 din.

2. DOSTAVNEGA VOZILA MARCEDES „FURGON“, leta izdelave 1968, nosilnost 2,5 tone. Vozilo je v dobrem in voznom stanju. Izklicna cena je 45.000 din.

Licitacija bo v torek, 27. novembra 1973, v Beti v Metliki, ob 8. uri za družbeni sektor, ob 10. uri pa za ostale interese.

„NOVOTEKS“
tekstilna tovarna
Novo mesto
Foersterjeva 10

Ponovno razpisuje za dne 26. 11. 1973 ob 12. uri JAVNO IN USTNO LICITACIJO za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. TOVORNI AVTO TAM 2000, 1965, NEVOZEN 5.500,00 din

2. KOMBI IMV 1969, NEVOZEN 5.500,00 din

Omenjeni osnovni sredstvi si lahko ogledate vsak dan od 8. – 12. ure na sedežu podjetja, Novo mesto, Foersterjeva 10. Pravico do sodelovanja imajo družbene organizacije in zasebniki, ki bodo plačali polog v višini 10 % za vsako osnovno sredstvo. Polog vplačajte na dan licitacije od 11. – 12. ure v blagajni podjetja. Licitacija bo v poslovnih prostorih Novoteksa, Foersterjeva 10, Novo mesto.

PETROL

Trgovsko podjetje PETROL Ljubljana
poslovna enota BREŽICE

razglaša

prosto delovno mesto

PRODAJALCA NA BENCINSKEM SERVISU ŠENT-JERNEJ.

Pogoji: končana osemletka
odslužen vojaški rok
prednost imajo trgovski delavci

Poseben pogoj je poskusno delo, ki traja šest mesecev.

Lastnorično napisane ponudbe s kratkim življenjepisom je treba poslati v roku 10 dni po dnevu objave tega oglasa na navedeno poslovno enoto.

SPREJMEMO V DELOVNO RAZMERJE

KVALIFICIRANE PEKE ALI PRIUČENE PEKE, DELAVCE ALI DELAVKE ZA PRIUČITEV V PEKOVSKO STROKO, DELAVCE ZA DELO V EKSPEDITU.

Poskusna doba dva meseca.

Pošljite pismene ponudbe, ali se osebno zglasite pri nas.
TOZD Pekarna, Dolenjska Novo mesto, Ločna 21

Kmetijska zadruga Trebnje

RAZPISUJE JAVNO LICITACIJO
ZA PRODAJO

KAMIONA TAM 5000,
leta izdelave 1969.

Licitacija bo v Trebnjem, Baragov trg 3, v soboto, 24. 11. 1973, ob 8. uri.

OBVESTILO VINOGRADNIKOM

Na podlagi zakona o označevanju vina (Uradni list SRS št. 21/70) obveščamo vse vinogradnike našega območja, ki bodo prodajali vino, da morajo pridelek prijaviti pristojni službi občinske skupščine Novo mesto

NAPOZNEJE DO 15. DECEMBRA 1973.

Pridelek vina mora prijaviti vsak vinogradnik sam. Skupinskih prijav ne bomo upoštevali.

Prijavo je treba kolkovati s kolkom za 7,00 din. Po navedenem roku občinska skupščina ne bo več sprejemala prijav.

Oddelek za gospodarske
in družbene dejavnosti
ObS Novo mesto

PROSTA DELOVNA MESTA!



Spoštno gradbeno podjetje
„Pionir“, Novo mesto
razglaša prosto delovna mesta:

1. NABAVNEGA referenta za delo v nabavni službi v Novem mestu,
2. NABAVNEGA referenta za delo v mehansko-kovinskem obratu,
3. SKLADIŠČNIKA za delo v mehansko-kovinskem obratu,
4. 3 KV MIZARJEV za delo v lesnem obratu,
5. 3 NK DELAVCEV za delo v lesnem obratu.

Pogoji pod:

1. uspešno dokončana ekonomsko srednja šola in 4-letna praksa,
 2. uspešno dokončana poklicna šola trgovske ali kovinske stroke in 4-letna praksa,
 3. uspešno dokončana poklicna šola trgovske ali kovinske stroke in 4-letna praksa,
 4. uspešno dokončana poklicna šola mizarske stroke,
 5. starost 18 let.
- Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov; za vsa delovna mesta je uvedeno poizkusno delo.
Kandidati naj vloge z opisom dosedanjega dela in življenjepisom pošljejo najkasneje 10 dni po objavi na naslov: SGP „PIONIR“, Novo mesto, Kettejev drevored 37.

PROSTO DELOVNO MESTO!

Komisija za sprejem in odpust delavcev
pri Javnih skladisih
Novo mesto

objavlja prosto delovno mesto
TRANSPORTNEGA DELAVCA.

Pogoji: odslužen vojaški rok, izpit „B“ kategorije.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

ŠTIPENDIJE!



»KOVINARKA«
tovarna industrijske opreme
in konstrukcij – KRŠKO

RAZPISUJE
štipendije za šolsko leto 1973/74
na naslednjih šolah:

- 1 NA ELEKTROTEHNIŠKI FAKULTETI,
- 1 NA ŠKOLI ZA ŠKOFIJEV FAKULTET,
- 1 NA FAKULTETI ZA GRADBENIŠTVO,
- 1 NA SREDNJI ADMINISTRATIVNI ŠOLI.

Interesenti naj pošljejo pismene prošnje v 15 dneh po objavi na naslov podjetja. Prošnji priložite potrdilo o vpisu v šolo.

PROSTO DELOVNO MESTO!

Tekstilna tovarna NOVOTEKS,
Novo mesto

razglaša
prosto delovno mesto

PLETILSKEGA TEHNIKA

Pogoji:
končana tehnična tekstilna šola –
pletilska smer; začelena praksa.
Kandidati naj pošljejo ponudbe na naslov:
NOVOTEKS, tekstilna tovarna, Novo mesto, kadrovske oddele, do vključno 15. decembra 1973.



dražba

Delavski svet

Združenega kmetijsko-gozdarskega podjetja Kočevje

je na seji dne 4. 6. 1973 sklenil, da proda tele stanovanjske hiše:

MAHOVNIK št. 26, 26 a in 27

SLOVENSKA VAS št. 28, 36 in 37

KOBLARJI št. 7, 9, 10 in 25

GORENJE št. 12 oz. 10

MLAKA št. 4, 15 in 28

DRAGA št. 26

ZAJČJE POLJE št. 2

LIVOLD št. 24 in 48

BREZOVICA št. 1

NEMŠKA LOKA št. 2 in 15

MOZELJ – bivša gostilna,

RAJNDOL – nedograjeni stanovanjski blok.

Licitacija bo 4. 12. 1973 ob 8. uri v prostorih uprave ZKGP oziroma z enournim intervalom v posameznih vaseh. Prednost pri nakupu imajo nosilci stanovanjske pravice, ki stanujejo v hišah. Pogoji za nakup so usklajeni s predpisi o prodaji družbenih stanovanj zasebnim lastnikom. Točne informacije o cenah in pogojih prodaje dobite pri službi premožensko-pravnih zadev na podjetju.

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela Novo mesto, Ulica talcev 3

zaposli

SNAŽILKO

Nastop službe možen takoj!

PROSTO DELOVNO MESTO!

Komisija za sprejem in odpust delavcev
pri Javnih skladisih
Novo mesto

objavlja prosto delovno mesto
TRANSPORTNEGA DELAVCA.

Pogoji: odslužen vojaški rok, izpit „B“ kategorije.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

ŠTIPENDIJE!

»KOVINARKA«
tovarna industrijske opreme
in konstrukcij – KRŠKO

RAZPISUJE
štipendije za šolsko leto 1973/74
na naslednjih šolah:

- 1 NA ELEKTROTEHNIŠKI FAKULTETI,
- 1 NA ŠKOLI ZA ŠKOFIJEV FAKULTET,
- 1 NA FAKULTETI ZA GRADBENIŠTVO,
- 1 NA SREDNJI ADMINISTRATIVNI ŠOLI.

Interesenti naj pošljejo pismene prošnje v 15 dneh po objavi na naslov podjetja. Prošnji priložite potrdilo o vpisu v šolo.

JSKI LIST
VJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
LENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
LENJSKI LIST

ORGANIZACIJA ZDRAŽENEGA DELA
PAPIRKONFEKCIJA, KRŠKO

RAZPISUJE PROSTO DELOVNO MESTO
RAČUNOVODJA PODJETJA

Pogoji:

- višja ekonomsko-komercialna šola finančne smeri z najmanj 5-letno delovno prakso v računovodstvu gospodarskih organizacij,
- srednja ekonomsko šola ali druga ustrezna srednja šola z najmanj 15-letno delovno prakso v računovodstvu delovnih organizacij, od tega vsaj 10 let na vodilnih delovnih mestih kot knjigovodja v gospodarskih organizacijah.

OBJAVLJA PROSTO DELOVNO MESTO
MATERIALNEGA KNJIGOVODJA

Pogoji:

- srednja ekonomsko šola z najmanj 2-letno delovno prakso v računovodstvu gospodarskih organizacij,
- druga ustrezna srednja šola z najmanj 3-letno delovno prakso v računovodstvu gospodarskih organizacij.

Kandidati morajo izpolnjevati tudi splošne pogoje ter morajo biti moralno-politično neoporečni.

Za računovodjo podjetja bo s 1. 8. 1974 na razpolago novo družinsko stanovanje v bližini delovnega mesta. Zasedba delovnega mesta računovodje podjetja je možna s 1. 1. 1974 ali po dogovoru.

Prijave s potrebnimi dokazili o izpolnjevanju pogojev je treba poslati v 15 dneh po dnevu objave.

BREZ PRATKE PAVLIHOVE
PRAZEN JE DOM,

NIKOLI JE KUPIT

POZABIL NE BOM!



V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KLENDAR

Cetrtek, 22. novembra – Cecilia Petek, 23. novembra – Klemen Sobota, 24. novembra – Janez Nedelja, 25. novembra – Katarina Ponedeljek, 26. novembra – Konrad Tork, 27. novembra – Bernard Sreda, 28. novembra – Jakob Cetrtek, 29. novembra – Dan republike



BRESTANICA: 24. in 25. 11. ameriški barvni film „Kje je Jack?“ in 30. 11. sovjetsko-italijansko-francoski film „SOS Nobile“.

BREZICE: 23. in 24. 11. italijanski barvni film „Razum“ in 26. 11. angleški barvni film „Eskadrila smrti“. 27. in 28. 11. švedski barvni film „Dnevnik poldevice“.

CRNOMELJ: 23. 11. ameriški barvni film „Ubijalec v vrsti“. 25. 11. ameriški barvni film „Polnočni kavboj“. 28. 11. ameriški barvni film „Mačo Calagan“. 29. 11. jugoslovanski film „Volk samotar“.

KRŠKO: 24. in 25. 11. ameriški barvni film „Letališče“. 27. 11. jugoslovanski film „Volk samotar“.

METLIKA: Od 23. do 25. 11. ameriško-angleško-francoski barvni film „Orli nad Londonom“. Od 28. 11. do 2. 12. nemški barvni film „Truplo iz Temze“.

MOKRONOG: 24. in 25. 11. ameriški barvni film „Ljubezenska zgoda“.

MIRNA: 24. in 25. 11. „Čaknul mačevalec“. 29. 11. „Mali veliki človek“.

NOVO MESTO: Od 23. do 25. 11. ameriški barvni film „Spolno obveščanje“. 25. 11. francoski barvni film „Astrix“. 26. in 27. 11. domaći barvni film „Živeti od ljubezni“. Od 28. do 30. 11. ameriški barvni film „Mačevanje Hanni Caulder“. – POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 23. do 27. 11. ameriški barvni film „Vrtnitev bandita“.

RIBNICA: 24. in 25. 11. ameriški barvni film „Mali veliki mož“.

SEVNICA: 24. in 25. 11. jugoslovanski film „Ljubezen na odoru“. 28. 11. italijanski film „Garingo“.

SENTJERNEJ: 24. in 25. 11. „Zidovi greha“.

TREBNJE: 24. in 25. 11. slovenski barvni trikrat nagrajeni ljubezenski film „Cvetje v jeseni“.

ZAHVALA

UGODNO PRODAM avto „Zastava 1300“, peč na olje, EMO 55, kombinirano samsko sobo. Ogled vsak dan po 15. uri. Mišič, Grgorčičeva 9, Brežice.

PRODAM rabiljen krojaški šivalni stroj z motorjem ali brez, rabilno tridelno okno 150x130 z „obertihom“, zastekljeno, in tri trofazne motorje 34 KW. Stanko Galjot, Kranj, Savska cesta 4.

PRODAM žetveno napravo za BCS, kosilnico in grablje Maraton. Naslov v upravi lista (2882/73).

PRODAM tri leta starega žrebcu in pet let starega konja, težka po 500 kg, črne barve, in drobilnik za žito (šrotar). Pirnar, Šentjurje 5, Mima peč.

PRODAM žago venecijanko in hišni hidrofor, vse v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (2897/73).

PRODAM nov gumi voz 13, 14 in 15-colski. Tomc, Lavrica 14, Škofljica.

UGODNO PRODAM lepo urejen 120-litrski akvarij z ribicami. Danijel Žučak, Koštialova 42, Novo mesto.

PRODAM malo rabiljeno dvodelno omaro. Ilijevič, Nad mlini 21, Novo mesto.

PRODAM droben krompir za prasiči v hlevski gnoj. Krka 11, Novo mesto.

UGODNO PRODAM dobro ohranljeno dnevno solo z dvema polkavčema. Terezija Injac, Kristanova 22, Novo mesto.

UGODNO PRODAM klavir nemške znamke. Cvetka Zajc, Šolska 2, Novo mesto, telefon 21-459.

PRODAM rabiljeno spalnico. Ogled ob nedeljah dopoldne. Valantičevo 16, Novo mesto.

PRODAM leto dni starega nemškega ovčarja, dobrega čuvaja. Ogled od 14. ure dalje. Naslov v upravi lista (2928/73).

KMETOVALCI! Zelo ugodno prodam nove traktorske grablje in nadomestne dele za Heublitz za samo 8.500 din. Cesta Dolomitika odreda 137, Ljubljana.

ZAHVALA

AM 8, letnik 1970, brezhiben, prodam. Hadl, Novo mesto, Krištanova 12.

PRODAM FIAT 600 D, letnik 1961, generalno popravljen, za 4.500 din. Naslov v upravi lista (2908/73).

PRODAM avto NSU 1200 C, dobro ohranjen. Regerča vas 17 a, Novo mesto.

UGODNO PRODAM ami break, letnik 1969, dobro ohranjen, brezhiben, iz prve roke, vzdrževan po predpisih, garažiran, prevoženih 49.600 km (dokumentirano). Zelo majhna poraba goriva, primeren tudi za manjše tovore. Delimo plačilo možno s čekom in na kredit. Cetinski, Kočevje, Kolodvorska cesta 2, telefon 86-564.

PRODAM FIAT ZASTAVA 1300, star 5 let, motor tovarniško generiralno obnovljen, za 12.000,00 din. Božič, Cankarjeva 24, Novo mesto.

NUJNO PRODAM ZASTAVO 101, letnik junij 1973. Naslov v upravi lista (2920/73).

ZASTAVO 750, letnik 1967, ugodno prodam. Naslov v upravi lista (2932/73).

ZAHVALA

POSEST

PRODAM hišo z gospodarskim poslopjem v vasi Mrtvica pri Krškem. Vprašajte pri Martinu Veličeviču, Drtnovo št. 15 pri Krškem.

PRODAM ali dam v najem manjšo kmetijo v okolici Šentjanža. Naslov v upravi lista (2879/73).

PRODAM enostanovanjsko hišo in še eno poslopje. Možna adaptacija

hiše. Ogled pri Mariji Planinc, Vojinska cesta št. 15, 6834 Črnomelj.

PRODAM hišo z vrtom v Šmarjeti št. 30. Poizve se v trgovini z želenino.

PRODAM manjše posestvo, skupaj ali posamezne parcele, v Zalogu. Jože Kozina, Zalog 7, Novo mesto. Ogled vsako nedeljo popolne.

RAZNO

IŠČEM inštruktorja ali inštruktorico za angleščino. Naslov v upravi lista (2886/72).

V POPOLDANSKEM času inštruiram angleščino. Naslov v upravi lista (2902/73).

ZAHVALA

FRANCIJA

FRANC PER, Žabnica 2 pri Kranju, opazujam vse ljudi, da nisem pličnik dolgov svoje žene Cvetke Per, Petane 2, Novo mesto. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

MARIJA PAVLIN, Družinska vas 42, Šmarješke Toplice, prepovedujem delanje vsake škode po mojem travniku na dolgi njivi, posebno prevedujem vožnjo po njem. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

MARIJA CIMERMATIC, Dol. Mraševo 8, Novo mesto, preklicujem, kar sem govoril o Petru Šuštaršiču iz Dol. Mraševega 1, in se mu zahvaljujem za potrpljenje.

MARIJA CONTA, Cerovi log 36, Sentjernej, preklicujem vožnjo, pašo in delanje kakršnekoli škode po mojem vrtu na Oštrazu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

RUDOLF BUČAR, Gor. Sušice 4, Uršna sela, opazujam Gezo Lutar iz Gor. Sušice 9, nad odstrani smetišče iz moje parcele in popravi ograjo. Cega tega ne bo upoštevala, jo bom sodno preganjala.

FRANC KREN, Vavta vas 57, Straža, prevedujem vožnjo, hojo, razkladjanje in nakladjanje lesa in parkiranje avtomobilov na travniku ob Potoku. Kdor tega ne bo upošteval, da bom sodno preganjala.

ANTON GORENC, Ratež 20/a, Brusnice, strogo prevedujem vožnjo in sečnjo na vse mojih parcelah v Ovcji goriči in Vihri. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

ZAHVALA

JOŽETA DETELE, iz Črnomlja

CESENKE

DRAGI mamici MARICI ŠIKO za njen živiljenjski praznik iskreno čestitata in želite vse najboljše

BOŠTJAN IN DANICA

ZAHVALA

Z

RADIO LJUBLJANA

VŠAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisani glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

CETRTEK, 22. NOVEMBRA: 8.10 Glasbeni matineja. 9.35 Iz glasbenih sol. 10.15 Po Talijinih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - živilnosti trga, mleka in mlečnih delkov. 12.40 Igrajo pihalne skupine. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Popoldne za mladi svet. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Popoldanski simfonični koncert. 18.15 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Mojmir Sepeta. 20.00 Cetrkovi večer domaćih pesmi in napevov. 22.15 Popevke in plesni ritmi.

PETEK, 23. NOVEMBRA: 8.10 Glasbena matineja 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. 10.15 Teden dni na radiju. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Iz malih grl. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Operni koncert. 18.15 „Signal“. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z triom Vitala Ahacija. 20.00 „Top-pops 15“. 22.15 Besede in zvoki iz logov domaćih.

SOBOTA, 24. NOVEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 10.15 Glasbeni programi od tu in tam. 11.00 Poročila - Turistični napotki - za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Čez travnike in polja. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji,

BREŽIŠKA KRONIKA NESREC

Pretekli teden so se ponesrečili in si pomoci v brežiški bolnišnici: Andrej Ivanšek je padel v kuhinji in poškodoval levi kolik; Suljo Šmedovič si je z vrelim čajem paril obe noge in levo roko; petec Orešarju je cirkular skodoval prste desne roke; Žančka Jalovec si je z brano skodoval desno nogo; Jože Kink je z motorjo žago poškodoval levo; Martin Piltaver si je pri ekskurziji koruznice poškodoval levo oklo; Marjan Žičkarju je konj poškodoval desno roko; Franc Arh je padel na poti in si poškodoval levo nogo; Franc Arh je padel na poti in si poškodoval desno nogo; Franc Arh se je z žago porezel po levi roki; Đurđi Somek je cirkular skodoval glavo;

15.40 Pojo naši operni pevci. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Orgle v ritmu. 18.15 Dobimo se ob isti uri. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Jožeta Privška. 20.00 Radijski radar. 21.00 Večer z Alfijem Nipičem. 22.20 Oddaja za naše izselence.

NEDELJA, 25. NOVEMBRA: 8.07 Radijska igra za otroke - Marjan Kolar: „Ura“. 9.05 Veseli zvoki v prazničnem jutru. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.15-13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.50 Pogovor s poslušalcem. 13.30-16.00 Nedeljsko športno popoldne. 16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. del. 17.05 Nedeljska reportaža. 18.00 Radijska igra - Roger Vailland: Kličem Jenny Merveille. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 26. NOVEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.20 Pisana paleta lahke glasbe. 10.15 Za vsakogar nekaj. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Lešnik: Pridelovanje jagod na Stajerskem. 12.40 S tujimi pihalnimi godbami. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Amaterski zbori pojo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.45 Interna 469. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z kvintetom bratov Avsenik. 20.00 Predstavljamo vam nov posnetek Verdijevega „Othella“. 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 27. NOVEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo. 10.15 Baleti na koncertnem odru. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Janez Verbič: Betonski, leseni in plastični silosi za kromo. 12.40 Z domaćimi ansambli. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Srečanja z glasbeniki. 14.40 „Na poti s kitaro“. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Koncertni oder za domaćinsca in gosta. 18.15 Z orkestrom Morton Gould. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Milana Ferleža. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 22.15 Od popevke do popevke.

SREDA, 28. NOVEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.25 Otoške igre. 10.15 Urednikov dnevnik. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Janez Furlan: Rezultati raziskav o varstvu okolja. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Loto vrtljak“. 17.10 Iz repertoarja našega komornega zboru smo vam

izbrali skladbe... 18.15 S pop ansambli. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 20.00 Reprodukcija koncerta Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana. 22.15 S festivalov naših poslušalcev.

CETRTEK, 29. NOVEMBRA: 8.07 Radijska igra za otroke - Marjan Kolar: „Ura“. 9.05 Veseli zvoki v prazničnem jutru. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.15-13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.50 Pogovor s poslušalcem. 13.30-16.00 Nedeljsko športno popoldne. 16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. del. 17.05 Nedeljska reportaža. 18.00 Radijska igra - Roger Vailland: Kličem Jenny Merveille. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Zaplešite z nami.

NEDELJA, 25. NOVEMBRA: 8.07 Radijska igra za otroke - Marjan Kolar: „Ura“. 9.05 Veseli zvoki v prazničnem jutru. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.15-13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.50 Pogovor s poslušalcem. 13.30-16.00 Nedeljsko športno popoldne. 16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. del. 17.05 Nedeljska reportaža. 18.00 Radijska igra - Roger Vailland: Kličem Jenny Merveille. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Zaplešite z nami.

SOBOTA, 1. DECEMBRA: 16.00 SOBOTNI VRTILJAK. 16.15 Pet minut za... 16.20 - I. del EPP. 16.30 Poročila. 16.35 - II. del EPP. 16.45 Mini anketa. 17.00 Zaključek programa in napoved sporeda za nedeljo.

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Zdenka Čuček iz Kerestinca - Renato Antonija Zofič iz Cirknika - Sonja, Ankica Karija iz Oresja - Kristina Marija Tomažin iz Brezja - deklica, Anita Pertot iz Krškega - Katjaša, Marija Lubšina iz Hravnice - Marjetka, Olga Ivecovič iz Draša - Anita, Marijana Škancan iz Kerestinca - deklica, Branka Jankovič iz Krške vasi - Natana, Vera Šicel iz Kerestinca - Miroslava, Marija Cizel iz Kladja - Matejo, Amalija Starc iz Reštanja - Boštana, Ivka Trajbar iz Ledin - Slavico. - Čestitamo!

PRETEKLI TESEN SO V BREŽIŠKI BOLNIŠNICI UMRLI: Mirko Urbančič, delavec z Drnovega, star 21 let; Juraj Vincsek, vojni invalid iz Zaprešića, star 78 let; Karel Stopar, upokojenec iz Dečnih sel, star 84 let; Rezika Cizel, žena kmeta iz Hravnice, star 63 let; Ana Jurečić, žena kmeta iz Velikega Mraševaga, star 75 let.

TOREK, 27. NOVEMBRA: 16.00-16.30 - Občani čestitajo in pozdravljajo 16.30-17.00 - Radijska univerza: Vlado Curin - Varstvo narave Jugoton vam predstavlja. 17.00-17.30 - Drobne misli za lepsi vsakdan, Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam. Za naše najmlajše, 17.30-18.00 - Od melodije do melodije z ansamblom Henčka Burkata.

NEDELJA - 25. novembra: 10.30 - Domače zanimivosti - Razprava o Konceptu razvoja Posavja 1971-1985. Za naše kmetovalce: Stanko Cerjak, Vtisi s sadarske ekskurzije v Bolgariji, Nedeljski zapis: Kako smo v občini Brežice gospodarili v prvih devetih mesecih tega leta, obvestila, reklame in sporedi kinematografov, 12.00-15.00 - Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK - 27. novembra: 16.00-16.10 - Napoved programa in srečanje z Jankom Ropretom, 16.10-16.30 - Poročila, Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista, Novo v knjižnici. 16.30-17.00 - Tedenski športni komentar, obvestila in reklame ter filmski pregled.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ana Vovko iz Biške vasi - Andreja, Tatjana Skoberne iz Krškega - Roberta, Terezija Zajc iz Žabje - Marjan, Alojzija Mušič iz Črnoljaja - Vesno, Jožeta Vidic iz Otočca - Mateja, Metka Kocjančič iz Krškega - Majo, Mira Jevševar iz Šentjanža - Primoža, Marija Kambič iz Vranovčevi - Martina, Martina Papež iz Črnoljaja - Katja, Marjeta Kadunc iz Dolnje Prekope - Mojca, Leopoldina LjuBešek iz Jastrovice - Božidarja, Radojka Karan iz Smihela - Monika, Cvetka Anžur iz Grmade - Borisa, Vera Cimprich iz Prevola - Aleša, Ana Krevs iz Globčice - deklica, Vera Kocjančič iz Vrha pri Križu - deklica, Joža Pelko iz Obrha - dečka, Stanislava Murn iz Jablana - dečka, Angeka Turk iz Selca pri Zajcem - vrhu - dečka, Irene Kraševci iz Podturna - deklica in Jožica Hrovat iz Osrečja - dečka. - Čestitamo!

NEDELJA, 25. NOVEMBRA: 9.10 Hašek: Prigode dobrega vojaka Švejka (Lj.) - 10.10 Otoške matineje: Otroci naše šole. Enciklopédia živali (Lj.) - 10.55 Po domače (Lj.) - 11.20 Mozaik (Lj.) - 11.25 Kmetijska oddaja (Zg.) - 12.10 Poročila (Lj.) - 12.15 TV kazipot (Lj.) - Nedeljsko podopodenje: Mehika folkora, Unicef - pos. iz Milana, Prvi aplavi - 17.00 Za konec tedna (Lj.) - 17.20 Moda za vas - barvna oddaja (Lj.) - 17.30 Poročila (Lj.) - 17.35 Retrospektiva jugoslovenskega filma: Vlak brez voznega reda (Lj.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cicak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj.) - 21.30 Nov most čez Dravo pri D. Miholju - reportaža (Bj.) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bj.) - 17.45 Otroci naše šole - serija oddaja (Lj.) - 18.00 Risanka (Lj.) - 18.10 Obzornik (Lj.) - 18.25 Middle of the road (Lj.) - 18.55 Mozaik (Lj.) - 19.00 Mladi za mlade (Sa.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cicak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj.) - 21.30 Calderon: Življenje je sen - predstava SLG Celje (Lj.) - 22.10 Kulture diagonale (Lj.) - 23.00 Poročila (Lj.)

SREDA, 28. NOVEMBRA: 9.40 TV v šoli (Zg.) - 11.00 TV v šoli (do 12.00) (Sa.) - 13.30 Nogomet Olimpija: Borac (JRT - prenos) (Lj.) - 17.30 Narodna glasba (Lj.) - 17.55 Obzornik (Lj.) - 18.10 Mozaik (Lj.) - 18.15 Daktari - serijski barvni film (Lj.) - 19.05 Moda za vas - barvna oddaja (Lj.) - 19.15 Gledališče v hiši (Bj.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cicak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj.) - 21.30 Moji gostje in jaz: Durvovački trubadurji (Zg.) - 21.25 Barvna propaganda oddaja (Lj.) - 21.30 Pravnički - barvni film (Lj.) - 21.55 Colditz - serijski barvni film (Lj.) - 22.45 TV kažpot (Lj.) - 23.05 Poročila (Lj.)

CETRTEK, 29. NOVEMBRA: 8.20 Dobro jutro, tovariši - glasbeno propagandna oddaja (Lj.) - 9.05 Sest kurirjev - mladinska oddaja (Lj.) - 9.50 Slavnostna seja ob obletnicu II. zasedanja AVNOJA, prenos iz Jajca (Sa. Lj) - 11.30 Otoška matineja: En dan za sto let, Pozdrav republiki (Lj.) - 12.25 Poročila (do 12.30) (Lj.) - 15.05 Po domače na Loškem gradu - barvna oddaja (Lj.) - 12.45 Mozaik (Lj.) - 15.50 Nesebični ljubezen - barvni film (Lj.) - 17.05 To rda v rod - mladinska oddaja (Lj.) - 17.35 To je bila pesem svetlega v vročega jedra - glasb., oddaja (Lj.) - 18.15 Kdor poje, slabu ne misli - barvni film (Lj.) - 19.45 Barvna risanka (Lj.) - 19.50 Cicak (Lj.) - 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj.) - 20.35 Rojstvo nekega spomenika - dok. oddaja (Lj.) - 21.25 Nevarna srečanja - barvna nadaljevanja TV Sarajevo (Lj.) - 22.15 Poročila (Lj.) - Druga varianta s prenosom nogometne tekme: 14.30 Po domače na loškem gradu - barvna oddaja (Lj.) - 15.10 Mozaik (Lj.) - 15.15 Nesebična ljubezen - barvni film (Lj.) - 16.30 Nogomet CZ: Hajduk - prenos (Bj. Lj.) - 18.45 Iz roda v rod - mladinska oddaja (Lj.) - 19.15 To je bila pesem svetlega v vročega jedra - glasbena oddaja (Lj.) - 19.50 Cicak (Lj.) - Nadaljevanje sporeda nespremenjenega!

**UGODEN NAKUP!
POTROŠNIŠKI KREDITI!**
V VSEH PRODAJALNAH
NOVOTEHNE

V NOVEM MESTU,
METLIKU,
KRŠKEM IN
TREBNJEM

IMAJO NA ZALOGI IN NUDIJO PO ZELO UGODNIH NAKUPNIH POGOJIH
TEHNIČNO BLAGO, VSE VRSTE GOSPODINJSKIH APARATOV, GRADBENE
MATERIALE, KERAMIKO, SANITARIJE, ORODJE, INSTALACIJSKI MATERIAL
ZA VODOVOD IN ELEKTRIKO, VSE VRSTE POSODE, ZMRZOVALNE SKRINJE,
TELEVIZORJE, TALNE OBLOGE IN ŠE VELIKO DRUGIH UPORABNIH PRED-
METOV ZA GOSPODINJSTVA, GRADITELJE HIŠ, OBRTNIKE, KMETOVALCE
IN DRUGE.

OBIŠČITE NAS IN SE BOSTE PREPRIČALI!!

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 25. NOVEMBRA: 10.30 Reklame, oglasi in obvestila. 10.45 Po domače. 11.00 Pred 29. novembrom - rojstni dnevi SFRJ. 11.15 Naše delovne organizacije čestitajo za dan republike. 11.50 Nedeljski intervju. 12.00 Za vsakogar nekaj. 12.30 Poročila. 12.45 Cestitke in pozdravi naših poslušalcev. 14.30 Zaključek programa.

CETRTEK, 22. NOVEMBRA: 9.35 TV v šoli (Zg.) - 10.30 Angleščina 10.45 Nemščina (Zg.) - 11.00 Francoščina (do 11.30) (Bj.) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg.) - 16.00 Solska TV: Prirejanje elementov dveh množic (Lj.) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bj.) - 17.45 Iz slovenske književnosti: A. T. Linhart: Matiček, se ženi - 5. del (Lj.) - 18.05 Obzornik (Lj.) - 18.25 Shane - serijski barvni film (Lj.) - 19.15 Delavska TV tribuna: Socialna struktura samoupravnih organov (Lj.) - 19.45 Risanka (Lj.) - 19.50 Cicak (Lj.) - 20.25 20.00 TV dnevnik (Lj.) - 20.25 Kam in kako na oddih (

Portret tega tedna



Njegov ustvarjalni nemir

Že nekaj let se pogovarja o portretu, vendar je bil moj sobesednik, znani slovenski kulturni delavec in ravnatelj Dolenskega kulturnega festivala Lado Smrekar, vsakokrat tako ves in delu, da se mi je zmeraj izmakhnil z napol šaljivim dodatkom, da se ni umrl. Toda zdaj mi je odgovoril na nekaj vprašanj, ki vsaj deloma osvetljijo njegovo osebnost in dvajset let dela v Kostanjevici, ki je prav z njegovim nastopom postala znana doma in po svetu.

„XVIII. festival je mimo in zaključili ste ga nadve slavnostno z biealom, katerega otvoritvene slovesnosti se je udeležilo več tisoč obiskovalcev. Kako ste zadovoljni s tako pomembnim uspehom, saj ste s svojo akcijo razgibali ves jugoslovenski prostor?“

„Nikoli nisem zadovoljen. Ko priredite tečejo, se bojim novih, in ko pridejo nove, se bojim, kako bodo uspele! Toda gibati moram, neki nemir me žene naprej, nemara je to strah pred praznoto, ki je last nedeljavnih ljudi, tega pa se zelo bojim!“

„Predsednik Zvezne pisateljev Jugoslavije Cyril Kosmač vas je v časniku „Borba“ označil kot slovenski pojem, generalni sekretar SZDL Jugoslavije Beno Zupančič je v reviji „Teorija in praksa“ podčrtil primer Kostanjevice kot vzor, predsednik Akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar vas v svojem intervjuju v „Delu“ navaja kot primer, kako je treba delati na področju kulture in prosvete, itd. Ali se kaj ponašate s temi pričnji?“

„Nič, zakaj v Kostanjevici sem nekaterim trn v peti že dvajset let in se ne morejo spriznati ne z napredkom ne z mojim prispevkom zanj. To ni cinizem, marveč zelo greno spoznanje.“

„In vendar imate Kostanjevico radi. Ali je težavno bivati in delati izobražencu v provinci?“

„Pogostokrat sem bil prav v Kostanjevici v težkih križah in življenje mi je prineslo nešteto duševnih muk. Jokal sem, potem pa sem se spomnil Cankarja, ki pravi: Že ena sama solza, iz ljubezni prelita, je dolgega življenja vredna! Kako lepo, toda jaz sem jokal iz obupa, ljudje!“

Provinca je predvsem vprašanje duha, meni Čehov. Res, kaka komunalna storitev je sicer potrebna naselju in brez nje skoraj ni mogoče, vendar to ne more dvingiti nekega kraja iz anonimnosti, za to je potrebno kaj več, kaj zahtevnejšega, kaj talenta, kaj duha. Za doseglo takih ciljev je pač premalo politikantstvo malovaškega

JOŽICA TEPPEY

tipa, kajti politiko smatram za modrost, ki zahteva talent, znanje in kulturo.“

„In kaj je po vaše politikantstvo?“

„Samozadovoljno bevska- nje, laž, prevara, podtikanje, sprenevedanje, namigovanje, puhost, praznata, plezanje kvíku po tujih hrbitih.“

„Ali dosti zahajate med ljudi?“

„Ne! Premalo! Nič! Kdo bo pa delal, če bom modroval po krémah in posedal po hišah! Naš program bi potreboval veliko ljudi, teh pa v provinci ni.“

„Pravijo, da se z vami ne da.“

Res se, posebno, če bi kdo rad za malo denarja veliko muzike, za malo dela veliko slave in priznanj. Sprestojem delavne, pozrtovalne, ustvarjalne, pa naj bodo to izobraženci delavci ali kmetje. Dostikrat so mi ljubši preprosti ljudje.“

„Imate dosti nasprotnikov?“

„Sprašujete brez polakiranje vladnosti in zato tudi odgovarjam tako. Dosti. Še več kot jaz sam pa jih imajo rezultati mojega dela. Še nikoli mi nihče ni zavidal dela, rezultate zmeraj. Ljudska zavist je brezmejna in najbolj občutljiva takrat, kadar kdo uspe.“

JANEZ BOGATAJ



Kozerija

MIŠI SO ZDAJ PRESKRBLJENE

„Glej no, Zalogajka danes že vdrugrič nese v hišo dva težka cekarja,“ je opazila ondan Firbčnikova Pepa, ko je spet gledala skozi okno. Da ji ne bi uslo, če morebiti sosedje ne pripravljajo tihe ohceti za Katro, o kateri je slišala, da ima nič prida fantata, je šla k Zalogajevim.

„Dober dan voščim,“ je rekla Firbčnikovka in sum je imela za potrjen, ko je videila, da Reza zlaga na mizo trikilogramske vrečke sladkorja, moke in samih dobrih reči. „Bova pa danes pri tebi kavico spili,“ je začela, a soseda ji ni dala do konca povedati.

Danes ni časa za kavico. Svetujem ti, da si narediš zalogo. Moj je izvedel, da bo vsega zmanjkal. Po trgovinah so že vrste. Soli ni več, sladkorja dobisi samo kilogram. Prvega se bo vse podražilo, verjetno bo spet vse na karte.“

Več ni utegnila reči, ker je bila Firbčnikovka že čez vrata. Jadrno je stekla

domov, kar čez predpasnik nataknila plašč, pograbila dva cekarja in veliko mrežo ter jo ucvrila v bližnjo samopostrežbo.

„Madonca, mar na stalne stranke nič ne mislite,“ je nahrulila trgovko, ko ji je rekla, da ji ne more postreči z vrečo soli. Strašno se je razburila Firbčnikovka, potem pa s polic pobiral vse, kar je še ostalo. Ni glejala ne na blago ne na ceno. Komaj je doma razložila stvari, že je vnovič krenila po trgovinah. Tu je ubrala drugo višo: „Upam, da ste pri vas bolje založeni kot v naši samopostrežbi. Morala se bom preseliti k vam z

nakupi. Saj mi boste dali tri kile sladkorja, ali ne? Obiske dobim pa niti kančka sladkorja nimam več pri hiši.“

Oblezla je vse mesto, doma pa so se omare šibile pod vrečkami in škatlam. Klet je bila že tako do vrha polna. Ko je tisti dan mož prišel domov na kosilo, ga je babnica nahrulila, še preden si je utegnil obrisati čevlje. „Le kaj za vraga hodiš po sestankih, če nič ne izves! Če bi imel ušesa odprta kot sosedov Joža, bi lahko dobila še eno vrečo soli. Vsega je zmanjkalno in vse bo čez dva dni dražje.“



SELITEV (iz Pavlihe)



V avtobusu več ranjenih

Tovornjak je pred Žužemberkom trčil v avtobus, poln potnikov

Še huje bi se lahko končalo strečanje tovornjaka in avtobusa 18. novembra zjutraj na cesti med Dvorom in Žužemberkom. V nepreglednem ovinku pred Žužemberkom sta si vozili prišli naproti, voznika sta zavrla, pri tem pa je tovornjak, ki ga je vozil Novomeščan Anton Vidmar, začel zanataši. S prednjim delom je kamion trčil v usek, z zadnjim pa v avtobus.

Pri trčenju se je poškodovalo nekaj potnikov v avtobusu. Med ranjenimi so: Pavla Flis z Viha pri Križu, Jožeta Zupančič iz Bodganje vasi in Jože Kavšek z Vel. Bučne vasi; ti so dobili poškodbe na glavi, medtem ko si je Julijana Grčar iz Žužemberka poškodovala nogo. Vse ponesence so odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer so jim nudili pomoč. Tudi gmotna škoda je velika, saj znaša kar 31.500 din.

»Dolenjski list« v vsako družino

PODRL ŽENSKO IN POBEGNIL

Ko je 63-letna Antonija Zaletelj Babne gore 18. novembra počačila po cesti pri Brezi, jo je zbil na določenem kraju nenadoma zavil z glavnim cestnim potezom Ljubljana – Zagreb na stransko pot. Zaleteljeva je bila poškodovana in jo odpeljali v bolnišnico, medtem ko je neznani avtomobilist izginil neznano in ga isčeojo.

KRŠKO: V AVTO VRGEL PETARDO

17. novembra zvečer je začeli v osebnem avtomobilu italijanskega državljanina Giuseppeja Zepelina, ki je bil parkiran pred hotelom Sremič v Krškem. Ker je mladoletnik F. Z. vrgel skozi okno avtomobil petardo, je nastal požar. Skodo so ocenili na 5.000 dinarjev.

J. PRIMC



To je ostalo do vinskega hrama, v katerem je zgorela kozjanska dminarka. Na sliki: pogorišče si ogledujeta Alojz Pajk in njegov sin. (Foto: Železnik)

Kup starin v stari hiši

Na kup starin sem naletel pri Jožetu Jakovcu iz Gorenje zage 6 pri Kostelu v kočevski občini. Tudi hiša je stara, saj so jo zapustili Jakovčevi leta 1954, ko so se preselili v Kočevje, zdaj pa jo Jože preureja za vikend.

V hiši ima Jože kolovrat, glavnik za cesanje lanu, sodarska šestila, svede, žage, banko, cepec, likalnike na oglje, križ, možnarček, terila za lan, klopotec in drugo. Posebno pozornost pa zaslужita po moji oceni starinska ura in lepo izrezljana pisalna garnitura.

Kaže, da je ura (na sliki) izdelana iz stare budilke in drugih pripomočkov. Verjetno jo je izdelal eden izmed urarjev zgornje Kolpske doline (okolica Osilnice), saj so urarji te doline od nekdaj popravljali ure ne le doma, ampak tudi po širnem svetu.

Iz lesa lepo izrezljani izdelek sva z Jožetom ocenila kot „pisalno garnituro“ (glej sliko). Vprašanje pa je, če ni to služilo morda čemu drugemu.

Našemu kraju se pravi po domačem „Jelovica,“ je povedal Jože Jakovac na kratko zgodovino svoje rojstne hiše. „Pred mnogimi množimi leti je dal kostelski graščak enemu mojih prednikov zemljo na tem

strmem pobočju, da si je izkrčil gozd in uredil njive ter postavil prvo hišo „Jelovico,“ ki je bila nižje spodaj pri jami. Kasneje je dal graščak našim v krčenje še tu, zgoraj, kjer je zdaj hiša, medtem ko prve hiše ni več. Tako vsaj govor izročilo o Jelovici, ki se je prenašalo iz našega roda v rod.“

J. PRIMC



Jože Jakovac kaže iz lesa izrezljano pisalno garnituro. Na mizi je stara, verjetno predelana ura in možnarček za kavo in popo (Foto: J. Primc)

– Počasi, Pepa – je rekel utrujeni Francelj, ker ga ta dan juha še ni čakala na mizi, kot je bila navada. Koliko si pa zapravila?

„Ježena, za denar sprašuješ, osel, namesto da bi me vsaj zdaj pohvalili! Pomisl raje, koliko bomo na profitu, ko bodo čez dva dni cene poskočile.“

Francelj Firbčniku so se ajdovi žganci zatikali v grlu in hudo se je krotil, tako je v njem besmol. Še sam ni vedel, ali bi bentil ali pa ženski tokrat res prav dal.

Pa sta dva dneva minila, v trgovino so dobili nove zaloge in cene so ostale, kakršne so bile. Francelj Firbčnik je v službi to izvedel in jo kar takoj mahnil domov. Dal si je duška:

„Zabilia si 10.000 din in še 2.000 jih boš morala za zaščitna sredstva in miselovke. Samo eno miško naj v sobi opazim, pa si boš dobro zapomnila, kdaj si d' vesti iz babje agencije.“

KATA'